

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V., Honvéd-utca 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utca 84. szám.
Szerkesztéségi telefon: 38-88

Főszerkesztő: **VÉSZI JOZSEF**
Felolós szerkesztő: **KABOS EDE**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Égész évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1/4 évre 8 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az excellenciás agitátor.

Budapest, november 20.

(G-a) Tisza István gróf, az excellenciás agitátor, nem ment a király elé. A nép elé ment. És ment egyelőre egy kerület elé, a fővárosi szabadelvű polgárság elé. Ez volt az első állomás azon az uton, amelyen haladni akar, hogy tüzesen, szinte fanatikusán újra meg újra bizonyítsa azt a mindég hangoztatott hitét, hogy amit tett, azt a nemzet jövője, jóléte, boldogsága és alkotmányának megőrzése végett tette.

Nézzük tehát, miről beszélt az excellenciás agitátor a nép előtt.

Menjünk sorban. Először is beszélt a király jogairól s azt mondta, hogy a királynak joga van arra, hogy kinevezze a miniszterelnököt, s joga arra, hogy az országgyűlés által elfogadott törvényeket szentesítse. De ahhoz már nincs joga a királynak, hogy a parlament által elintéztett kérdésekbe beleszóljon. A parlament szuverenitását hangoztatta itt a királyltyal szemben ő, akiről ellenfelei most azt állítják, hogy letiporta az alkotmányt. S ennél a pontnál kegyetlen ostorcsapással suhintott végig az ellenzéken s az agitátor hangján fordította vissza ellenfeleire azt a vádat, hogy ő államcsinyt követett el. Mi az államcsiny? Az, ha a törvényhozás valamelyik faktora erőszakosan, hatalmi eszközei-

nek fölhasználásával nyul bele a másik faktor intézkedési körébe. De hát megtörtént-e ez? S ha történt, ki cselekedte meg?

Tisza István úgy felelt erre a kérdésre, hogy megcselekedte az ellenzék, amely fölratban fordult a királyhoz s arra kérte, hogy avatkozzék bele a parlament dolgába, koboza el szuverenitását, kövessen el államcsinyt.

A miniszterelnök aztán beszámolt egy fanatikus hitről. Arról a hitéről, hogy a világ nagy gazdasági versenyében, az államok szörnyű viaskodásában el kell pusztulni annak a nemzetnek, amely a teóriák csodabogaráinak hálógaát nem tudja lehántani szeméről, amely a formákhoz való göresös ragaszkodásában elfeledi a lényegét, amely többre becsüli a ruhát, amelyben jár, mint a lábát, amelyen járnia kellene s amely inkább ragaszkodik ósdi ruháihoz, melyekben megbotlik, semhogy egyetlen egyszer s egyetlen egy ujjnyit vágatna le ruhája szegélyéből, amely akadályozza a járásban". A miniszterelnök fanatikus hite hangzott ki abból az egyetlen mondatból is, amelyvel a szabadelvűpártból történt kilépéseket érintette s mikor azt mondta, hogy ámbár belátták, hogy a dolgok úgy nem mehetnek tovább, mint ahogy eddig mentek, mégis, amikor a formákat egyetlen egyszer meg kellett sérteni, akkor *elajultak*.

Ez brutális mondás volt, de férfi mondása.

Fanatikus beszéde folyamán a miniszterelnök mondott aztán olyan valamit is, ami *mentség*. Mentség volt az, amit többször és erősen hangsúlyozott, hogy a formák megsértése *egyetlen egyszer* volt szükséges. Vallomás volt ebben a mentségben és egyuttal fogadalom is. Fogadalom, hogy ez az eset nem bir az ő szemében sem a precedens erejével és vallomás arra nézve, hogy ő maga is veszedelemnek tartaná, ha bárki is precedensnek tekintené. De hát ha más számára nem lehet precedens s az ő számára sem lehet az, akkor hát miért volt szabad megtennie éppen neki? Néki azért, mert a magasabb állami rezonok magaslatáról nézve a dolgokat, látnia és éreznie kellett, hogy a világon minden forma mulandó s hogy a jogok apró takarói nem arra valók, hogy a meghalt lényeg holttestét takarjuk be velük! A meghalt lényeg — vagy legalább is a hadokló lényeg: ez a mi parlamentünk, amelynek roncsairól fájdalmas érzéssel kell visszatekintenünk arra a virágzó és nemes munkában fáradozó parlamentre, amelyről Szilágyi Dezső a millennium évében büszke érzéssel mondhatta a magyar korona viselőjének:

— Ime, ez a parlament dolgozik. És a munka, melyben izzad, tesz minket különbbé Ausztriánál!

TARCA

D.vatlevél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Zord, komor jellegénél fogva a tél szinte megköveteli az öltözék komolyságát. A férfiaknál ez kevésbé feltűnő, mert ők nyáron is a legtöbb esetben sötét színekbe öltöznék. Valóságos kivételnek kell azokat a tennisz-öltönyöket tekintenünk, amelyek ilyenkor tengerparton vagy más fűrdőhelyen feltűnőnek. A nők ellenben — mivel tudják mily esábos kisérijük a derű és vidámság — állandóan lelkes hivei a világos ruhának. Ez a kedves szokás — a legtöbb esetben csupa tapasztalatlanságból — olykor bántó eredményeket szül.

Az elegáns, fővárosi asszony teljesen magáévá tette és elfogadta azt a nézetet, hogy télen elegánsabb viselet nem létezik a fekete és sötétkék ruhánál. Kevés kivétellel a nagyvárosok utcáin havas és hideg időben más nem is látható. Finom posztó szegélyesen gúllazott szövet elég áll a rendelkezésünkre, amelyből föltétlenül dískrétt toilletteket készíthetünk. A többi színek: sötétzöld, barna és sötétvörös csak gyérren találunk hlyekre. És a koromtól sötét fővárosi utcákou valóságilag fehér holló számba megy a vidék ifjú hölgyeinek kedvenc viselete a fehér téli ruha. Amilyen kedves és bájos, épp oly feltűnő ez itt: a nagyváros lázas sietésébe sokkal kevésbé illik mint a vidéki városok lélekés, csöndes hőmezőire.

A fehér téli ruha azonban nem föltétlenül bojkottálandó. Nagyon helyén való mint

szürtoilette vagy elegáns látogatóöltözék. Az előbbi esetben könnyű bluzt öltünk a fehér alhoz és fölébe hosszú, meleg gallért vagy köpenyt borítunk. Ha viszont látogatásnak szánjuk, kabátot bolerót készíttetünk hozzá, de abban az esetben viselője eskakis úgy comme il faut, ha kocsiban járunk. A villamosok közönségének menten szemet szurna ez a nagy elegancia és megjegyzéseknek, esetleg sértésnek tenné ki magát viselője.

Az estélyköpenyt ma a toilette nélkülözhetetlen kellékének ismeri el minden mondaine asszony. Bö szabással, épp oly bő ujjakkal és prémgallérral, az egy külön fejezetét adja a divat törvénykönyvének. És méltán! Az esti ruhák és derekak habkönnyű longeségét lágy bőséggel teljes épségben megvédik és amellett gondos örzői a hiúság révén gyakran megkárosodó egészségnék is. A hálok és fogadó-esték divatjánál mindinkább elfogadják a kivágot derekat. Nem is kell hozzá az eddig nélkülözhetetlen, nagy ünnepléység, hogy a nők felülthessék. A mostani estélyköpenyek selyempunlán és vastagon simulnak a hófehér vállakhoz és lágy redőzöttük a lehető legkellemesebb ellen-szeret adja minden néven nevezendő hülsnek. Tehát nem csupán a divat, de az egészségügy szempontjának is köszönhetik nagy népszerűségüket.

Az egészen szörnyűből — sealskinből vagy vidrából — szabott köpenyeket eskakis a gazdag asszonyok viseletéül jöllehetők. A szinte pazar fényűzés jelképezik, rendkívül előnyös hátereül szolgálva egyszerre mind a csupa csipke estélyruhának. A komor, rideg szörme és pókhálóvokony csipkeremekeknek ez a szoros egymás mellé állítása a legesodásabb hatásokat

szüli. Páris nagy színésznői, arisztokrata-és nagyvilági hölgyei a velükszületett raffinement-val aknázzák ki hódításai közben.

A középsztyál asszonya ezt a fényűzést nem engedheti meg magának, ha csak önérdékének megkárosítása révén nem! Azért az előrelátó divat róla külön gondoskodott; neki a kókat a remek szőp posztókat állítja rendelkezésére, amelyek a szinükön kívül az egyszerűség és dískrétt eleganciát képviselik. A már előbb említett derű megtestesülése az, ha bájos, ifjú asszonyt, például aranyalv himzett fonér köpenyben látunk a szinbáz lépcsőin felfelé haladni. Kézéelője csipkéktől lebben meg, fején csipkés főkötő szolgál a mosolygó arc keretéül. És ha felveszi a szoknyáját, kis láb is csupa csipke között lépeget. Itt nyoma sincs annak a hangos fényűzésnek, amely a prém-köpenyeket jellemzi. Olesó eszközökkel, — mert hiszen a posztó és a csipkét ma aránylag annak lehet mondani — a nőies báj kifejezőjévé lesz az estélyköpeny.

A ké ellentét vegyülékének nevezhetjük ha a posztóköpenyeket prémmel díszítik. Gallérok, nyakbaratok és kézelők alakjában történik ez, mintegy közvetítésképpen. A szörme-utánzatoknak is nagy divatját látjuk, de ezeknek viselője nem lehet teljes általánosságban feltételezni. Igaz, hogy hatásuk kedvező és előkelő, olyik utánzat valósággal megéveszti a nézőt — még a szakértőt is. De ennek a pillanatnyi sikernek kedvéért nem minden nő hajlandó az igazságot feláldozni. Némelyiknek egyenesen kinos az a tudat, hogy a lásszat révén meghamisítja a valóságot.

Tagadhatatlan ugyan az is, hogy az utánzatok rendkívül sikerülten kerülnek forga-

Azóta sokféle rendszerrel, a legkülönbözőbb módokkal, a legváltozatosabb eszközökkel próbálták meg a munka terére szorítani a magyar képviselőháza. Sem a rendszerek, sem a módok nem használtak. A jogtiszteltet nem használt, a szelid bánásmódot kikacagták, az erősebb intézkedésekre a terreur volt a felelet. És minden eszközt, minden módot és minden alkalmat fölhasználtak már, csak a legszebb eszközt, a legjobbat módot és a legnemesebb alkalmat: a munka eszközt, módját és alkalmát nem. Így hát nem volt egyéb hátra, mint az, ami immár megtörtént. A makrancos hölgy kinevette a szelid és jámbor udvarlót, elkergette a jót, lenézte a szépet és kedveset. El kellett hát jönnie a kegyetlennek, hogy legyőzessék.

... Ezeket mondotta el az excellenciás agitátor ma a Vigadó pódiumáról. Meggyőződés és hit volt hangjának, azt nem szabad elvitatni. De szemében egy meleg, őszinte kérelem is. Az, hogy a szabadelvű polgárság segítse harcában, melynek az eddig történtek csak első stádiumát alkotják.

Egy város szabadelvű polgársága kapcsolta az excellenciás agitátornak. Igaz, ez a főváros volt. Az ország még hátra van.

A szabadelvűek meeting'e.

Budapest, november 20.

A főváros szabadelvű polgárai ma a Vigadó nagytermében nagy meetinget tartottak, hogy állást foglaljanak Tisza István miniszterelnök mellett és az obstrukció ellen.

A nagy tásarság, amely az alkalommal a Vigadóban egybegyűlt, előkelő és exkluzív tásarság volt, amely nemcsak a belépők felett, de már a ünnem lévők felett is cenzurát gyakorolt. És valljuk meg, hogy erősen cenzurát. Aki a nagy többség meggyőződésével ellentétes véleményt rejtgetett szívében és nem tudta elég hallgatagon megőrizni

lomba. A skaln, asztrakán, karakül és cokolypém család utódai a művészetig hasonló kivitelben lépkednek dícső előljeik nyomában. (Bizonyítják a kezűesség haladást, és — a dázsat uralmát. Híveik főleg azoknak köréből fogynak kikerülni, akik csokly anyagi áldozatok árán sokat akarnak mutani.)

A karakül különben nagy divat az idén. Ifiatlan léányok, menyasszonyok és öreg asszonyok egyaránt viselik. A körülölbőség csakis a formában nyilatkozik meg. Készítenek belőle rövid boleroakat, felsőkabátokat és hosszú köpenyeket. Ha a estélyköpenynek szánják, sok himzéssel, csipkével és paszományyal díszítik.

A díszítés formája különböző, a legtöbb esetben stílusok után indul. Látnak Lamballe-fükhét, széles echarpé-okat, hosszú gallérokat és nyakbavető-formákat. A salszerűen szabott köpenyek is nagyon divatosak. Nagyon hosszúak, csaknem az alj szegélyéig leérnek, belésük lágy eélyen és plüssirozott selyemgáza fodrok. Rendkívül öleletes, de éppoly költségdíszit jelez egy kitünő párisi divatművész. A cokolypém ugyanis elismert ünemény, ami a könnyűséget illeti. A kis boroakat — szörméjűkkel kifelé — úgy helyozik el a derékbélesen, hogy mindegyiknek a feje fel esik, a nyak kivágása köré. Ennek szük keretét kerék, hölgyeményéből szabott rész adja, melyre a fejeiket ráfektetik. Hogy milyen kedves és hatásos kibasználása ez az anyagnak, ezt csak az tudja, akinek alkalmá nyílt ezt a tervezetet megcsodálni. De hogy általános divattá — minden előnye mellett — ez sem lehet, ezt természetesen teszi a dísz őr. Ujabb bizonyossága ez annak, hogy a szalma terén a gyémántokéhoz hasonló fényűzést lehet kifejtetni.

S. U.

az hamarosan kijutott a teremből s csak odakünn gondolkozhatott róla, hogy milyen gyorsan jutott a szabadba. A meetinget elősorban a jólneveltség és illendőség jellemezte, másodsorban, de éppen olyan erősen, a lelkesedés.

És ez a lelkesedés lehetett az, amely jóval a megnyitásra kitűzött idő előtt a Vigadóba szölitotta a polgárokat. Már tíz órákor nagy tömeg hullámzott a széles lépcsőökön és csarnokokban. Váltszállagos rendezők szorgoskodtak mindenfelé s a jó rendezés művészetéről tanuskodott minden. A kereskedelmi és iparcarnok, amely kölcsöje volt a meeting eszméjének, vállalta a rendezés föladatait s pompásan végezte is.

A nagyterem hatalmas dobogója körül csakhamar nagy tömeg ember állott. Egy kis türelmetlenség vett rajtuk erőt s mint rendezem, most is egy-egy hatalmas éljenkiáltással iparkodtak rövidebbre szabni a várakozás idejét. Ezek megszokott meeting-hangok és jelenségek. De a mai meetingen volt valami, ami új a magyar népgyűlések történetében. Volt karzat. Tele szép és mosolygó arcú asszonyokkal, akik nem akartak elmaradni lelkesedés dolgában a férfiak mögött s ha már nem éljenkijelentettek, hát kivették finom zsebkendőjüket és úgy intettek az alatt éljenző tömeg felé.

A várakozó tömegben most azt kiáltotta valaki:

— *Abcug Apponyi! Le a klerikálisokkal!*

Ráhagyták. Egy kissé izléstelennek találták s inkább éljenzőre fordultak a dolgok, mondván:

— *Éljen a szabadelvű kormány!*

Most már a nagy pódium is kezdett benépe-sülni. Kautz Gyulát harsány éljenzéssel fogadták s lelkesen üdvözölték Márkus főpolgármestert, Láng Lajost és Sándor Pált.

Most hirdelen, valami éles szemű ember fölfűzötte a baloldali páholyban Tisza Istvánét. Minden látszó és minden szem abba az irányba fordult s a karzat hölgyei, messze kihajolva páholyaikból, mosolygva intettek át a miniszterelnök nejeinek.

Igy multak a percek, mignem a kívülről fölharsanó éljenzés jelezte, hogy a miniszterelnök és a kormány megérkezett. Az éljenzés egyre jobban hangzott, végre becsapott a nyitott ajtókon s szinte orkányszerű üdvözléssé vált, mikor hirdelen megjelent Tisza István magas alakja a pódiumon. Fekete ruhában, csilinder kezében, egyenes testtartással állt ott az éljenző, kalapját lengető tömeg előtt s mosolygva fogadta az ovációt. Az asszonyok fölállottak helyükről, tapsoltak, kendőiket lobogtatták s hosszú percek multak el, amíg a kormány tagjai helyet foglaltak s amíg a nagyszámban megjelent képviselők is elhelyezkedtek.

Nagysokáig tartott, míg végre az elnök, Kautz Gyula szóhoz juthatott. A lelkesedés hangjai elnyomták szavát s itt-ott egy ellentmondó szellem kialakobólítása is megzavarta a szükséges csendet. Utóljára is elült az éljenzés lármája, meg lehetett alakítani a gyűlést, melynek elnökeül Kautz Gyulát, alelnökéül Czigler Győzöt és Radocza Jánost, jegyzőit pedig dr. Glücksthal Samut, Rakovszky Gézát és Gergő Izort választották meg.

Kautz Gyula elmondta megnyitó beszédét, aztán átadta a szót Császár Jenőnek, akinek egy pár huszáros mondása széles derűtséget és erős meeting hangulatot keltett, majd lelkesen megtapsolták Glücksthal Samut, aki fölolvasta a határozati javaslatot.

Most következett a meeting főpontja: a miniszterelnök beszéde, amelynek gyűjtő hatása legott megleázt az arcokon s egy-egy erősebb fordulattal perelgés zugó tapost váltott ki. A miniszterelnök mint népszónok ma mutatta be magát először, de az első próbát diadalmasan állta meg. Beszédének nivóját nem áldozta föl formáit megőrizte s csak itt-ott mondott egy szót, amelyet a parlamenti szónok nem szokott mondani. Egész alakja, modora, gesztusa az angol meetingek vezéralakjaira emlékeztetett s alig néhány perc alatt érezni lehetett, hogy feltétlenül, biztosan kezeli azt a nehéz hangszert, amelyet tömeghangulatnak neveznek.

Beszédének nagy hatása volt s a gyűlés utolsó akkordjai, a határozati javaslat elfogadása szinte belefűltek a tomboló éljenzésbe, amely a távozó miniszterelnököt és a kormányt kísérte.

A miniszterelnök beszéde alatt volt néhány ellenzéki közbeszólás is. Némelyik közbeszólás nem tudott egészen megszületni, mert a közbeszónokot mondata közepén már kidobták. Egy szocialista aztán úgy próbált közbeszólni, hogy tiltakozás is legyen, meg nem is. Rettentő nagyot trüsszentett. Ezért is galléron csipétek, de az öleletes szocialista megint az arany közönpút választotta, mondván:

— *Ne dobjanak ki, magam is kimegyek.*

És úgy futott, mintha puskából lötték volna ki.

Egy másik óvatos ellenzéki csak köhécselt olykor, de türtőztette magát. A végén aztán nem bírta tovább s elkiáltotta magát:

— *Nem igaz!*

Konstatálni kell, hogy ez az öleletes polgártárs legelőnék juttott ki a zsufolt teremből. Segítették neki a gyors kijutásban.

A gyűléseken tartott beszédekről a következőkben számolunk be:

(A megnyitás)

A nagygyűlést Kautz Gyula elnök nyitotta meg szép beszéddel, melyben az obstrukció káros hatásait fejtegette, majd az ellenzék akcióit tárgyalta a rámutatva a házszabályok hibáira, azt hangoztatta, hogy a miniszterelnök ismeretes lépése, ha nem is felel meg a szoros alkotmányossági tekinteteknek, de természetstári folyományára volt a szükségnek és a magas államtelkinteteknek.

Kautz Gyula után Császár Jenő beszélt lelkesen s alkalmazkodva a meeting közönsége hangulatához.

Utána dr. Glücksthal Samu olvasta fel a határozati javaslatot s aztán gróf Tisza István állt föl szólásra s a következőket mondta:

Tisza beszéde.

Tisztelt uraim! (Halljuk! Halljuk!) Milyen a főváros szabadelvű polgársága a pártgyűlés megtartását határozta el, azon hozzáfűzve, az áltál vezette magát, hogy a küzelem hevében álló szabadevüparnak segítségére siessen. (Ugy van! Élénk tetszés.) S mire a nagyvölés megtartására kerülhetett a sor, az első, akarom hínni, a döntő esata eldőlt az országban. Ma önökre, t. uraim, amint általában az ország polgárságára, társadalmára az erős magyar nemzetre az a feladat haramik, hogy itéletet mondjanak az események felett és irányt szanjának, itéletet mondjanak az események jóvő alakulása felett. (Élénk éljenzés.) T. uraim! önöknek, általában a magyar nemzetnek kell megmondania, hogy helyes-e azt, hogy, midőn mások nem lehetett, a harcot a formának megsértésével nyertük meg. Megtettük ezt felemelt fölvel nyílt síakál, bejelentve előre, hogy mit teszünk, nem furainggal nem tolvaj módon, nem leplezve a dolgok, mert port hinteni a magyar nemzet szemébe sem itt, sem sehol másutt ez életben nem fogunk. Amit egyszer az ország érdekében szükségesnek vallunk, azt, ha férfiak vagyunk, tegyük meg nyíltan és igazoljuk eljárásunkat. (Élénk éljenzés.) T. uraim, azt mondják, hogy államesiny az, amit elkövetünk. Nem igaz. Mert hiszen államesiny az, ha bármely faktora az állami gépezetnek olyan jogokat arrogál magának és olyan ügyeket kíván előnteni, amelyek az ő törvényes hatáskörébe nem tartoznak. A llamesiny az, ha a korona uzurpálja az országgyűlés jogát, államesiny az, ha az országgyűlés a korona jogait rövidíti meg, de az, ha valamely alkotmányos tényező azt a jogot, amelyet gyakorolnia kell, amelynek gyakorlására hívatva van, a rendes formák betartásával képtelen gyakorolni. képtelen azé. (Tüsszentsen. Derűltésér Zaj. A tüsszentőt kidobják.), mert ezen formák lémaguival és gyanóságaival magának az alkotmányos ügyzetnek felfogatására visszáznak illetéktelen tényezők, ha akkor ez az illetékes tényező a forma megsértésével gyakorolja feladatát, ezzel nem hogy megsértene, de egyenesen erveyre üncit és gyoálensre viszi az alkotmányosság alapelveit, mert hiszen, t. uraim, van-e alkotmányosabb tényező a világon, mint a nemzeti akarat és nyilvánvaló-e meg a nemzeti akarat másként, mint törvényesen, megválasztott és képviselőházból megsögyült képviselői utján, még pedig a dolog természeténél fogva e képviselőház többsége által. (Ugy van! Élénk tetszés.) És micsoda e fiasarása az az elemi igazságoknak, micsoda meghamisítása nemzeti történelmünknek, szabadságharaink hosszú láncolatának, ha azt a rágalmat végjük a nemzet szemébe, hogy itt a magyar nemzetnek izsi érdekeit és izsi akaratát nem az általa szabadon választott országgyűlés többsége, hanem az országgyűlés kisebbsége képviseli (Zajos tetszés. Felkiáltások: Reakció szögáll! Népszólók!) Ha így állana a dolog, aminth hogy nem így áll, de ha így állna, akkor hiába való volna minden mesterséges kapkodás, bárminő mechanikus, bárminő mesterkelt garanciák és segédcsközök utján, mert ha egyszer állana az, hogy a magyar nemzet képes megválasztani öly képviselő-

kairól s így nagy közönséggel vonult ki. *Fasching* Vidor és *Beniczky* felügyelők vezették a lovas rendőrséget, míg a gyalogos rendőröket *Bockelberg* Ede és *Schmidt* rendőrfelügyelő vezették. A rend-főntartására maga *Boda* Dezső tanácsos ügyelt föl *Gyaloky* és *Jesszenszky* Gellért rendőrkapitány segédkezésével.

A tömeg szakadatlanul énekelte a Kossuthnótát, éltették az ellenzéki pártvezéreket, abucgolták *Tisza* Istvánt és a kormányt. Tíz óra után mintegy 80 főből álló fiatalág érkezett a Vigadóhoz és bevont az előcsarnokba, ahol előlotta a fölépülőhöz vezető utat és nyomban rágyújtott a Kossuthnótára.

Jesszenszky Gellért kapitány egy szakasz lovasrendőrrel bevonult az előcsarnokba és kiszorította a tüntető ifjakat, akik több ablakot bezúztak és fűtylyel, abucgollással fogadták a rendőröket. Pár perccel 11 óra előtt érkezett a Vigadóhoz *Tisza* István miniszterelnök *Sándor* János belügyi államtitkár a szabadelvű párti képviselők kíséretében. Az utcán álló csoport csak későn vette észre és néhány abucgólítás hangzott fel. A miniszterelnök megérkezése után nyomban megkezdődött a gyűlés, mely alatt a tüntetők hol a Kossuthnótát énekeltek, hol beszémlő kiáltásokkal illették a miniszterelnököt. Közben éljenzték az ellenzéki képviselőket. A Deák Ferenc-utca sarkán egyszerre egy népköltő tele torokkal kezdett szavalni, amire a tömeg körébe gyűlt és zajos éljenzéssel kísérte minden erősebb kijelentését. Közben véget ért a népgyűlés és csapatosan vonult ki a közönség a Vigadóból. Valamennyinek kijutott az abucg a rendőri kordonon kívül álló tömeg sorából. Fél egy óra lehetett, amikor a miniszterelnök *Szacsellányi* Győző és *Heltei* Ferenc orsz. képviselők kíséretében a Vigadóból a Gizella-térre ért. A rendőrök nyomban sczfalat húztak a miniszterelnök köré, aki azonban elparancsolta maga mellé a rendőröket, csak *Krecsányi* Kálmán detektívönök és *Boda* Dezső rendőrtanácsos, meg néhány detektív maradt a miniszterelnök közvetlen közelében. Néhány lépésével távolabb pedig a lovasrendőrök szorították hátra a tömeget, amely mikor a miniszterelnököt felismerte, vad üvöltésben tört ki. Fűsikelőtől sípolás, ékteleen lármá zuggot fel, amelyből csak elvésve lehetett megérteni egy-egy harsány hangu becsmerő, vagy gyalgáló kiáltást. A miniszterelnök nyugodtan, gyalogosan indult el a Gizella-téren keresztül. A kordonon kívül folyton zuggot a kiáltás:
— Abucg Tisza! Le vele!

A miniszterelnök kísérete, amely szabadelvű képviselőkkel állott, többször *Tisza* életésével kapcsolozta a tömeg tüntetését. *Tisza* merőben maga elé nézve hallgatta a tömeg lármáját. Amikor a Váci-utca sarkához ért a tömeg eléje akart kerülni, de a lovasrendőrök hirtelen utján állották a tüntetőket. Erre a tüntető hólápdával és ködarabokkal valószínű zápot *szóltak a miniszterelnök felé, akit azonban egy dobás sem talált.* Valamennyi a kíséretét érte. A Váci-utcaból kiszorított tömeg most a Deák Ferenc-utca és a Bécsi-utca keresztlél megkerülte a miniszterelnököt és a Kristóf-téren a miniszterelnöki szembe került. Pillanatil veszedelmes volt a helyzet, de a Telek-palota előtt készenléteben levő rendőrök a kellő pillanatban utját vágták a tömegnek, amely ismét megelégedett azzal, hogy néhány hólápdát hajiton *Tisza* felé. A miniszterelnök ezután sietve folytatta utját és a Szervita-tér 10. száma alatti Telek-palotába sietett, amelynek kapujában röviden elbucsozott kíséretétől. A tömeg egy része a miniszterelnök után futott és be akart törni a Telek-palotába. *Boda* Dezső rendőrtanácsos állta utját a tömegnek, amíg rendőrök érkeztek és a kaput őrizet alá vették. A palota előtt ezalatt nagy tömeg gyűlt össze és zajosan tüntetett a miniszterelnök ellen. Két lovasattakkal azután sikerült az egész utat kitisztítani. A Telek-palota elől előzött tüntetők egy része a Kossuth Lajos-utcaba vonult, a Kossuthnótát énekelve. Éppen a kordon sétált több ellenzéki képviselő, akiknek bőven kijutott az őljénből. Egy kormánypárti képviselőt megabucgoltak.

Fél két óra volt, amikor a tömeg eloszlott.

Lezárólatások nélkül még sem mult el a mai nap. A rendőrség huszonöt tüntetőt állított elő kisebb-nagyobb rendezvárosok miatt. Ezek a következők: *Fenyő* Miksa magánhivatalnok, *Ver-*

mes József vasuti altiszt, *Vankó* István osztalosmester, *Győrffy* Dániel orvostanhallgató, *Kolthányi* Ernő vaskereskedő, *Weisz* Lajos fuvaros, *Dörner* Aurél reáliskolai tanuló, *Szigeti* Pál bölcsészettanhallgató, *Pichler* Andor magánhivatalnok, *Hajos* László magánhivatalnok, *Klemens* Kálmán főreáliskolai tanuló, *Görz* Árpád dr. ügyvélselölt, *Nyiri* Sándor hivataloszó, *Korom* József állványkészítő, *Milosits* Károly bölcsészettanhallgató, *Szeider* Rezső cipészlegény, *Markovits* Menyhért műegyetemi hallgató, *Bloch* Jakab iródi alkalmazott, *Knauth* József rozselővágó, *Kohrlács* Frigyes bankhivatalnok, *Balla* Péter raktáros, *Kaszás* József kovácslegény és *Madlovics* Ignác elektrotechnikus. A rendőrség valamennyi ellen megindítja a kihágási eljárást. Egyelőre kellő igazolás után elbocsájtattak.

A szabadelvű párt.

A szabadelvű pártkörben ma este is igen élénk élet honolt. Ott volt *Tisza* István miniszterelnök és *Tallian* földmívelési miniszter is. Az ellenzék manifesztaumáról ugyan kevés szó esett, de annál több a kilépett képviselőkről, akikhez ma, amint az már napok előtt tudva volt,

Andrássy Gyula gróf,
Andrássy Sándor gróf,
Semsey László,
Desseffy Emil gróf

csatlakoztak. Találgatták, lesznek-e még kilépek, de a nagy többség azt hiszi, hogy a mai távozókkal az elégűletlen listája le is zárult, *Széll* Kálmánról még ma is erősen tartotta magát az a hír, hogy lemond mandátumáról, ne hogy más elhatározását az ellenzék a maga céljaira kihasználhassa.

A miniszterelnököt ma is nagy csoport vette körül és kíváncsian lesett tőle minden szót. Mintha nem is érdekelné a dolog, megérkezésekor nem kérdészködött, kik csatlakoztak a kiléplőkhez és arcánál egy vonása sem árulta el, hogy még és meg érinti egészen közömbösen, hogy *Andrássy* Gyula és még hárman személyes barátai közül csakugyan kiléptek a szabadelvű pártból.

A miniszterelnök terve.

Egy bécsi lap állítólag autentikus forrásból elmond egyet-mást a miniszterelnök jövő szándékairól. Szerinte gróf *Tisza* december 8. vagy 9-ikére hivatta össze a parlament új ülészakát és mert ő is tudja, hogy az új ülészakban nagy botrányok várhatók, nincs egyéb célja az új ülészakkal, mint hogy megszarvassza a jövő esztendő néhány hónapjára az indemintást, esetleg az unjoncjavaslatot is. A Dániel-féle házszabályokat két törvényjavaslat minden nehézség nélkül elintézhető. Ugyanabban az ülészakban a miniszterelnök ki akarja küldetni a házszabályok reviziója céljából indítványozott 21-es bizottságot. *Tisza* azt hiszi, hogy az ülészak nyolc-tíz napnál tovább nem tart, úgy hogy a karácsonyi szünet már december 20-án megkezdődhethet. Újév után a kormány napirendre tűzi a népkolai törvényjavaslatot, de ha azt látá, hogy az ellenzék minden komoly munkálkodást megakadályozza, februárban feloszlatta az országgyűlést, úgy hogy március folyamán megtörténhetnek az új választások. A miniszterelnök ezalatt oda fog törekedni, hogy az ország fölismerte az ő becsületes, hazfiás céljait. Ezért jelent meg a mai népgyűlésen és ezért a szabadelvű párt legközelebb kinyomtatja és sok százoz példányban szétosztja a miniszterelnöknek a revizió kérdésében mondott beszédét a választók közt. Később követni fogja *Tisza* István újabb ugri levele. Azonkivül a kormány összeállította az alkotmánybarágó törvényeket, amelyeket a kormánynak az ellenzéki obstrukció által kényyszerítve a mult évben meg kellett sértenie.

A szövetkezett ellenzék.

A függetlenségi pártban és a többi ellenzéki körökben nagyobb mozgalom nem volt észlelhető, mint-ha lecsendesedtek volna azok az igazalmak, amelyek

nek hatása alatt a királyhoz intézendő felirat megíratt. *Apponyi* othon van családjánál s a függetlenségi pártkörben ma csakis néhány képviselő volt jelen, nagyon csöndesen tárgyalva a jövő teendőit. Az ellenzék, úgy látszik, már tanult valamit *Tiszától*, mert érzí, hogy a még eddigetlen csatát nem az erőszakosság, nem is az új ülészak fogja eldönteni, hanem Magyarország választó-serege. Minden attól függ vagy legalább is nagyon sok, vajjon megadják-e az ellenzéki választók képviselőiknek a felmentést arra, hogy a házszabályok megsértésére kényserítették a miniszterelnököt. Többen már vidékre is utaztak, hogy ily irányban pulhatóljanak. A miniszterelnök módjára tehát az ellenzék is arra fog törekedni, hogy a választók támogatását megnyerje. A közvélemény „megdolgozásának” eredménye sokat változtathat a szövetkezett ellenzék tervén. Ezekre vonatkozik *Polányi* Géza alábbi nyilatkozata:

Több hírlap oly értelmi közlésekkel ad a nyilvánosság elé, mintha tervbe volna véve a közbeesett szünetet arra felhasználni, hogy a most már egyesült ellenzék a mostani esinynek hatályon kívül helyezése mellett mégis valamely, bár kisebb mérvű házszabály-revizióba bevonható lenne. Nehogy a közönségben ez iránt téves nézetek keletkezessenek, szivesen és kötelességszerűen felvilágosítom a hírlapokat, hogy ez irányban a huszozegyes bizottság semmiféle tárgyalásokat nem folytatott. Nem vagyok feljogosítva, a bizottság nevében nyilatkozni, de annyit saját meggyőződésem és a bizottságban megnyilatkozott hangulat alapján bátran mondhatok, hogy ilyen tárgyalásnak még a lehetőségét is kizártnak tekintem, mert sem politikai, sem erkölcsi szempontból nem engedhető meg, hogy olyan férfakkal, akik az 1899. XXX. törvényekbe íktatott, s az adott szóval külön is biztosított garanciáknak kijáratásához és *Tisza* István miniszterelnöknek a választási reformra vonatkozó ígéretnék megszegéséhez, s ezenfelül a durva erőszakkal végrehajtott államesinyhez segédkezett nyujtottak, az egyesült ellenzéknek bármely tagja csak szóba is állhasson.

Perczel Dezső.

A szabadelvű pártban *Perczel* Dezső nyilatkozatát kolportálják. A Ház elnöke ezt mondta:

— Magyarország legnépszerűbb politikusa volnék most és fátylósmenetet rendeztek volna tiszteletemre, nem kellett volna hozzá egyeb, mint az, hogy megtagadjam hozzájárulásmat a miniszterelnök hazafias tervéhez. Ilyen ócsó babérokra nem pályázom; megnyugt az a tudat, hogy az igazi parlamentarizmusnak szolgálót tettem. Magammal tehát tisztába jöttem, a többit a választóimmal kell elvégeznem és azok előtt már legközelebb nyílt levelemben fogom kifejtetni magatartásomat. Az ellenzék támadásai meggyőződésemet meg nem ingatják, helyemben maradok és támogatni fogom a miniszterelnököt a parlamenti rendi helyreállítására és a komoly munkára irányuló törekvéseiben. *De szivesen otthagynom az elnöki széket, ha ezzel biztosítva volna a parlamenti tárgyalások nyugodt menete.*

Perczel hír szerint azt is kijelentette, hogy a reitens képviselők megbüntetésére a „kezeletelés”-t alkalmazni nem fogja, de gondoskodni kell róla, hogy az ülésekről kizárt képviselők a kizárás tartamára a parlament épületébe ne juthassanak be.

Üdvözlés.

A szabadelvű párt is, a függetlenségi párt is sok üdvözlő táviratot kapott ma híveitől. A szabadelvű pártól Pécsről, a főváros IX.—X. kerületéből üdvözlők az hívtársak s erre *Podmanický* azt táviratozta vissza, hogy a választók ragaszkodása megerősíti a pártot abban a meggyőződésében, hogy „a parlamenti anarchia megfokozása hazafiás kötelesség.” A függetlenségi párt Kolozsvárról, Nagykátáról és Mosonból kapott üdvözlő táviratokat, *Rákosi* Viktort külön is üdvözlők hajdunániai választól.

Kolozsvár, november 20.

A kolozsvári egyetemi polgárság ma tiltakozó gyűlést tartott és gyűlést után *Apáthy* egyetemi tanár lakása elé vonult, akit hallani akart. *Apáthy* rövid beszédben arra kérte az ifjuságot, hogy rendben oszlojon szét, ami meg is történt.

A kolozsvári ellenzéki pártok népgyűlést tartottak a redutban, melyben a szombati képviselőházi ülésre nézve határozati javaslatot fogadtak el,

KULFÖLD

Az orosz-japán háború.

Pétervár, november 20.

A *Breszaja* Vjedomszti tudósítója táviratozza Mukdenből tegnap este: *A múlt éjjel folyton tartott az ágyúzás. A japánok támadták a Putilov-dombon levő erősségeket, de nagy veszteséggel visszaverték őket. A jobb szárnyon észrevették erős ellenséges csapatok állását, melyek nyilván támadásra készültek. A Sahanál tüzéség is kényszerítette az ellenséget a visszavonulásra. A keleti harcra jelenleg még nagy hadoszlop vonult előre azzal a szándékkal, hogy oldalunkat megkerülje. Bizonytalan, hogy egy erős csapat előbőről való-e szó vagy pedig az ellenség egyik szokott cselvetéséről. Az ellenség t. i. azt hitte, hogy seregiünk központi részét védtelenül hagyjuk. Seregiünkben az a meggyőződés, hogy Mukdentől el nem mozdulunk. A csapatok egészségi állapota és magatartása kitünő.*

Tokió, november 20.

(Reuter.) A *Sahó* mellett tapasztalható tevékenység, úgy látszik, nagy útközvet közlekedésre vall. Az oroszok látványos mozdulatainak gyakran az a céljuk, hogy a japánokat megfélemezzék. Támadásaikat mind visszaverték, de úgy látszik, hogy a japánok sikereiket nem használták ki. A főhadiszállás tegnap Oyama marsall következő 18-iki keleti jelenését kapta: Ma napkeletke oldalunkat támadták intézett Szinlangtunra, de visszaverték. Ma délelőtt óta az ellenség Sahan közeléből közvetve tüzel állásainkra mozsarakkal és tábori ágyúkkal, de kárt nem tett. Sziamiansunál egy orosz gyalogos csapatot fedeztünk fel és rájuk is lövünk, mire az csapat nagy rendetlenségben a közel levő faluba menekült.

Tokió, november 20.

A mandzsuországi főhadiszállásról érkezett 10-iki távirat szerint a japánok ráköttek egy ellenséges gyalogági csapatra, amely Rejkiangtutól keletre sáncmunkával volt elfoglalva és elűzték a szomszédos falvakban levő gyalogcsapatokat is. Ezenkívül emmi változás sem állott be.

Sanghai, november 20.

(Reuter.) A japánok 17-én újból hovez rohamot intéztek *Port-Arturra*. Ugy hírlik, hogy a japánok néhány hely aknameit meg szállították.

Tokió, november 20.

A japánok hír szerint pénteken sikeres aknamunkával bevették *Lungusan* erősség elleneskarpiját.

Tokió, november 20.

(Hivatalos.) A *Port-Artur* előtt levő seregből jelentik, hogy a hajóágyúkkal történt lövésdöcsé következtében egy az arzenálnál levő *léporos akna felrobbant*. Az erősségek támadása körül kifejtett tevékenység természetesen folyik.

Mukden, november 20.

Itt kijelentik, hogy a balti hírhíradat nem érné baj *Port-Artur* bevételével, ha a bevétel a hajóhad megérkezése előtt történne, mert a hajóhad *Vladivosztkba* megy. A japánokat 15-én *Port-Artur*-nál ismét visszaverték. A vasutak Mukdentől keletre Fucsunig meghosszabbították. A szénbányákból sok szént szállítottak. A két hadsereg állása rendkívül erős. A földmunkákat gondosan intézték úgy, hogy bármelyik sereg támad is, bizonyára súlyos veszteséget fog szenvedni. A japán ütegek, amelyek a Putilov-dombra lőnek, tüziket oly jól irányították, hogy az állást valóságos lövegáppárral borították el. A jobb szárnyról érkezett tisztek közlik, hogy tegnap az oldalon ütközet kezdődött.

Kopengháza, november 20.

Az orosz póthajóhad délután egyenred 4 órákor északi irányba haladva, elvonult a Jütland keleti partján levő *Crenaa* előtt. A

London, november 20.

A Reuter azt jelenti Pétervárról, hogy Anglia és Oroszország megegyezték az egyezség szövege dolgában. Az egyezség, amelyet néhány nap mulva írnak alá, hír szerint nem ítél lényegesen az első tervezetből, melyből mindazokat a kifejezéseket elhagyták, melyek bántanak az oroszok érzékenységét.

HIREK

Budapest, november 20.

— **Elhalasztott királyi kihallgatás.** Ő felsége csőtörtekön, november 24-én nem ad kihallgatást. A legközelebbi kihallgatás hétfőn, november 28-án lesz.

— **Nagy Frigyes szobra Washingtonban.** Washingtonból táviratozzák, hogy ott tegnap leplezték le Nagy Frigyes szobrát, amelyet *Vilmó's* német császár ajándékozott az amerikai népek. Miután a lepel lehullott a szoborról, *Lówenfels* tábornok szertartásmester beszéd kíséretében átadta a szobrot *Rooseveltné* elnöknek. Beszédében azt mondta, hogy Vilmos császár az amerikai népek ajánlja az emlékművet halás megemlékezőképpen arra a barátságos fogadtatásra, amelyen a főváros egész Amerikában részvételt. A császár reméli, hogy az emlékmű állandó figyelmeztetés lesz arra a barátságos viszonyra, amelynek alapját Nagy Frigyes vetette meg. Ezután *Roosevelt* elnök mondott beszédet, majd báró *Spök von Sternburg* nagykövet beszélt, *Hoffer* tábornok elismeréssel emlékezett meg Nagy Frigyes katonai lángelméjéről, *Tauer* berlini amerikai nagykövét pedig a Németország és az Egyesült-Államok között fennálló barátságos viszonyt emelte ki. A beszédnek elhangzása után imát mondták, mire az ünnepegy *Star-Spangled* himnuszsal véget ért.

— **Két bucsu.** Ma két kerületben is volt bucsu. A Lipótváros és Erzsébetváros tartotta meg a hagyományos szokáshoz híven bucsuját. A Lipótvárosban az ünnepeit külsőleg csak néhány sátor árulta el, amely a bazilika mellett volt felállítva. Annál népesebb volt az élet az Erzsébetvárosban, ahol egész nap vásári zivaj hangzott a templom körül.

— **Klauzál Gábor emléke.** Szeged város kegyelettel ünnepelte ma egykori diszpolgárának és több ízben képviselőjének: *Klauzál Gábornak* emlékét. Délelőtt tíz órakor a helyi érdeklődők templomban *Varga Ferenc* apát az előkelőségek jelenlétében misét tartott. Tizenegy órakor diszpolgárság volt, amelyen *Tóth Pál* dr. helyettes-polgármester nagyszabású emlékbeszédben méltatta *Klauzál* érdemeit. A közgyűlés elhatározta, hogy *Klauzálnak* érszobrot emel, érdemait jegyzőkönyvbe írta. Az összes egyesületek rendezték *Klauzál-ünnepet*.

— **Heltai József felolvasása.** A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete november 20-án este félkilencor Arany János-utca 23. sz. alatt levő helyiségben felolvasással és tanulmánytalanggal egybekötött estélyt rendez. A felolvasást *Heltai Jenő*, a kiváló író tartja.

— **Zavargás egy orosz egyetemen.** Kazánból táviratozzák: A helyi egyetemen tartott ünnepség közben egy őrmény eredeti tanuló hírtelen megszakította *Kapustin* tanár beszédét, azt kiálta: „Nem ez kell nekünk!” Erre egy tanulócsoporthoz a léposok rohamot, piros lobogót bontott ki és a *Marseillais*et énekelt. A csoportnak a kísérlete, hogy a színház elé vonuljanak, nem sikerült. Lovasrendőrök szétvárták a diákokat anélkül, hogy letartóztatások történtek volna és a rendet ismét helyreállították. Este a theologiai főiskola ruhatárában egy kályhában puskapor robbant fel, de baja senkinek sem történt.

— **Nordau Miksa új regénye.** *Nordau Miksa*, a budapesti születésű német író új regényt írt *Morganatikusan* címmel. Mint ez a cím is mutatja szellemes szerzője egyúttal első sorban zsurnalistikai munkát akart végezni és ezt a célját el is érte. Mert műve aktuális és nagyon érdekes, sőt némelyek szerint talán több ennél, pikáns. Vannak benne fellelhető célzások a Cöburg-családra, *Orth* János szerelmére, *Boulanger* tábornok kalandos szereplésére és lépten-nyomon felismerünk egyik vagy másik alakban olyan előkelő rangú embereket, akik önálló gondolkozásukkal, eredetiségükkel egyidejűleg kötődtek az újságok hasábjai

— **Olaszok az osztrákok ellen.** Rómából jelentik, hogy a *Teatro Quirinoban* tegnap gyűlést rendeztek, amelyben az innsbrucki zavargások alkalmából tiltakozó beszédet tartottak. *Barzilái*, *Socchi*, *Veichini*, *Marza* képviselő és *Sighele* tanár szenvedélyes hangon igazgatták a tömeget *Austria* ellen. A tüntetés után a tömeg, amely legnagyobb részben diákokból állott, az osztrák-magyar nagykövetség elé vonult, a rendőrség és a katonaság azonban körüllátta a nagykövetség épületét és távol tartotta tőle a tüntetőket. *Barzilái* képviselő az utcán is több beszédet mondott.

— **Halalozás.** A résztvételnek bensőséges megnyilatkozása mellett helyezték ma délelőtt örök nyugalomra *Schwarz Kálmán*, *Surányi József*nek a Pesti Napló főmunkatársának édes atyját. A díszes ravatal az elhunytat városi temető villájában volt felállítva és gyertyák és délszaki növények között. A ravatalos szoba egészen megtelt szemből-sebbszokorokkal, amelyek a gyászoló család tagjain kívül az elhunyt nagyszámú barátai és tisztelői helyezték a ravatalra. A gyászszertartás nagy és díszes gyászoló közönség gyűlt össze, köztük báró *Döcsy* Lajos, *Kornfeld* Zsigmond főrendiházi tag, *Döcsy* Zsigmond kúriai bíró, *Stiller* Bertalan és *Schwarz* Gusztáv egyetemi tanár, *Matuska* Alajos helyettes polgármester, a Pesti Napló szerkesztőségének és kiadói hivatalának tagjai testületileg stb. A gyászszertartás fél 11 órakor kezdődött. A templomi énekkar gyászda után megindult az inpozáns gyászmenet a kerepesi-utcai temetőbe. A sírnál *Kohn* főrabbi megható gyászbeszédet mondott. Ezután az elhunyt örök nyugalomra helyezték a meyeri *Krausz-család* sírboltjában. — Grácól táviratozzák: *Gróf Kottulinsky* Adalbert, az urakháza tagja ma reggel 5 órakor neudau kastélyában elhunyt.

— **Végzetes koresolyás.** A lágmányosi holt Duna-ágban koresolya-pályát nyitott *Molnár József* bérő, még mielőtt a rendőrség megadta volna hozzá az engedelmet. A mai vasárnap délutánján tömegesen lepték el a környék gyermeképe a jégpályát és folyt vígan a koresolyás. Egyszerre rémült sikoltás verte föl a vidámságot. A még gyöngye jég egy nagy területen bezakadt és hat gyermek beleesett a vízbe. Még szerencse, hogy ott a víz nagyon sekély volt, mert ötön kievickétek a vízből és elszaladtak, egy fiú azonban nyomtalanul eltűnt a jég alatt.

— **A Fővárosi Szegénygyermekkeri Egyesület** ma délelőtt megható szép ünnepély keretében ruházta fel 360 apró védenéct tőli ruhával, mely alkalommal nagy és előkelő közönség jelent meg az egyesület akácfa-utcai helyiségében. Dr. *Grósz* Sándor, az egyesület büzdő elnöke néhány meleg szóval üdvözölte a megjelenteket s ismertette az egyesület nemes és humanus működését. Minke Béla mondta erre el nagyhátású ünnepi beszédét. Majd *B. Lenkei Hedvig*, a Nemzeti Színház tagja, szavalta el nagy hatással *Palágyi* Lajosnak erre az alkalomra írt gyönyörű költeményét. Ezután *Dr. Radnai* Rezső miniszteri titkár a közoktatásügyi miniszter képviselőjében szólalt fel és üdvözölte az egyesület vezetését emberbaráti működéséért. Végül a felruházott gyermekek bevonultak a terembe s szép játékukat és éneküket mutatták be.

— **Egy elhamarkodott vád.** Megírjuk, hogy Komorner Aladár ékszerkereskedő az a följelentést tette, hogy a napokban a *Krausz* Mór bécsi cégnek postacsomagban küldött két darab gyűrűt közül egy 500 korona értékű briliáns gyűrűt a postán elvesztett. *Krausz Mór* most értesítette Komornert, hogy tévedés forog fenn. A gyűrűt a skatulya vállájában megtalálták s így lopás nem történt.

— **Letartóztatás.** A rendőrség letartóztatta *Reisz* Lajos 20 éves öznyököt, aki *Szokolika* Miksa nagykereskedőtől 300 korona értékű árut vett át bizományba s ezeket elcsikkasztotta. — **Letartóztatás** továbbá család békák miatt *Spitzer* Ferenc 31 éves divatárú kereskedőt, akiknek az üllői-út 69. szám alatt volt üzlete. A passzívák 20,000 koronát tesznek ki, amelylyel szemben alig van 20,000 korona értékű árufedezet.

— **Közgyűzőhelyettesek értekezlete.** Az ország közgyűzőhelyettesei ma délelőtt 10 órakor értekezletet tartottak az ügyvédi kamara nagyertermében, hogy a közgyűzői állások betöltése körül serelemek orvosiási módját megvitassák. Az értekezlet beható tanácskozás után elhatározta, hogy memorandumot intéz az ország összes közgyűzői kamaráihoz, továbbá a közgyűzők ország egyesületéhez s felkéri ezeket, hogy serelemekkel jóakaratu pártfogással orvosi segítsék.

— **Végzetes földemlítés.** A borsalmegyei Zsarnóc közönségben az új gerami hid építésénél tegnap végzetes földemlítés történt, melynek több emberélet esett áldozatul. A hid melletti hegyoldalon a földmunkánál huszonhat ember dolgozott egy csoportban, amikor a hegyoldalon egy hirtelen bekövetkezett földmozgás következtében a föld alá került. A földmunkások közül huszonhat ember meghalt, a többi pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A katasztrófa kártételét sokaknak az ijedség eszméletét vette. A sebesülteket dr. Kaldrovits és dr. Budai zsarnóczi orvosok vérték kezelés alá. Az áldozatok többnyire szegény családoké s van közöttük olyan, kinek hét nyelc tagu családja maradt árván, leánykérés nélkül.

— **Jóslat.** Az ismert osztálysorsjegyről író sító cég, Kiss Károly és Társa bankháza tulajdonosának éveket eze óta egy cigányasszony nevelte, hogy az általa áruított sorsjegyeknek a szerepe minden 5-dik sorsjátéknál fog bűnmalomra kedvezze. A jóslat tényleg bevált, amennyiben Kiss Károly és Társa az 5-ik és 10-ik sorsjátéknál óriási nyereményeket fizetett ki verőinek. A közönség most természetesen még nagyobb feszültséggel várja a 15-dik most kezdődő sorsjáték eredményét. Ugyvalóban közismert hírelem, hogy a 15-dik sorsjátékban ismét ezen bankház sorsjegyei lesznek a legszerencsésebbek, minthogy a Kiss bankház sorsjegyei rendkívül nagy keresletnek örvendenek.

(x) **Kiss szerencsése nagy!** Vásároljon osztálysorsjegyet Kiss Károly és Társa bankháznál, Erzsébet-körút 19. szám alatt.

(x) **Képes árjegyzéket küld** Kertész Tódor.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **A Lőcsői fehér asszony jubileuma.** Ma este került színpad színpadhoz a Népszínházban *Faragó Jenőnek Jókai Mór regényéből* írt nagyszerű történelmi színműve, a Lőcsői fehér asszony. A jubileum alkalmából a Népszínház igazgatója minden nézőnek a darab teljes szövegét ingyen nyújtotta át. *Jókainé és a szerző* a darab minden szereplőjét virággal lepte meg. A jubileumi előadás közönsége az est folyamán zajos ovációkkal tüntette ki a szerzőt és a főszereplőkkel együtt sokszor hívta a lámpák alá.

— **Népszerű kamarazene-hangverseny.** A Grünfeld-Bürger vononégyes társaság mai harmadik hangversenyének műsorát kiválóan érdekesen állította össze. Bemutatta *Dohnányi Ernőnek* új vonóhármását. A bevezetőre, violára és gordonkára írt művek harmonizálása tűnik ki legjobban. Ezek közül csupa ölet és formaszok jellemzik *Dohnányinak* legújabb művét. A zenésztársaság művészei bemutatásán nem volt jelen, különben a közönség bizonyára elárastotta volna tetszésükkel jelszavakkal. Igy csak az előadások jutott ki a tapoból, amit különben precíz esztétikával is érdemeltek. Bevezetőül *Brahms* zongoraszóát adták elő, amelyben a zongoraszó *Roth Ernőnek* figyelemreméltó kamarazenei stílusát interpretálta. Befejezőül *Gliernek* vonósnegyeseit játszották, amelyben *Bari Emil, Arányi Frigyes, Jaulus Béla és Schullz Gyula*, operaházunk jeles tagjai jöttek segítségül a vononégyes-társaságnak. A nagyszerű hangversenyen *Cervi Aranka* is részt vett, aki *Brahms, Liszt és Mozart* egy-egy áriáját énekelt és a lírai részekben hangja szépen érvényesült.

(L.)

— **Magyarok Berlinben.** Berlinből táviratoznak nekünk, hogy *Veesey Ferenc*, a zenésztársaság fiatal kezdőművésze tegnap tartotta bemutatkozó hangversenyét óriási sikerrel. A hangversenyterem zsúfolásig megtelt. *Veesey* tegnapi hangversenye a berlini sazna legnagyobb szenzációja volt. *Mikor Veesey megjelent Joachimmal*, aki az összes színművet dirigálta, szólni nem akart ovációval fogadta őket a közönség. *Mikor Veesey eljátszotta Beethoven-hangversenyét*, az sgg Joachim maga kezdte a tuzest. — *Veesey* különben jelen volt *Márkus Lili* hangversenyén is, melynek sikeréről távirati tudósítás alapján röviden már megemlékeztünk. *Veesey* hatalmas virágcsokrot nyújtott át a fiatal művésznőnek. *Márkus Lili* sikere teljes volt és a berlini lapok is a legnagyobb dícsérettel írják kiváló tehetségéről.

FŐVÁROS

(*) **Jelölés.** Vasárnap délelőtt ülést tartott a 45-ös választmány Kékh István kir. és udvari tanácsos elnöklése mellett, a jegyzői tisztelet Fritvaldszky Sándor fővárosi bizottsági tag tiszteletére. Az alkalommal a központi választmány 36 tagjával a következőket jelölték: I. kerület Kertész István, Marok János, Petri Ottó, Rauscher Béla, II. kerület Pauer József, Laumann József, Kellér Lajos, Urvóványi Sándor, III. kerület Bekesbárd József, Kugler József, Reisz Mór, Stern József, IV. kerület Török György, Fehérvári Sándor, Dobrovizky Ágoston, Prever Hugó, V. kerület Erdős Samu, Brüll Mór, Glücksfal Samu, Süller Mór, VI. kerület Teleki Béla, Mészáros János, Radocza János, Ráth Péter, VII. kerület Hudecz János, Popper Mór, Fehérvári G. Gusztáv, Dózsa Kálmán, VIII. kerület Novák Sándor, W. W. Lajos, Weinszeisz Lajos, Hóvárs József, IX. kerület Kleinszél Jakab, Bálint Sándor, Rékai Géza, Hindy Kálmán.

TÁVIRATOK

Az osztrák bevezetők.

Tropau, november 20. Tegnap este itt a német Völksverein ülést tartott, amelyen Sommer olmitzi tanár szótvetette az innsbrucki eseményeket és a szlovén párhuzamos osztályokat és a kormányt németellenes magatartásáért vádolta. Gyűlés után mintegy 200 fiatal ember fűtülve és zajongva tüntetett az utcákon.

Trieszt, november 20. Ma délelőtt az *Eninost* egyesület tüntető gyűlést hívott egybe a trieszti szlovén népiskola létesítése érdekében. A gyűlés után, amelyen délszláv szocialdemokraták is résztvettek, mintegy 6000-en a helytartóság elé vonultak és szláv nemzeti dalokat énekelve, tüntettek a szlovén iskola mellett. Egy küldöttség Schwarz helytartósági németböröknek emlékiratot nyújtott át, amely kívánataikat tartalmazza. Erre a tüntetők csendesen szótvetettek anélkül, hogy rendezavarás történt volna.

Kélecsőd konfliktus.

Konstantinápoly, november 20. Hír szerint a porta elhatározta, hogy a még távollévő mekkülteknek nem engedi meg a visszatérést, miért is attól tartanak, hogy a porta és Bulgária viszonya ismét kélecsődik.

Vallé miniszter beszéde.

Epernay, november 20. Vallé igazságügy-miniszter ma egy népléskomán elnökölt és beszédeket mondott, melyben rámutatott a kormány szolidaritására és kifejtette, hogy a miniszterek kivétel nélkül készeknek nyilatkozni résztvenni a világi hatalom emancipációja munkáján. Mindegyik felidézte a felfogását a közös cél érdekében. Válaszra arra a szemrehányásra, hogy a szocialistákkal tart, a miniszter kijelentette, hogy igényt tart arra a jogra, hogy mindenkiel szövetkezessék, aki a köz társaságnak szolgál és kész a kormány terveinek keresztülvitelét segíteni. A miniszter szavait élénk tetszéssel fogadták.

KÖZGAZDASÁG

Megszüntető járatok. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közliré teszi, hogy a személyjártókat Zimony Orsova a Turnseverin-Galic között november végével a következő módon szünteti meg: Az utolsó menet Orsováról Zimonyba november 29-én és Zimonyból Orsovára november 30-án lesz. Galicról az utolsó hajó november 26-án indul felfelé és november 28-án érkezik Turnseverinbe illetve Orsovára. Orsováról illetve Turnseverinből pedig az utolsó hajó november 27-én indul lefelé és november 29-én érkezik Galicra.

KIADOTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIAOZÓ RESZVENYTÁRSASÁG.

KISS

szerencsése

NAGY!

Felhívás!

KISS KÁROLY

ÉS TÁRSA

bankháza

Budapest, VII. ker.,
Erzsébet-körút 19.

felhívja a tisztelt
közönséget, hogy
osztály-
sorsjegyekre
vonatkozó rende-
léseiket azonnal
küldjék be, mert a
huzás már
csütörtökön
és pénteken
e hó
24. és 25-én
lesz.

Gondoljanak arra,
hogy **KISS**
szerencsése
NAGY!

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERÉ 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET
FÉL 6-KOR. NÉGYES 3-KOR. NYOLCAD 1-50. KOR.

NAGYARHON ÉLÉS, LEGNAGYOBBSZÁMÚ ÉS LEGHÍRESEBB ÓRAZŰZLETE.

Alapított 1847.

Rosswetter János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, kiváltások postai úton elküldhetők.

Valószínűleg **JOD-VAS**

LABDACSÁI BLANCARD ÉS SZORPJE

SÁP-KÓR
ANGOL-KÓR
HALVÁNSÁG
GÖRVELY-KÓR
VÉRSEGENYSÉG ellen

BLANCARD, 40, Rue Bonaparte, Paris.

Aranybetűkkel van bevésve bankházunk szerencséje az osztálysorsjáték történetének lapjaira.

Mintán az I. osztály húzása már f. é. november hó 24. és 25-én lesz, szives megrendeléseket postafordulattal kérünk

Wátunk egyedi az utolsó osztályban

600 000 kor.
400.000 "
1.000.000 "

Egy milliót és meg sok egyéb nyereményt nyertek. Összesen többet mint 2 milliót.

Török A. és Tsa
bankháza Budaposten a világ legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

KÖZPONT:
Teréz-körút 46/c.

FIÓKOK:
**Váci-körút 4.
Museum-körút II.
Erzsébet-körút 54.**

1/2 sorsj. = 12 kor.
1/4 " = 6 " "
1/8 " = 3 " "
1/16 " = 1.50 "

Jótállás mellett olcsón

BUTOROK

divatos hálocsabok 90 forint és feljebb teljes mat. faragott abakók 75 divatos szőnyeg-szárnyak 60 székrenyek, ágyak, diványok, székek, asztalok, trósztalok és minden fajta egyes butor darabok igen olcsón. Modern berendezések igen nagy választékban.

NAGY IMRE

lakberendezési vállalkozó.

BUTORAKTÁRA:
Váci-körút 9. sz., I. emelet,
Szerecsen-úton sarok.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága
175412—904. sz.

Hirdetmény.

... Osztrák-magyar-lindau-vorarlbergi vasúti kötelek. Díjzabás III. rész 2. füzeté érvényes 1903. augusztus 1-től.

F. évi november hó 1-től Hoffmann S. és K. cég tárháza Wien D. U. B. álmásán a fenti köteleki díjzabás III. rész 2. füzetébe a reexpeditió helyek közé felvették.

A reexpeditió csoport az I., II., III. és IV. osztrák csoport állomásaira rendelt és a B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S és T magyar csoport állomásairól származó gabonaküldeményekre van megengedve.

Budapest, 1904. október havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részletes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

Szép

szellőztetőt kaphat mindenki, kiknek nagy lérmérete van. Tiszta, egészséges, kényelmes foglalkozás. Kérje be címét "SZE" jelző alatt a következő címre: Annonces Bureau des Rekrut, Mannheim. (Baden.) Postacím: 851.

XXXXXXXXXX

Hirdetések felvételnek

e lap

kiadóhivatalában.

XXXXXXXXXX

FÉRFI ÉS NŐI

szociális ruházatok, kényelmesség, elegancia, minőség, tartósság.

D. KAJDACS

v. ó. és k. szűkező és bővíthető fűzők.

Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.

Budapest, IV., Károly-utca 2. (Károly-pal. I. em.)

Valódi amerikai

cipők

cipusztíthatóknak, bármily lábra illők, nagy választékban kaphatók

Perényi Ignác

cipész-mester, főh. údv. szállítónál

Budapest, V., Erzsébet-tér 17.

KERJE

ingyen és bérmentve szűkező (szociális) árjegyzékemet 80. átvétel után azonnal elküldöm, ha az érdekel. (Kiszárazásig.)

Valódi nikk-1000 g. nyomon köv. óra (szociális) árjegyzék 2 forint 25. 8 dró 6 tri 60.

Nincsen közzéírás! Kiszárazás megengedve vagy a pénz vissza.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V. Honvéd-utca 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utca 34. szám.
Szerkesztési telefon: 86-86.

Főszerkesztő: KÉSZI JOZSEF
Igazgató: HERTZKA LOTHÁR
Feloldó szerkesztő: KABOS EDE

Egész évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az ország.

Budapest, november 21.

(v.) És mit szól a dologhoz az ország? Semmit. Legalább egyelőre csakugyan semmit. Most már negyednapja, hogy a híre széjjelment a pénteki eseményeknek. Négy nap nagy idő; mindenestre elég nagy, ha nem is a minden körülményt gondosan mérlegelni kívánók véleményének kialakulására, de mindenestre egy nagy haragnak felgerjedésére, a néptömegek egyetemes indulatának kitörésére. Ám bárhova tekintünk, semmi ilyesnek még nyoma sem látszik. A vidék egyes pontjain, megengedjük: sok pontján, ha úgy tetszik: nagyon sok pontján megmozdultak az ellenzéki pártok helyi szervezetei és táviratokban, feliratokban, határozatokban csatlakozásukat jelentették ki az ellenzéki koalíció tiltakozásához. Vagyis az ellenzéki képviselőket nem hagyták cserben az ellenzéki választók. Ennél kevesebb alig történhetett volna. Ennél több pedig nem történt.

Izgalmat sehol nem látni. Schol nem mutatkozik a nemzeti haragnak amolyan elemei erejű, visszafoljthatatlan, semmi hivatalos csitítással el nem oltatható fellángolása, amely a tömeglélekből viharzik kifelé s amelyenhez fogható a chlopy-i hadiparancs váltott ki az alkotmányos jogaiban s nemzeti önértékében igazán megtámadott ország lelkeiből. Negyednapja immár, hogy Ra-

kovszky és Kossuth, Ugron és Apponyi közös erővel verik félre a haragot, s az ország nem áll talpára, megy nyugodtan a maga dolga után, legfeljebb azt gondolja magában: ha a képviselő uraknak kicsiny szalmakaz a ég, hát oltsák el maguk, mert az ő dolguk ez, nem az országé. Az ország nem akarja, nem tudja elhinni, hogy valamely népjogot támadtak meg abban a parlamentben, amely önös kevélységében a nép fölött állónak véli magát s a néperdeket mindenha ki-rekesztette gondoskodásának, még gondolkodásának köréből is. A nép nem ordít fel bősülten nem verődik csatasorba, a tömegek léptei alatt nem dübörög vészujjólóan a hazai föld, még a szívek sem dobnának össze egy közös érzésben, a homlokokra, pedig barzárdt nem a parlamenti ellenzék sugallta aggodalom von, hanem a milliók mindennapi keserves gondja. Mi okozza vajjon ezt a most már határozottan megállapítható közömbösséget? Hiszen az a harci kiáltás, hogy az ország legdrágább javát rabolták el, elég hangosan sikongott végig a hazán s bizonyára ellállatszott a legtávolabb határszél legkisebb viskójába is. A szikra tehát elrepült, de a puska-poroshordó sehogysém akart tőle meggyulladni. Mert csakugyan bekövetkezett az, amit megjósoltunk: a magyar nép nem vállal szolidaritást a saját törvénytörésével. Ez a törvényhozás nem a népé. Nemcsak azért nem az, mert a választói jog mai szűk terjedelme mellett a lakos-

ság kilenvenöt százaléká ki van rekesztve az alkotmányos jogokból. Hanem azért, sőt legfőbb okon azért, mert ez a parlament a lakosság kilenvenöt százalékának érdekeivel és jogaival soha nem törődött. Tegyük fel, hogy a szólásszabadság az, amit elraboltak. Akkor is azt kérdezi, a nép, kitől rabolták el? A néptől nem, mert az a szólásszabadság sohasem érvényesült a nép javára. Ebben a parlamentben csupa büszke nagyur ült, mindmegannyi grand seigneur, aki egymástól csak annyiban különbözött, hogy a gyülekezet egyik része a Ház jobb oldalán ült s mindig dicsérete a kormányt, másik része pedig ült a Ház baloldalán s a kormányt mindig ócsárolta.

Negyednapja csupán, hogy elrabolták a szólásszabadságot. Tehát 1867-től a mult péntekig csorbátlan volt ez a szabadság. Mikor forgatta ezt a fegyvert akár a többség, akár a kisebbség a nép jólétéért? Ebből a szerencsétlen országból évről-évre több ember vándorolt ki, mint amennyi eddig a mandu földön orosz és japán részről együtt elesett. A kivándorlás terén tehát évente akkora veszteség éri az országot, amely felér egy elvesztett véres háborúval. Kutatták a szólásszabadság bírlalói valaha, miért ragad vándorbotot és hazát miért cserélt anny milliója magyar testvéreinknek? Hát azt vizsgálták-e, az itthonmaradó millióknak jut-e akár csak száraz kenyér is? Ötlött-e eszükbe, hogy ez is-

TÁRCA

Benjámín Samu tragédiája.

— A Budapesti Napló eredeti tárcaja, —

Irtá: Révész Béla.

Benjámín Samu esernyőcsináló volt. Az öreg ember napról-napra járta a házakat, két-három esernyőt szorongatva a hóna alatt és kicsiny, törődött testéből szomorkásan szállott el a kiáltás:

— Esernyőt javítani, foltozni, javítani...

Benjámín Samu élete különben nagyon hasonlítás volt a virágokéval. Ha esett az eső, föléledt és virult, de ha sütött a nap és nem hullt alá semmi az egből, roskadt teste még jobban összezsugorult és bizony-bizony nagyon borus napok hajolták föléje. Egy szárazsági időszakban, amikor már hosszú-hosszu ideig nem hullt alá a mostoha mennyekből az esőmanna, a vén esernyőcsináló egy forró gondolatot halászott ki komor tépelődései közül.

Ugy történt a dolog, hogy megbarátkozott Blaunéval, akinél lakott. Az öreg, kiszáradt aszony az egyik ágát albérletbe kiadta és ez időszert Benjámín Samu volt a soros, ki heti 50 krajcárért a zizogó matrácson éjszakánként megpihenhetett. A vén esernyőcsináló — úgy látszott — állandó lakónak indult, mert oddegig legalább 3 volt az, aki hiúságában a legkitartóbb volt. Elődei, a többi fillérfülfülfűsödők egy-két hétben belül vagy maguk szálltak le az ágyról — nem birva megküzdeni

Blauné rigolyáival — vagy maga a kevelő, zörgő asszony jelentette ki gőgösen rimánkodó bérlőinek:

— Hja!... még én fizessek magának, keressen magának más bolondot...

Blauné büszkeségének családi alapja volt. A három fia volt a fundamentum, amelyről elbizakodva nézett a világ szemébe. Benuk nem is eszalódott soha és a fiuk vállvetve dolgoztak a fillérékért, amit pontosan beszolgáltatnak az anyjuknak. Tarkán választották meg a mesterségüket. Az egyik asztalos volt és ezért odahaza minden ócska butordarab, látszatra akárhogy dülledezett is, egész volt tökéletesen. A másik fia a szücsmesterséget tanulta meg, ez öltöztette téli időre, jó meleg bundába az anyját meg a testvéreit. A harmadik fia, az utóféle volt a családban. Dijnokoskodott a törvénytöréseken és ő végzte a család írás-teendőit. A három fia csudás elszántsággal robotolt a garasért és bátorokodó megjegyzésük sohse, csak alázkodó szavuk volt az anyjukkal szemben. Blauné még most is féltékenyen őrizte tekintélyét és haragjában annyira féltelmes volt, hogy ez elől szökött meg annak idején a férje, aki egy szitokkal, verekedéssel viharos estén a Dunának ment és elszökött egy jobb hazába...

Blauné — természetesen — kordában tartotta még az öreg Benjámín Samut is, aki riváddal azután, hogy a matrácot eljegyezte magát, elkérte a mérges asszonytól a család összes esernyőit és sorjában szépen kifoldozta azokat, a vékony drótküllöket pedig külön-külön megerősítette. Szombat este történt a nagy, a furcsa jelenc, — az engedelmes, igába hajtott

fiuk is odahaza voltak már — hogy Benjámín Samu Blauné elé helyezte a kireparált esernyőket és komolyan kijelentette, hogy nem kér semmit a munkáért.

— Micsoda, ingyen dolgozott? ... kérdezte álmélokva Blauné.

— Igen, maguknak ingyen, nagyon szívesen. ... Benjámín Samu mosolygott, tőpörödött arca nagyon derült volt és sárgás szemei hunyorgava, nyájasan nézett Blaunéra. A szigorú asszony örmében nevetélt, krákgogott és megdicsérete a vén esernyőcsinálót:

— Maga igen derék ember, Benjámín ur. ...

Benjámín Samu komolyan hozzátártott terveihez. Odakünn a rekkenő nyári idő felpörkölt mindent és Benjámín Samu esernyőj mindinkább megfakultak. A vén ember megfeszült szívvárossággal kémlelte az alkalmakat, amikor a barátságát erősítheti Blaunénál. Egy ilyen, de nagyon komor alkalom kínálkozott is és Benjámín Samunak a váratlan eseménytől reszkett meg a lába is. Egy forró délután odahaza üldöglött és Blauné is benn volt a szobában, harsányt kötogetett. A vén esernyőcsináló elmerengett tervein. Kiszórt, kicsiny fejét belepte a ház, mikor rá gondolt az eshetőségekre... ha elvehetné Blaunét, a három fiával együtt... Hosszu, sanyaru életének minden vágyakozása találkozott ebben az egy érzésben: elvenni Blaunét, vagyis gond nélkül, pénzzel élni és nem kelne többé az ágyért se fizetni... Sorvadtt egy-velejjéből kibújt a gyönyörű jelenetek és elringtonak előtte a boldogságok... A fiuk, a három fiuk hozzák haza a pénzt és odaadják Blaunének, neki is és nem kell többé házaini, a há-

tenadta föld népének az a barbar szellem sors jut osztályrészül, hogy dolgozni kívánó két kezének adóizmaint sok millió ember csak az év néhány hetében tudja hasznosítani, a többi időt pedig kénytelen henyéssel és rettentő koplalással tölti el? Egyszer, igen, egyetlen egyszer foglalkozott ez a parlament a néppel is: mikor meg'ozta azt a rabszolgatörvényt, amely a mezőgazdasági munkások minden bérmozgalmát a csendőrség karhatalmának szolgáltatja át, ellenben türi és védi a munkaadóknak a napszám leszorítására célzó összebeszéléseit. Ez volt az egyetlen ötlet, amely e parlament munkálkodásában a néphez fűződött. Minden egyéb tevékenység pedig vagy az államnak napról-napra való eltengődését jelentette, vagy ha ezt nem, hát akkor kölcsönös áskálódást, kölcsönös pszichológást, üres szószátyárkodást. Akik most félreberik a harangokat s hívják segítségül a nép millióit, adjanak számot róla, mit tettek annyi éven át a népert? Nem azt mondjuk, hogy mit *virtak* ki számára, beérnök a megnyilatkozott szándékkal is. Hát számoljanak be a szándékról. Látták a földéhséget, amely kivándorlásra zorítja a szellértömegek egyik részét s magzatelhajtásokra és egyéb rettenetes elfajulásokra, minden-estre rendszeres nemzetirtásra kárhóztatja a törpe földbirtok néprétegének tömegeit. Látták továbbá az adóteher szörnyű sulya alatt roskadozó ügyet, amely egymaga viseli a közterhek nagyobbik felét: a fogvasztási adókat, aminek fejében megérdemelné, hogy az egyenes adóknál a nagy vagyonok és nagy jövedelmek erősebb megterhelésével könnyítsenek sorsán. És látták végül a képzett ipari munkások százazreit, akik nem áttalanának már havat sem kaparni, csak hogy megszerezzék maguk és családjuk számára azt a falat kenyert, amelyhez a magyar ipar fejletlensége és pangása miatt keservesen megtanult mesterségükben nem tudnak hozzájutni.

Mindezt látták a képviselő urak azok is, akik most a népet hívják csatorba, hogy mentse meg szamukra a szólásszabadságát, ahogy ők mondják, valójában pedig az örökös obstruálás szabadságát. De közülük senki sem követelte a demokratikus gazdasági politikát, a földbirtok helyesebb eloszlását s az iparfejlesztés felkarolását, a kereskedelmi forgalom erőteljes szervezését, a progresszív adózási rendszer behozatalát, szóval: a népjólet forrásainak megnyitását. Sőt nemcsak nem követelték, hanem, ha akadt itt-ott egy-egy bárgyu idealista, aki e bajokra ráutalt, vagy ha az igazi nép igazi négygüléseiből egy-egy ilyen ige beleharsant a parlament meddő esetpatéiba, akkor az urak egy szivvel és egy lélekkel felforgató demagógiának s a csöcselék forradalmának minősítették e jogos kívánságokat. Rakovszky István és Bartha Miklós, Ugron Gábor és Holló Lajos, Kaas Ivor és Lovászy Márton az igazi néperdek szószólói még egy éve sem mult, hogy hazátlan bitangoknak nevezték, akiknek patkányok módjára kell a belüket kitaposni. Ezt jól megjegyezte magának a nép, s most hát fordít azok felé, akik még nemrég üldözték és becsmérelték. E tömegektől eltekintve a választóközönség sem egyedül bele a kisebbségi erőszak és a többségi ellenerőszak perpatvarába. Megszokta a publikum egy része a nagy öszeveszeseket és a nagy kibéküléseket. És a sok évi tapasztalás nyomán gyökeret vert benne az a gyanyu, hogy mennél hangosabban foly az agitáció nemzeti jogok mellett, annál valószínűbb, hogy az elvi takaró mögött hatalmas törekvesek sakkhuzásai és pártpolitikai taktikázások rejlenek. Az ország már régóta nem bizik parlamentarizmusában. A parlament most találkozik először azal a tünettel, hogy a belőle kiinduló igazgatást az ország fagyos közönytylel utasítja vissza.

Tegyék a parlamentet a népjogok és néperdekek szószólójává és fegyve-

lővé, s akkor, ha jogainak legesekölly b' löhéz hozzá mer nyulni a hatalom, a valódi nemzeti akarat acélfalával fogja magát szemközt találni. Ennek a parlamentnek semmi köze a néphez, tehát a népek sincsen köze hozzája.

RELFÖLD

A kereskedelmi tárgyalások. Bécsből telefonálják: Vasárnap miniszteri értekezlet volt a német kereskedelmi tárgyalások dolgában. A konferencián *Call* báró osztrák, *Hieronym'* Károly magyar kereskedelmi miniszterek és *Buquoy* gróf osztrák földmívelésügyi miniszter vett részt. A délelőtt és délután folytatott tanácskozáscs a szakreferensok is jelen voltak. Ma délután a magyar, osztrák és német megbízottak technikai bizottsága ül össze. Itteni politikai körökben azt remélik, hogy a kereskedelmi tárgyalások két hét alatt véget érnek és létrejön a szerződés. Nem látszik lehetetlennek, hogy a budapesti, bécsi és berlini parlamentek még ebben az esztendőben talán december második felében tárgyalják a szerződési javaslatokat, de lehetséges, hogy a javaslatok benyújtására csak újév után kerül a sor. *Posadowski* gróf még néhány napig Bécsben marad. Elutazásának napja véglegesen még nincs megállapítva, de valószínűleg csütörtökön utazik vissza Berlinebe.

Képviselői beszámoló. Szarvas város képviselője, *Keresmarik* János dr. tegnap tartotta beszámoló beszédét. Fejtette a parlamenti házszabályok módosításának szükségét és sajnálja, hogy az ellenzék nem akart belemenni a huszonegves bizottságba. Egy ellenzéki koalíciótól, mely a realis politika talján áll, üdvös eredmények lennének várhatók, de a magyar parlament ellenzéki pártjait ugyszólván áthidalhatatlan elvi ellentét választják el egymástól, úgy, hogy a koalíciónak a dolog természete szerint már a legelső elvi jelentőségű kérdésnél alkotó elemekre kell szűszenie. A gazdasági kérdésekről szólva, a közös vámterület hívének vallotta magát és szükségessének mondotta a választói jogosultság kiterjesztését. Azután *Haydán* képviselő mondott beszédet, magasztalva a kormányelnököt, amiért levette az ellenzéknek türehetlenné vált obstrukcióját. A gazdasági kérdéseket taglalván, utal arra, hogy fogalomzavar az, midőn Magyarország gazda-

zakba belékiáltani éhes nyomoruságát... Benjámín Samu el nem eresztette a gondolatát, hogy Blaunél megcsinálja a parthiet. Nagyon kedvesen játszott már vele a képzésés. Meleg lett a szive, mikor az ágyára gondolt. Elképzelte az estéket, amikor nyugalmasan, jóllakkottan lepihen és nem kell többé töprengenie, mi leszén másnap, lesz-e kenyérre, a hét végén nem kergetik-e ki az ágyából, mert csak rozzant parapléi vannak, amiket nem vásárolt meg senki és szépen csendesen lehungyhatja a szemét, mert dolgoznak a fiuk, csinálják a pénzt, mint a méhecské a mézet... Benjámín Samu lelkében muzsikált már minden, amikor hirtelen, kiabálás, rikácsolás rezzentette föl álmódozásából...

Blauné káromkodott és süvöltött a hangja: — Takarodjatok, pusztuljatok, hess előlem mind a ketten...
 Az öreg, csontos asszony hátradült székhén, a kötését leejtette a földre és az arca szerdes volt a rémüléttől. A szemei kimeredtek, a szája eltorzult és ujjjaival görcsösen böködösött a levegőbe. Hörgött, amikor kiabált: —Mars vissza, mars... Ne bántatok engem...
 A vén esernyőcsinálónak majd kiugrott a lelke, amikor Blauné kiabálni, verekolni látta a semmivel és kiszaladt a konyhába. Hallotta, hogy Blauné fölkel a helyéről, szaladgál a szobában és egyre kiabál: — Mars vissza... Nina, Jolán... hess, hess...
 Benjámín Samu künn a konyhában hamerosan az eszéhez tért és vízbenátrított egy törül-

közt, aztán szepegre, de elszántan bement a szobába és háta mögé kerülve Blauénak, reáborította a homlokára a vizes ruhát. Blauné lerokadt az székre és a hideg ruha lassanként megragyasztotta agyrémeit. Mikor fölésznált és maga köré nézett, Benjámín Samu állott mellette, mosolygós arcral, huncyorató szemekkel és egyre borogatta, hűsítette a homlokát.
 — Köszönöm, köszönöm, Benjámín ur... sugta az esernyőcsinálónak, de aztán újra indulatos lett és rárontott Benjámín Samura: —Nincs igazam? Nincsen?... Pipasos lett Blauné arca és szemei kidülledtek a nagy haragtól:
 — ...Minden szegény lánynak ki kell tekerni a nyakát, mielőtt megszületik... öreg tyuk marad, soha el nem viszik. Lesz belőle condra, utcai cafat. Nekem is volt két leányom, de most már egy sincs... Nincs igazam?... Azt mondja, hogy nincsen?...
 Blauné arca eltorzult dühében, Benjámín Samu mellé lépett — de az öreg esernyőcsináló nem vesztette el lélekjelenlétét és káprázó szemekkel bár, de már biztosan látta közeledni maga felé a meleg, kenyérdús jövőt és türemsen, ünnepies komolysággal hangszólta szavait:
 — Igaza van, Blauné... csak a fiuk, csak a fiuk...
 Benjámín Samu ez izgalmas eset után gyorsan vonta le a konzekvenciákat, ha házasságba Blauné három fíával jön a két leány is, talán akkor szállnak le közéjük, amikor enni kelene, vagy aludni jól esnék, de életölésege

nagyvörösné eluttarta küln igazságához, a nyomoruság méhéből ezer rém kandikált feléje mindig, két hazajáró lélek, azért sem fogja megmontani az ő kínálózó, új életét... Innen-től, hogy az öreg esernyőcsináló elrendezte gondolatait, szolgáló-szerepre vállalkozott Blauénál... A zörgő, sovány asszonyt megkímélte minden munkától és lement bevásárolni a piacra, huzdogálta, ha takarítottak, az árakat, az asztalt, megvarrt, megfoltozott mindent, ami ruhanemű elszakadt és Blauné — persze — mindezen nem csudálkozott, megszokta, hogy a házban mindenki őt szolgálja és később már parancsokat is osztogattott Benjámín Samunak, szaladjon le a bolba, gúvjtassa meg a lámpát, hozza a lába elé a számolyt... és a vén bölésész hűségeen szolgált, mint a legderekből kutya és nevette a lelke, ha rá gondolt az izgalmas pillanatra, amikor a sok szolgálat fejében megkéri majd a Blauné zélog...
 Benjámín Samu fölött azonban, mint már annyiszor — még napsütéses időben is — a mennybolt újra borongani kezdett. Blauné a roham óta komolyan elindult a megboldulás útjára. A két leánygyermek a siri világban szövökelt és mindserűbben látogatták édes anyjukat, aki titokban, csöndesen elküldte őket, mielőtt felnőttek, megöregedtek volna és nem kellett megszavanyodniok a párta örökös viselésétől... Blauének egyébkéunt mélyseges volt a meggyőződése, hogy jól eselkedett. Bünnös rossz asszonynak tartott minden szegény anyát, aki leánygyermeket szült. Nem különböztette meg magát sem. A gyermekágyban, akkoron, gyötrelmek között és gyvölködve fektét és fel-

sági önállóságát a közös vámterülettel szembeállítják. A párt *Tisza István* gróf miniszterelnökéhez és a szabadelvűpárt elnökeihez üdvözölő sürgönyt küldött.

A mai események.

Budapest, november 21.

A mai nap eseményei:

1. Este minisztertanács volt, melyen a kabinet minden tagja résztvett;
2. *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, megírta nyílt levelét bonyhádi választóihoz és este el is utazott választókerületébe;
3. gróf *Károlyi Sándor* és gróf *Hadik Barkóczy* Endre is kilépett a szabadelvűpártból, ellenben *Beniczky Ádám* és *Fabinyi Gyula* beléptek a pártba;
4. az egyetemi ifjúság délelőtt is, délután is tüntetett a kormány ellen;
5. a szövetkezett ellenzék vezeterei közül többen elutaztak; és
6. kezdenek bezsonglózni a vidékről a bizalmi nyilatkozatok a kormány — és az ellenszere nyilatkozatok az ellenzék mellett.

Ami a minisztertanácsot illeti, a világon legtermészetesebb, hogy ilyen időkben a kabinet összeül és szemben a szövetkezett ellenzéknek országos akciójával, megállapítja az a tervet, melyvel az akció elharapozását lehetőleg ellensúlyozhatja. Mithogy azonban különböző berkekből az ismert válság hírek is kezdenek felezállani, az sincs kizárva, hogy a politikai úttörőjek között ebben a minisztertanácsban valamilyen nagyobb eseménynek előkészítőjévé fogják találni.

Elsőrangú érdeklődésre számíthat *Perczel* Dezső nyílt levele. A képviselőház elnöke „férfiai nyíltsággal” ismeri el, hogy a házszabályok alakaszerűségét megsértette, de megadja magának a fölmertést azzal a megjegyzéssel, hogy „megsértette a pólyát, csak hogy a benne levő életet megmentse a megfulladástól.” Azt mondja, hogy „szomorú szívvel, de jól meggondolva” tette, úgy vélekedik azonban, hogy aki őt elítéli, az egyáltalán a parlamenti anarchia megörökítését is előzzeri.

Főll kell jegyeznii, hogy az ellenzéknek

azt a pár tagját, aki a vezérek öszlása után ma a pártkörben megjelent, az elnök nyílt levele inkább beszitotte, mint engedte.

— Kigolyóztatjuk azt az embert minden tisztoséges társaságból!

A szabadelvűpárt klubjában számlálgatták a kilépések számát. Tizenhatan vannak oddig, aki nem olyan sok, mert harminc kilépésre voltak elkészülve. Jó jelnék tekintik, hogy ezekben a napokban új tagok jelentkeznek fölvételre s hogy a vidékről egyre több üdvözlő irás érkezik a párt elnökeihez. Nagy meglepéssel és őszinte örömmel emlegetik gróf *Andrássy Géza*nak egy nyilatkozatát. Mikor ugyanis meginterpellálták, hogy a többi *Andrássy* után mért nem lép ki ő is, gróf *Andrássy Géza* híre szerint így nyilatkozott volna:

— Az ellenzékkel szemben kellett már valamit tenni. Nagyrabecsülöm Tiszát férfiaságáért. És ha tovább nem megy, én nem látok okot a kilépésre.

Az ifjúság tüntetése nem öltött nagyobb arányokat. Az egyetemen tüntetett *Wlascics* mellett és Nagy Ferenc ellen, este pedig a harminc ellenzékierkel szemben mutatta ki rokonszenvét, ami illik is az ifjúsághoz. Botrányt eehol sem csináltak. Valószínű, hogy az utca ezuttal nem fog nagyobb szerepet játszani, mert a szocialisták távol tartják magukat a parlamenti küzdő táboroktól s egyáltalán nem hajlandók bármelyik félnek is malmára hajtani a vizet. Pikkás találkozás, ha nem véletlen, hogy a szocialisták vasárnapra névenmülést hirdetnek a *Tattersallba*, holott a szervezet ellenzék is ugyanott akarják megtartani tiltakozó meetingjét.

Az ellenzék vezérek a vidéken tapogatóznak s ha kedvező hangulatot találnak, megpróbálják a vidéket is bevonni a vasárnap meetingbe.

Perczel nyílt levele.

Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, ma nyílt levelet intézett bonyhádi választóihoz s elmondván a pénteki nevezetes ülés előzményeit, nemkülönben az utolsóelőtti házszabály-módosítás hiábavalóságát, a következőket írja:

bőszült, szitkozódott, ha a tudós asszony jelen-tette:

— Blainé asszony, kisasszonyka van...

Az ilyen események voltak tulajdonképen az okozói is. A dühös veszekedéseknek, amikor Blainé nem takarta gondolatát és szidta, kiuzta az urát, mert megsabadtotta e csapást. A második leánygyermek születése után szökött a másvilágra Blainé férje, a kinek e családi szerencsétlenség óta, nem volt se őjele, se nappala. Eljzaka nem engedte aludni az asszonyt és azzal tartotta ébren, hogy rá-rá kiabált:

— Bóg a poronyod, mert nincs neki hozomány... Nappal pedig bántotta a világot, mert nem adott konyeret a gyermeki számára és e tízcsapásos időben egyszer csak olyat gondolt, hogy az Isten elrendelte: a házasságközvetítők töröitessenek el a föld színéről és azon a drámai estén, mikor odalaha a felesége meg is verte Blau, a házasságközvetítőt, elhitte a lenő szöveget... Blainé, mikor magára maradt három kis fiával és leánykaival, keményen és erőlyesen átgondolta helyzetét. Így történt, hogy rövidesen, a nagy elő tudatában, leánykait halálra átégettette ez árnyékvilágú és egy jobb életet fésztetve a maga számára a messzeség kárpitján, szigorúan hozzállított fia fölneveléséhez. A gyermekek serdültek és megszókták a rabzolgaságot és mindaddig, baromi nyugalomnal, sohasem lázadozva, szolgálták az anyjuk zarnokosát...

Blainének már ezelőtt is voltak fekete találkái a leányaival, de a nagy roham óta a házassági gyermekek csak nem akartak távozni mellőle. Ott lebzseltek mindig körülötte és a nap minden időszakában fölkeresték Blainét,

mellője szöktek, ha a karosszékbe leült pihenni, utána osontak, ha kiment a konyhába és körülrepkedtek az ágyát, ha aludni tért. A vén esernyőcsinálónak ugyancsak akadt dolga... Most már a zsebedben hordta mindig a törülközőt és ha Blainé elkezdte a bolondját járnii, az öreg esernyőcsináló csak szaladt a konyhába, vízbe mártotta a jötkény ruhát és borogatta, hűsítette a rémüldöző asszony homlokát...

Blainé egyszer csak megis észrevette Benjamin Samu roppant csokolátesziségét. Olmos, erős délután történt, hogy Blainé ismét aadkozott rémeivel. A kiszáradt asszonyt már anyanyiszor keresztüljárta a kísértetek, hogy gyöngességében ágybadult. Benjamin Samu a vizes törülközőt raborította Blainé arcára és megigazította a fejét a vankoson. A háborodott asszony kikapkodott a hüvös lepel alól és felsőhajtva, merev mosolygással megkérdezte az esernyőcsinálót:

— Mondja, Benjamin ur, mért olyan jó maga hozzám?...

Benjamin Samu ezuttal is éppolyan rejtelmesen kaesintott Blainéra, mint ahogyan az utóbbi eseményidőben mindig tette ezt. Pomyadt, kicsiny arcán derűlen futott át a vidámság és hunyorgató szemével pajkosan nézett a beteg asszonyra.

Blainé megismételte a kérdést és már izgatottan sürgette a feleletet. Benjamin Samu megérezte, hogy eljutott nyarorúságos, öreg életének gyönyörű pillanatához, de hirtelen, mintha a szíve beleszaladt volna a torkába, ott dobogott és a vén esernyőcsináló kapkodott a levegő után. Blainé türelmetlen lett, fakó fejét

A folyó hó 13-án tartott első délutáni ülésen az érdelemleges tárgyalás folytonos zart ülés tartása által meghusztatott, sőt e zart ülésen gróf *Apponyi Albert* képviselő nyíltan be is jelenté a technikai obstrukció eszközeinek igénybevételét.

Ez után nem maradt más hátra, mint vagy a házszabályok szeszorítai betartásával a parlamenti anarchia megörökítését tenni lehetővé, vagy a külé formák megsértésével megmenteni az ország legfőbb kincsének, alkotmányának lényegét, még mielőtt a bejelentett technikai obstrukció a képviselőházat lealacsonyító vad jelenetké nem fajul.

Néhez viszonyok közt voltam; lelki esemény előtt elvonultak egy pillant alatt mindkét eljárás bekövetkező eredményei; és én hazafias érzésem sugallatáéa, az utóbbi módot választottam.

Beismerem férfit nyíltsággal, hogy ezzel a házszabályok alakaszerűsége megsértettem.

Igen, a Ház nagy többségének elemi erővel megnyilatkozó óhajára megsértetem a formát, hogy megmentsem a lényegét; megsértettem a házszabályt, hogy megmentsem az 1848. III. törvényelket; megsértettem a tanácskozás szakaszokba foglalt rendelkezését, hogy megmentsem és fentartsam az igaz parlamentiárizmusnak paragrafusokba nem foglalható és soha nem módosítható, de mindig és mindenütt igaz és örökérvényű legfőbb alapelvét; megsértetem a pólyát, hogy a megfulladástól megmentsem a benne levő életet.

Igen, ezt tettem; szomorú szívvel, de jól meggondolva, a „salus rei-publicae suprema lex” parancsoló elvénél fogva.

Tettem nem a szabadelvű párt, nem a kormány javára; tettem egyszegedül Magyarország, egész nemzetem érdekében és javára. Tettem, bevallom, nehé szívvel, de a nehé kötelesegteljesítés tiszta öntudatával.

Mennyivel könnyebb, mennyivel kényelmesebb és személyemre mennyivel hálasabb lehetett volna nem teljesíteni e hazafiai köteleseget! Tapokát, éljenzést, kendőbogatást nyerni el! És megírni Önökhez, kedves barátim és tisztelt választóim egy másik nyílt levelet; kifejtetni ebben a helyzet vélekedése volt, megírni ebben, hogy a kibontakozás kulcsa az én kezemben van és megvárni, hogy ennek gyümölye Önöknyit hulljon az ólomba.

Reám igen, kényelmesebb, könnyebb lett volna. De a magyar nemzet jövődó fenállását egyedül biztosító valódi parlamentiárizmus ezzel örökre sárba lett volna tiprva. Nem az a baj, nem az a szomorú, tisztelt választóim, hogy ez így történt! Az a baj, hogy ennek így kellett történi!

fölemelte és rámered a gyáva Benjamin Samura, mikor rávált:

— Mit akar maga tőlem, mért olyan jó hozzám?...

— Mért szeretem magát Blainé, mért akarom venni... Benjamin Samu boldogan kiegyenesedett az ágy mellett és nagyon megörült a bátorságának, hogy eltudta mondani vallomását, de meghökkent, megzavarodott, amikor Blainé fölnevetett és öröjőnen kezdett.

— Ugy... igazán... nem elég a két leány... már megint itt vagytok?... mars viszsa, mars...

Benjamin Samunak csak annyi ideje volt, hogy szegyenkezve, mosolygósan megjegyezze:

— De ugyan Blainé... mi öregek vagyunk... tovább nem beszélhettem, mert Blainé az éjjeli szekrényről felkapta a gyertyatartást és hozzávágta az esernyőcsináló fejéhez. A tomboló asszony kiugrott az ágyból és törte, zúzta a székeket, az ablakokat és kiszaladt a folyosóra, ahol az emberek aztán lefogták...

Benjamin Samu itt érkezett el tragédiája utolsó fejezetéhez, mert a jószívű emberek a mentőkhöz telefonáltak, akik Blainét, bizony, könnyőtelenül bevették a bolondok-házába... Mint mondtunk, ezen izgalmas délután, megértek az ég csatornáit és jó Benjamin Samu mit tehetett egyebet? a vizes ruhát, amivel Blainét mindig borogatta, rákötötte vérző fejére, aztán esernyőt hűta alá vére, újra bejárt a hűtlenül elhagyott házakat és gyöngé hangja reszkett az erőlködéstől, amikor könnyögösen kiabálta:

— Esernyőt javítani, foltozni, javítani...

Mert hogyan történhetett volna másképp? Micsoda más eszközkel lehetett volna megmenteni a parlamentarizmust?

Mindenki emlékszik, hogy Széll Kálmán megkísérelte az egyéb összes lehető módszereket; és legutóbb a passiv resistencia módszerre helyezkedett; és mi volt ennek következménye és eredménye? Mindenki tudja, az, hogy nem egy házbizalmát tételt meg, hanem megsértettét szentesített országos törvényünk egész sorozata; csaknem másfél évi ex-leállapot következett be; megsértettek az ország legfőbb gazdasági érdekei; veszeliztetett a hadsereg harcra készsége; megsértették az ország sok millió lakójának egyéni joga és érdeke. Az obstrukció győzött Széll Kálmán és módszere fölött; csak egy, mint korábban gr. Szápáry Gyula és b. Bánffy Dező kormányra állt, kiknek pedig valamennyinek tekintélyes többsége volt a Házban.

A parlamentarizmus, az alkotmány megmentésére nem maradt tehát más hátra, mint a szigorú lex rei-publicae elvét statuáló régi római és az újabb angol példák követésével megsérteni a házbizalmi formális rendelkezését az alkotmány lényeg megmentését.

Kifejtettem állásponatomat. Tiszta lelkiismerettel, emelt fővel és nyugodt szívvel állok tiédelt választóm elé.

Épp oly nyugodtan és a kötelességteljes ödes öntudatával állok a nemzet ítélőszéke elé.

Aki a 48-iki alkotások legnagyobbikának, a parlamentarizmusnak megmentését és fenntartását kívánja, helyeselni fogja eljárásomat; aki ellent, az egyáltalán a parlament anarchia megörökítését is célozza.

Hazafuld üdvözlélem

Budapest, 1904. november 20-án.

regi hívők

Percezl Dező,

a bonyhádi kerület országgyűlési képviselője.

Tervek.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a kormány mindent el fog követni, nehogy az ellenzéknek sikerüljön a maga állásponnya mellett egyoldalu hangulatot teremteni. E célból nem fogja beérni azzal, hogy a miniszterelnöknek összes, a házbizalmymódosításra vonatkozó nyilatkozatait, az ugrai leváltól kezdve a tegnapi népgyűlésen elmondott beszédekig, külön brosürában terjeszti országsszerre, hanem a kabinet tagjai meg fognak osztozni azon a nagyobb munkán is, hogy az ország legkülönbözőbb vidékein tartandó népgyűlésekre elmennek és beszédeket tartanak. Ma a Tisza István huszonkét ilyen vidéki némmülésen fog személyesen megjelenni és beszélni.

Az ellenzék vezetési sem plihenek. Dojárják a vidéket, iparkodnak hangulatot csinálni s már most is abban fáradoznak, hogy a főváros ellenzékai polgátságának tiltakozó meetingjére a vidékről is toborezzanak küldtségeket.

A vidék hangulata.

A kormányhoz is, az ellenzékhez is egyre érkeznek a vidéki nyilatkozatok s bár az országban ez úgynevezett megmozdulása nem egészen kompetens, mert hisz még a törvényhatóságok nem nyilatkoznak, hanem csak egyesek s a vidéki pártkörök, mégis a hangulat fejlődési irányának megismerése végett érdekesnek tartjuk e nyilatkozatok egyik-másikának közlést.

Az ellenzék álláspontja mellett elsőnek a lassai ellenzék nyilatkozott, amely kintartásra buzdítja a szövetkezett ellenzék s biztosítja, hogy harcában oldalán fog állni. A tiszaöki függetlenségi párt arról értesíti a központot, hogy december 4-én tiltakozó népgyűlést rendez. A nagyenyedi függetlenségiek törhetetlen bizalommal üdvözlők az igaz hazafias szöveget, a nagykálói függetlenségi párt pedig Mezőssy Bélahoz intézett táviratban fejti ki bizalmát képviselője iránt. Kunzentmiklósi, Devocserri, Eledről, Czegléről, Gyöngyösri, Mátráról is érkeztek üdvözölő sürgönyök az ellenzékhez. A szepténi újpart és a függetlenségi párt ellenfuztatja, hogy 27-én közös népgyűlést tart Tisza ellen s Püthés Kálmán, a szabadlevpárt elnöke, állítólag, in-

dítványt adott be a polgármesterhez, hogy a városi kögyűlés fejtsze ki fölháborodását Tisza ellen.

A szabadlevpárt állásponnya mellett is megnyilatkoztak már a vidék pártköréi. A nagyváradi szabadlevpárt hosszú és megleghangu táviratban üdvözölte gróf Tisza Istvánt, melyben nem és hazafias törekvésieiz gratulál és biztosítja a kormányelnököt a párt ragsszkiosadásáról. Podmaniczky Frigyes bérohoz a pécsi szabadlevpárt intézett sürgönyt, az országos szabadlevpárthoz pedig a székesfőváros IX-X. kerületének szabadlevpárti polgárai fordultak bizalmi nyilatkozatukkal. E két utóbbi nyilatkozatra bárú Podmaniczky Frigyes megleghangu válaszban felelt. A békamegyeyi szabadlevpártot Szunyogh Szabolcs önlök lőtföve, 28-ára nagygyűléssre hívta össze, kifejtve meghívójában, hogy e nohéiz viszonyok közt a szabadlevvüségnek sorakoznia kell vezére, gróf Tisza István mellett.

Tisza István gróf miniszterelnökühöz még táviratok érkeztek Szenicéről, Szarvasról, Veréből, Márkusfalváról, Ozdrol. A szeniciek a fényes parlament gyúlelémhez és a szabadlevpárt rég óhajtott diadalához gratulálnak. A szarvasiak Krcsmarik János beszámolójáról küldték meleg üdvözlétük Tiszának. A verbőiök lelkesen üdvözlék Tiszát, akikben a szabadlevvüség bátor és nyílt harcosait látják. Az ózdiak és márkusfalviak kitartást kívánnak a miniszterelnöknek.

Egy bécsit lap a kilépettekről.

A Neue Freie Presse estilapja a szabadlevpártból történt kilépekéről a következőket írja:

Bizonyára nem lehet sértés az a kilépés urak-ra nézve, ha Andrássy Gyula gróf kilépését súlyos politikai vesztésnek nevezük, amelyet annál súlyosabbban fognak érezni, mert a szabadlevpártból való kilépését Andrássynak a mandátumáról való lemondás fogja követelni, mislutt a többi kilépők vidáman megtartják megbízóleveleiket. Andrássynak ez az elhatározás nem meglepés, mert hisz ezt a szándékát mindenkinek elárulta, akit közléseire érdemesnek tartott. A szombatól vasárnapra virradó éjszakán, Andrássy Gyula kezdeményezésére a Nemzeti Kaszinóban tanácskozás volt, amelyen hosszú kértelésre Széll Kálmán is megjelént. Ezen a tanácskozáson tárta föl Andrássy a maga indokait s azt mondta, hogy amár őszinte tisztelője gróf Tisza Istvánnak, s meg van gyűzőve államférfini hivatottságáról, szándékainak tisztaságáról s amár elismeri a férfias nyíltság vonását abban, amit Tisza tett, mégis azt hiszi, hogy sem az időpont, amelyben tette, sem a mód, ahogy tette nem volt szerencsés s véleménye szerint súlyos következményekre fog vezetni. Minthogy az az impressziója, hogy az ország tulnyomó többsége az ország alkalmazása mellett foglal állást, ő magát izolálnak érzi s így nem is akar felelősséget vállalni a történetkért s visszavonul a magánéletbe. Ezek a fejtegetések nagy hatással voltak a jelenlévőkre.

Az, hogy Széll Kálmán mit mond és mit óhajttenni, erővelre népszerűsége miatt, mert a régi ország s kaszinóbeli beszélgetés utána legott tisztázott s tuskulumba. Mindemellett erősen tartja magát az a föltevés, hogy Széll Kálmán talán már holnap bejelenti a szabadlevpártból való kilépését s egyúttal letesti mandátumát.

A szabadlevpártból, az eddig kilépetteken kívül, még tíz képviselő kilépésre gondolt, de ezek a kilépők olyanok, akiknek körműködésére a pénzügyi események előtt sem számoltak. Távozásuk nem meglepés ugyan, de elég érzékeny vesztés.

A nagy kérdés, aely az emberek ajakán lebeg, most az, hogy miképen alakulnak ezek után a viszonyok. Erre a kérdésre egyelőre enki sem tud felelni. A kormányban nincs szándékában, hogy december első felénél előbb egybeírja a Házat.

A szocialisták állásponnya.

A szövetkezett ellenzék harc készülődése közben számbavett egy új faktort is: a szocialdemokrata pártot, amelyet szívesen látott volna a maga oldalán fegyvertársaként. Remlik, hogy akciójuk számúra megyerik a szelők pártot, amely feltétlen ura az utcának. Ebbeli reménykedésükre nézve most érdekes fölvilágosítást ad a szocialdemokrata párt hivatalos közlönyének, a Népszavának mai cikke, amely Igazi alkotmány! címmel, úgy látzik, szárnyát szegi az ellenzék reményeinek.

A Népszava cikkét az alábbiakban ismertetjük: A cikk mindemelköt konstatalja, hogy egy politikai cél szolgálatában a többség az alkotmány legfőbb biztosítékát elpusztította, majd rámutat arra, hogy ezt az államesinyt nem egyes emberek gonoszága vagy gránya gyengesége hozta létre, hanem a magyar alkotmányosság belső gyengesége tette lehetővé az erőszakos lépést. A katasztrófát ellenfeleink mindenképp politikai párt felölös, mert valamennyi hozzájárult ahhoz, hogy a magyar alkotmányosság tartalom nélküli üres keret legyen. Az alkotmányt nem védheti meg más, csak az egész ország akaratja, ez pedig csak olyan parlamenttel történ-

dik, mely maga is az egész országé. A magyar alkotmány csak a törpe kisebbség előjogait biztosítja s olyan, mint a gyermekpuska: durran, de nem sebez. Az ellenzék most harcra készülökik a csinytevők ellen, de nem veszi észre, hogy elvi küzdelemből megint személyes harc lesz, mert a parlament minden bajának végső oka a választói rendszer, mely olyan állapotokat idéz elő, hogy nem a kormány függ a parlamenttől hanem a parlament a kormánytól. Al cikk ezután rámutat az obstrukciók csalafintaságaira s arra, hogy az ellenzék a letipott népgyűlést egyetlen lényesszer sem szállott síkra, aztán azt a kérdést veti föl, hogy ki a nagyobb büns, a miniszterelnök-e aki csinyt követett el, avagy az ellenzék, mely a parlamenti ellenállás egyetlen erősségévé a formákat vette? A helyzetből most — írja tovább — egyetlen egy módja van a kibontakozásnak: nem a házbizalmilag védelme alá kell visszahívánkunk, hanem a nép eldölme alá, vagyis nem obstrukcióna való jogát kell most harcolni, hanem az általános, titkos választói jogot kell megszerezni.

A Népszava ezen a cikkeken kívül egy másik közleményben is foglalkozik a helyzettel s főleg az ellenzék magatartásával s nevétségnek tartja Rakocskszky és Vázsonyi, Bartha Miklós és Kossuthi csökölözését. Aztán azt mondja, hogy az ellenzék most hátrvédett keres. Hátrvédett abban, a „csöcselékben, az ulca népében, amelynek érdekeit annyiszor elárulta. Most jó a nép, amelynek viszonzásképpén szorultság idején választói jogot igényel.

Polónyi indítvány.

Polónyi Géza a főváros kögyűlésén indítványt akar tenni, hogy Budapest székesfőváros is foglaljon állást a parlamentben történetekkel szemben. Erre vonatkozik a következő meghívó, melyet ma küldött szét:

Tisztelettel felkértem Budapest székesfővárosnak bizottsági tagjait, politikai és társadalmi köreit, hogy a magyar nemzet becsülete ellen intézett merénylet ellen való védekezés és a további intézkedés megbeszédése céljából f. évi november hó 22-én, kuden este a Sashör földszinti helyiségben, Irányi-utca 17. sz. a., hat órákor tartandó előértekezleten megjelenni sziveskedjenek. Polónyi Géza, a Sashör elnöke.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háboru.

Budapest, november 21.

A Sasho mentén minden esendes és minél érzékenyebben jelentkeznek a tél zordsága, annál kevesebb a valészínüsége annak, hogy a manduriai harceterem nagyobb események történjenek. Semmi sem jellemzi jobban a helyzetet, mint az, hogy a mukdeni táviratok szerint a japánok készülöknek lázasan a nagy esatára, míg Tokióból azt jelentik, hogy az oroszok emelnék sáncokat és mind a két fél nagy elismeréssel nyilatkozik az ellenség földmunkálatairól. Ilyen körülmények közt a jelentett ágyuzásoknak semmi jelentőségük nincs, amíg a várt erősítések meg nem érkeznek és a zord téli idő meg nem enyhül. Különbösen az utóbbi nagyon fontos feltétele az újabb esatáknak.

A londoni lapok azt jelentik, hogy a cári elnöklete alatt megtartott államtanács úgy határozott, hogy azt fogja ajánlani Stösselnak, őrítse ki Port-Arthur és az összes erődök, dokkók, raktárak és hadihajók lerombolása után vonuljon vissza a Liaotouan félszigetre. Ezt a hírt eddig nem erősítették meg. Az a római hír, hogy egy orosz tábornok számára szabad átvonulást kértek, hogy mint meghatalmazott, Nogival a kapituláció felől tárcvaljon, szintén a mesék világába tartozik. Ilyen tárgyalásokat csak maga a vár parancsnoka folytathat. De maga az államtanács mégis megtartott és pedig a Rasztoprini torpedónaszád sikerült kitorésével összeköttetésben. A Rasztoprini esete egyébként ráterelte a közfyelmet Csifu városára. Agha állitható, hogy az a kínai kikötőváros megörzi semlegességét. Eltekintve a dróttalan táviró-állomástól, mely a

Japán flotta minden mozdatáról értesítette a helyőrséget. Csifuból szakadatlanul küldtek lőpor- és eleséget Port-Arthurba. Japán végre erősen felszólalt a visszadás ellen és alkalmasint fegyverrel is ki fogja küzdeni igazát, ha a kínai kormány tehetetlen volna a csifui garázdálkodást meggátolni.

Port-Arthur ostroma.

London, november 21.

A port-arthuri orosz konzul Csifuba levelet írt, amelyben részleteket közöl az ostromról. Elmondja, hogy a japánok hosszúkásak a bombákat használják, amelyek a fűzfobombázókra iszonyu nehéz szaggal töltik meg a védőárkokat, de ezek a gránátok nem halálosak. Kínaiak, akik tegnap érkeztek Dalnyból Csifuba, beszélik, hogy az Isan-erődök ellen újabb ostrom készül. A japánok még most is kapnak segédcsapatokat. Legutóbb Dalnyból 50 újrat szállítás a japán seregnek. Ot néhez ostromárut is kapott a japán sereg. A Standard jelentéi Sanghaiból 20-ról, hogy egy Csifuból érkezett híres hűradása szerint a Rastoropyval még három más torpedóhozó rontott ki Port-Arthurból. Hír szerint *keltől elértek a japánok*, míg a harmadik elmenekült. A japánok e hó 17-én aknákat robbantottak fel, minek következtében az Erlungsan- és Szungusan-erőségek oldalfelezete elpusztult. Sok orosz gépjáru használhatatlanná lett tőve a mellédekben.

Csifua, november 21.

(Reuter.) Dalnyból érkezett utasok azt állítják, hogy 18. és 19-én ismét megkezdődött Port-Arthur általános ostroma.

Csifua, november 21.

Utaşokkal ideérkezett dalni japán hivatalnok határozottan kijelentette, hogy a Port-Arthur általános ostromát újból nem kezdték meg. A dalni híresztelések úgy keletkeztek, hogy friss csapatok kerültek a hadseregre, köztük a legújabb partraszállt 7. hadosztály.

Berlin, november 21.

Koppenhágából táviratozzák, hogy Roenbergen kapitány, aki dán származású és az orosz haditengerészeten magas rangot tölt be a port-arthuri flottában, azt táviratozza, hogy egy naszádon sikerült nagy hősiharban Port-Arthurból elmenekülnie a szerezésén eljutott Csifuba.

A mandzsuriat harctér.

London, november 21.

Mukden körül a japánok tegnap az oroszok mindkét szárnyán személtomást végeztettek. Ma reggel teljes nyugalom volt. Úgy látszik, általános tümadás készül.

A két hadsereg hatvan kilométer hosszú vonalon alig puskalövés távolságra áll egymástól s a legelső sorokban lévő csapatok éjjel-nappal puskával a kezükben állnak egymással szemben. A tartalékos csapatok földalatti barlangokban laknak, mert a kínaiak házi annyira elpusztultak, hogy nem lehet bennük lakni. A japán csapatok folytonosan változtatják hadállásukat. A két hadsereg között most már egy semleges zóna támad, amelyen oroszok és japánok egymás bántalmazása nélkül mozognak és vizüket is onnan szerzik be. Az orosz csapatok bűmlés-tartással viselik el a teli hadjárat fáradalmait. Mukdenben valamivel nyugodtabbak lettek a viszonyok, a kínaiak bizalma visszatért s néhány nap óta nyitra tartják üzleteiket. A kínaiak nagyon sok pénzt keresnek, mert az oroszok mindent készpénzzel fizetnek. A vidéki lakosság helyzete szánalmas. Ezek az emberek mindenüket elvesztették s most a sző teljes értelmében az éhenhalás veszedelmének vannak kitéve. Mukdenben a menekülőket nem tudják eleséggel ellátni és még lakást is alig tudnak nekik adni. Egy harctéri tudósító ezt jelenti: Többször láttam, amint aggastyánok és gyermekek az utcán az éhség és a hideg miatt meghaltak.

A Sahó mentén a múlt héten szakadatlanul volt apróbb csatározás. *Ojama* tábornagy jelenti, hogy az oroszok múlt pénteken megtámadták a japánok hadállását Szinlungtung mellett, de a japánok visszaverték őket. Az oroszok más pontokon is

bombázták a japán hadállásokat, anélkül azonban, hogy valami kárt tudtak volna tenni.

Pétervár, november 21.

Kuropolkin táviratozza tegnap keletől: A 20-iki éjszaka nyugodtan telt el. 16-óról 17-ére virradó éjjel önkéntes vadászcsapat, mely a bal orosz szárnyból kiindulva kutatót, kínai fandezát talált, melyet 25 japán lovasból és gyalogos katonából álló csapat tartott megszállva. *Vadecki* hadnagy a rekognoszáló járőr parancsnok négy vadászt küldött el, kiknek négy közeli piroxilinn-granátot vime magukkal, skerült észrevétlenül az ellenséges őrszemek között a fandezáig lopózni, ott a granátokat elhelyezni, mire azok *kanócát meggyújtottak* és éppen vszatérték. Néhány perc múlva megtörtént a robbanás, mely a fandezát egészen elpusztította és oly hirtelen volt, hogy a japánok közt nagy riadalmat keltett. Riadót fújtak és az egész vonalon megkezdődött a tüzelés. A helyszínen megjelent japán század csak halottakat és sebesülteket hozhatott ki a romok alól.

HIREK

Japán lecke.

Egy japán ember a minap ezt a böcs mondást írta egy európai lapba: Mindaddig, amíg művészi képességeinkről tettünk bizonyosságot a világ előtt, barbároknak tartottak bennünket, de amióta megbizonyítottuk, hogy mesterek vagyunk a gyilkolásban, azóta kulturnemzetnek ismernek el.

Hát ez igaz! Japánt csakugyan nem vette észre más, mint egy pár keleti utazó és kereskedő. Az emberek szegény, kicsinyes, cefosé spuráknak tartottuk mindaddig, amíg csak Hajkuszáj képeiről ismertük őket. Operettek exotikus figuráit láttuk bennük s ha jött közénk egy-egy japán köklér, megbámultuk ügyességeit, nevéttünk rajta, de sohasem vettük észre, hogy ebben a köklérésben formák, művészi mozzatok vannak s hogy ezek az apró sárca emberek a bájosabb művészi. A japán kulturát csak akkor vettük észre, amikor elődördült az első ágyu a Sárca-tengeren s amikor azt olvastuk, hogy a barbárok elsülvesztettek egy európai hajót.

A mi kulturánkban csakugyan fontos momentum az, hogy ölni tudunk. Az uralkodó fölfogas, az iskola s minden, ami a hétköznapi gondolkodás jármába hajítja az embereket, folytonosan arra tanít bennünket, hogy azok a népek a hatalmasok, nagyok és haladók, akik a csatákban meg tudják állani helyüket. S ez a fölfogas onnan szívárgott bele a köztudatba, gyermekeink lelkebe, hogy a történelmi órák mindig azt hallották, hogy a nemzetek mindig akkor voltak hivatásuk magaslatán, amikor véres háborukat viseltek. A béke fejezetét mindig rövidbebe a történelmi tankönyvekben, mint a háborúké. Minden háború egy szerepel, mint egy harmincz éves hadjárat s minden kultur-korszak úgy, mint egy haszontalan, üres korszak, melyben semmi sem történt, ami följegyzésre és megtanulásra érdemes. A magyar históriai oktatásban is megvan ez a nagy hiba s a mi históriai tankönyveink is jórészt háborús krónikák. A nemzetek vítezéi és hőseinek háromnegyed része nem a béke nagy munkásaiból kerül ki, hanem a háborúk vezetőiből. Az ifjúsági irodalom is a háborúk szempontjaira van fölépítve gyermekeink sokkal kedvesebb hőse a vitez katoná, mint az, aki törvényt alkotott, házat épített vagy fölséges műemrekek alkotásával töltötte életét. Így jutott a gyilkolás arra a nagy szerepre, amely a kultúrlet lényegévé tette s ha egy egész történelmi iskola már évtizedek óta viaskodik amiatt, hogy a történelem-tanítást új alapokra kell fektetni, senki sem tudta a modern történetírás igazságait olyan egyszerűen s olyan világosan elénk állítani, mint ez a japán ember, aki ugyancsak ránk pirított.

Szinto idelátszik vigyorja, sárca arca, amint mélységes megvetéssel kapcsolja össze a kulturáról alkotott fogalminkat a gyilkolással.

—a—

Budapest, november 21.

A király Budapestén. A király ma reggel hat órák körül udvari vonaton jött rendes kísérettel a fővárosba Déléltől tíz órák általános kihallgatást adott, amelyen a következők járultak eléje:

Gróf Széchényi Tivadár és báró Piret Béla valóságos belső titkos tanácsosok, *Chavrak* Levin osztályfőnök, báró Wassilko-Sorocky György tartományi főnök, *Mialovits* Antal főispán, *Bakonyi Géza* és *Baróthy* Ede miniszteri tanácsosok, *Dobay* Albert királyi ítélőtáblai tanácselnök, *Lovelling* Károly altábornagy, báró *Bothmer* Béla ezredes, *Kahler* Jarosláv, *Tupaj József* és *Wachsmann* Vilmos alezredesek, *Lukács* Sándor osztálytanácsos, *Scholtz* Gusztáv műszaki tanácsos, *Bernard* Viktor királyi tanácsos, dr. *Boda* Dezső rendőrtanácsos és *Krešányi* Kálmán rendőrkapitány.

Délután öt órák ismét Gödöllőre utazott a király. Tíz óra esütőelőzőn, november 24-én a király nem ad kihallgatást. A legközelebbi kihallgatás hétfőn, november 28-án lesz.

Neresség-dományozás. A király Sternthal Salamovnak, Temesvár sz. kir. város törvényhatósági bizottsága tagjának és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességnek nagypöll előnévvel díjmentesen dományozta.

Lónay grófné bírtokvásárlása. Lónay Stefánia grófnő megvásárolta az 500 holdas visóli bírtokot. A grófné mint belga királyi hercegnő írta alá a szerződést.

A hesszeni nagyherceg eljegyzése. Darmstadtból jelentik, hogy a hesszeni nagyherceg tegnap este eljegyezte *Solms-Hohensolms Licht* Eleonóra hercegnőt a Licht kastélyban. A menyasszony vázrakozás ellenére nem szuverén, hanem csak mediáztált családból származik. A 36 éves nagyherceg és alig három évvel fiatalabb menyasszonya már gyermekkorukban együtt játszottak a bieli parkban s a nagyherceg mint giesseni diák is sokszor meglátogatta a hercegnőt.

Vuics szerb követ távozása. Bécsi tudósítónk telefontozza, hogy dr. Vuics szerb követ legközelebb megválik bécsi állomásától és kormányát már nem fogja képviselni a kereskedelmi szerződés tárgyalásokban. Politikai körökben beszélik, hogy a viszony Szerbia és Magyarország-Ausztria közt rendkívül feszült, mióta Vuics képviseli a szerb kormányt Bécsben.

Cirill nagyherceg. Az elpusztult *Petro-pavlovskij* hadihajón volt tudvalegleg *Cirill* nagyherceg is, a cár unokája, de egy csudátság véletlen megmentette életét. Megrendült idegekkel, súlyosan megsebesülten vitték háza és miután felgyógyult, megengedte neki a cár, hogy feleségül vehesse szive választottját, egy német fejedelem elvált feleségét. Most völegény a nagyherceg. Legközelebb már meg is lesz az esküvő, de előbb Olaszországba utazott, hogy megrendült idegei teljesen rendben legyenek. Egy római távirat jelenti, hogy a herceg tegnap Rómába érkezett és néhány nap múlva Olaszország még délrebb vidékére utazik.

A darabontestőrség egyenruhája. Báró Fejérváry Géza, a magyar darabontestőrség kapitánya, mint értesülünk, ma terjesztette elő felcségo a király elé az új magyar darabontestőrség egyenruházására vonatkozó emlékiratot és azokat az egyenruhatervet, melyeket *Benczur Gyula*, *Vágó Pál* és *Nemes Mihály* festőművészek készítettek.

Skandináviai vendégek Párisban. A francia parlament választott bírósági csoportjának meghívására e héten 38 svéd, 27 dán és 45 norvég parlamentti tag Párisba utazik, francia kollégáik meglátogatására. A látogatás célja a választott bírósági eszme fejlesztésének és gyakorlati kivételnek elősegítése. A vendégek nagy része ma érkezik Koppenhágába. A dán kamara elnöke kedden ünnepies ismerkedő estét rendez, amelyen a dán miniszterek, a svéd-norvég követ és a dán parlament összes tagjai, együtt 250-en vesznek részt. Szerdán 250 parlamentti tagt a Nobel-bizottság két tagjával, *Lostrand* volt miniszterrel és *Horst* volt képviselővel, továbbá *Brandes* György tanár, a kereskedővilág két képviselője, a sajtó három embere és

negy tükár, valamint 25 nő kisérteben Párisba utaznak, ahová csütörtökön érkeznek. Már Jeumont francia határálloponson Destourmelles de Comblanc, a francia csoport elnöke fogadja a vendégeket.

— Nagy Frigyes amerikai szobra ellen. Mint egy washingtoni távirat jelenti, a lengyelek nemzeti szövetsége Nagy Frigyes szobrának ünnepélyes leleplezése ellen tiltakozó iratot nyújtott Roosevelt elnöknek. A feliratban kifejtik, hogy Nagy Frigyes volt Lengyelország felosztásának értelmi szerzője, s így a szabad Amerika, a népjogok tisztelője dicstellenül jár el, amikor Nagy Frigyes emlékéet megünnepeli és szobrát megtűri Washington város falai közt.

— A reformátusok zsinata. A reformátusok zsinata ma délelőtt folytatta a részletes vitát a törvénytervezet adóügyi szakaszai felett. Ahhoz a ponthoz, amely arról intézkedik, hogy a presbitérium mikor köteles a költségvetést elkészíteni s e munkájánál minő kimutatásokat tartozik figyelembe venni, többen ajánlottak módosításokat. A zsinat csupán Szegegy Ferencot fogadta el, amely szerint a jövő évi költségvetésé mindíg az előző és második félévben készíthető el.

Hegedüs Sándor indítványozza, hogy a stílus módosításokat, amelyek nagyon igénybe veszik a zsinat idejét, szavazás nélkül utasítsák a majdan kiülődendő szövegező bizottságra. Az indítványt a zsinat nem fogadta el, mert a stílus módosítások rendszerint a lényegre is bevágnak.

Ekkor lépett a terebme gróf Tisza István miniszterelnök. Elvéve, itt-ott halk éljenze fogadta. A miniszterelnök a terebme félreeső zugában foglalt helyet.

A tárgyalás során következett a 276-ik szakasz, amely arról intézkedik, hogy az egyházi adó-küles meghatározásának joga az egyházközséget illeti, továbbá arról, hogy kik mentesek az egyházi adó fizetésétől.

E szakasz kapcsán hosszú vita támadt. Dr. Sárkány Lajos azt óhajtja, hogy a vagrontalan és keresethelytelen egyháztagokat mentesék fel az adófizetés alól.

Fekete Márton a szakaszhoz azt a pótlást indítványozta, hogy az egyház belhivatalnokaira (lelkészek, tanítók) az egyház részéről élvezett jövedelmük után nem vehető ki adó.

Hegedüs Sándor tüzetesen foglalkozott **Fekete Márton** javaslatával és oda konkludál, hogy a községre nem lesz jó hatással, hogy az egyházi férfiak kivonják magukat az egyházi adózás alól. Az ő javaslata tehát az, hogy a vitás szakaszhoz fűzzék a következő pótlást: Az egyházi tisztviselők az egyházi adó fizetésétől mentesülnek.

Dombó Lajos szerint Hegedüs Sándor indítványa nem méltányos és nem jogos. **Dr. Balházár Deszö** osztja Hegedüs Sándor nézetét. A lelkészek köteleessége hozzájárulni az egyház terheinek viseléséhez. **Bartók György** püspök csatlakozik **Balházár** nézetéhez. Azt hiszi, nagy hatása lesz annak, ha a lelkész jó példával jár elől az adófizetésben.

A vitában még többen részt vettek. A zsinat mellőzte **Sárkány Lajos** indítványát a keresethelytelen adómentességre vonatkozólag, ellenben nagy többséggel fogadta el **Hegedüs Sándor** indítványát. E szerint a zsinat kimondta, hogy a lelkészek az egyházi jövedelmük után adózni tartoznak.

Czután báró **Bánffy Deszö** kijelentette, hogy tekintettel a különböző körülményekre és arra, hogy legelőzelebb a tisztántali egyházkerület is közgyűlést tart, a zsinat holnap tartja ebben az időszakban utolsó ülést. A második ülészek a jövő év első negyedében lesz.

Gróf Tisza István: Szót kérek!
Báró Bánffy Deszö: Majd csak azért! A zsinat elnöksége annak idején köztudomásra fogja hozni az új ülészek kezdését idejé.
Gróf Tisza István: Szót kérek, elnök ur!
Báró Bánffy: Bocsánat, még nem vágezem! Hozzájárul a zsinat előterjesztéseimhez? (Általános helyeslés.) Ebben az értélemlen mondom ki a határozatot.

Harmadszori jelentkezésre végre szóhoz jutott **gróf Tisza István** miniszterelnök: Figyelmebe ajánlom a zsinatnak, hogy célszerű volna holnap egy oly határozatot provokálni, hogy a zsinat *chapouss*

nem gátolja a kormányzattal való tárgyalásokat az állami segítség dolgaiban.

A zsinat a miniszterelnök indítványát helyesléssel fogadta és nyomban felhatalmazta az elnökséget, hogy a kormányzattal való tárgyalásokat folytathassa.

Ezzel a mai ülés véget ért. Holnap még folytatják az adóügyi tervezet részletes tárgyalását.

— Az országgyűlés tisztviselői. Az országgyűlési alkalmazottak nyugdíjpótló és segítő-egyesülete tegnap tartotta alakuló közgyűlést. *Csávossy Bélu* udvari tanácsos, az országház háznyaga elnöksége alatt. Védnököknek *Csáky Albin* grófot, a főrendiház elnökét és *Pereszé Deszö* házelnököt kérték föl. Az alakuló közgyűlés a belügyminisztérium által jóváhagyott alapszabályok értelmében nyomban megejtette a választásokat, amelynek eredménye a következő: elnök *Csávossy Béla* háznyagy, alelnökök *Szerecsen János*, a főrendiház főtitkára és *Kisszely Géza*, választmányi tagok *Deszuffy Arisztid, Latkovich Elek, Nagy István, Orczy Elek, Rohonczy János, Raics Dusán, Thassy Károly* és *Vikár Béla*. Pótagok: *Benedikt Márk, Kürthy Emil dr., Tóth Ferenc*. Pénztáros *Pongrácz Elemér*, könyvelő *Lugossy Endre*, titkár *Paraszth Pál* - felügyelőbizottsági tagok. *Fáy Elek, Fülöp Áron, O'Égán Viktor, Próhny Károly, Végelky József*, pótagok: *Bernátsky Vilmos* és *Szilágyi László*. Az egyesület nyomban megkezdte működését.

— Sztrájkoló orvosok. **Krakó**ból táviratozik: Erdékes sztrájk van készülöben az *ósi Krakóban*, ahol minden kö a rég letútt lenovel dicözöségét hirdeni. Az egyetem orvosstanháigékül készülnek sztrájkra s azzal fenyegetöznek, hogy nem látogatják az előadásokat, ha a klinikákat kellő számu beteg-árammal ki nem egészítik. Már adták meg a kielégítő válasz végső terminusát. Tegnap gyűlése volt a kolmó tudományokért lelkesülő fiataloké és ott kijelentették a klinikák igazgatói, hogy 1905. elejétől fogva, a helytartó közbenjárására, a betegágyak számát szaporítják. A diákok ma újból tanácskoznak és alkalmasint abban fognak megállapodni, hogy január elejéig várnak, de tovább nem.

— Jótékonyág. Az Általános Közjótékony-sági egyesület ma gróf *Csáky Albin* elnök *Andrássy-uti palotájában* a tagok nagy részvételével választmányi ülést tartott. Jelen voltak: *Bathány Gézné* grófné, *Cseh Ervin* miniszter, *Dárday Sándorné*, *Hatvany Károlyné*, *Pejácsevich Jolan* grófné, *cséti Herzog Péterné* báróné, *Münchich Aurélné*, *lovag Falk Zsigmond*, *Eszlary Sándor* és még sok más. Az ülésen élénk megbeszélés tárgyát lépezte a *munkánkülöklőknek* a téli időre foglalkoztatása. A választmányi elhatározta, hogy a *Dob-utczában* és a *Gyár-utczában foglalkoztató műhelyek* rendez be már a jövő héten; a *jótékony-ság* célszerű gyakorlása érdekében *tanfolyanokat* szervez, megteremtí az összes *jótékony-sági egyesületek* szövetségét és ennek segélyével minden *jótékony-ságot* érintő ügyre *tudakozó iradék* nyit. **Gróf Csáky Albin** elnöksége alatt bizottságot küldött ki, a *Szék Antal* igazgató mérnök csipke és himző gyűjteményéből rendezendő *nyergyszánu kiállítás* szervezésére, melyen belépti jeggyel az egyesület által rendezett *sorsjáték* egy sorsjegye fog szolgálni. A bizottság tagjai lettek: *Tormay Czeozli*, *Geotz Sarolta*, *Hertzka Elsa*, *Wahl Oszkárna* és mások. **Vilámit Pejácsevich Jolan** grófné elnöksége alatt *művész bizottság* alakult, mely az egyesület *sorsjátékának* művész nyerepanytagyairat fogja megvásárolni. A *sorsjáték* egyes *nyereménytárgyairat* *Ruzsnál* és a *Nemzeti Színház* mellett tözedeben már ki vannak állítva.

— Házasság. **Hartmann István** eljegyezte *Szoboszlay Erzsikét* *Ér-Tarcsáról*. **Kanizser Ernő**, öklelevel mérnök eljegyezte *Klár Emmy* kisasszonyt, *Klár Sándor* sínapusztai földbírtokos nővérét.

— Vilmos császár Franciaországban. Párisból jelentik, hogy a *Rappel* egy berlini távirata szerint *Vilmos* császár heves neuralgikus fájdalmaiban szenved és orvosai tanácsára a tél nagy részét a Rivierán fogja tölteni. A *Rappel* mákor sem igen válogatós a híreiben. Ha *Vilmos* császár csakugyan rászánná magát a Rivierán való üdülésre, bizonyára a Riviera olasz vidékét választaná.

— Az újjivéki plébános halála. Újjivékről táviratozik, hogy *Kopper György* apátplébános ma reggel szívizsélhűdés következtében meghalt. Néhány nap előtt tudvalevőleg leégett az újjivéki katolikus gyűnyűrü temploma, amelynek építészéért *Kopper* plébános a legtöbbet fázadozott. A templom égése s pusztulása annyira hatott idegeire, hogy megbetegedett és ma reggel agyfélhűdés következtében meghalt. Az elhunyt apátplébános a város törvényhatósági bizottságának tagja volt és mint ilyen nagy tevékenységet fejtett ki a közügyek terén. Halála az egész városban nagy részvételt keltett és sok szegény veszítette el benne jótétjét.

— Törökországi kivétel. A magyar kereskedelmi muzeum könyvtártermében ma este nagyrdekű felfolvasást tartott *Bálint Lare*, a kereskedelmi miniszter konstantinápolyi szaktudósítója, a törökországi kivételről. A felfolvasást előköelő közönség halgatta meg, közte a kereskedelmi kormány képviselője és számos nagykereskedő és gyáros.

A felfolvasó bevezetésül ismerteti a törökországi fogvasztó-piacot és az ottani viszonyokat. A török kormány elhanyagolja az iparfejlesztést, mert saját iparának fejlődése folytán elestek azon nagy vájműveldelemtől, amelyek a török állami jövedelmek legfontosabb részét teszik. Felfolvasásnak legfontosabb része volt az, ahol a magyar iparcikkék versenyképességét illusztrálta és kiemelte, hogy egy némelyike Törökországon monopóliumszerű pozíciórt ért el. Ezel kapcsolatosan a keletre küldendő ifjak vesénesének kérdésére tért ki s főleg a bővebb nyelvismeretek elsajátítását proponálja. Végl felvetette azt az érdekes eszmét, hogy a keleti piacon érvényesülni akaró termékek küljenek kollektiv utazásokat, közös költségek, hogy ily módon egy-egy szaklepxézt, ügyes utazó révén több iparcikkünk nyerjen ott, a keleti piacon elhelyezést és a kisebb kivételű iparágak is képesek legyenek, a nagyobbak kivétel, exportálni.

A zajos tetszessel fogadott előadás után *Bornemisza Pál* báró, a kereskedelmi muzeum keletafrikai levelezője leírta a keletafrikai területeket, ahol hosszú éveket töltött és ahol hivatva lesz a magyar kivétel érdekében működni.

— Lengyel korrupció. **Krakó**-ból jelentik: Tegnap vizsgálati fogságba helyezték *Balecki Sza-nymír* rendőrigazgatósági főbizost, még pedig hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Az a vétke, hogy *Augenins* nevű zálogháztulajdonost, akit a csendőrség már le akart tartóztatni, előre értesítette az elleno erendült büntügyi vizsgátról.

— Aranylakodalom. Tegnap délután folyt le *Láng Mihály* és neje szűl. *Blau Rózika* 50 éves házassági jubileuma nagyszámu rokonság és tisztelők körében. Az ünnepélyt a jubiliáris pár III. kerületi kiscelli-uti házában *dr. Adler* illés óbudai rabbi nyitotta meg aki az általános tisztelnek örvendő párhoz megható beszédet intézett. Utána *Ehrlich Miksa*, az óbudai hitközség elnöke szólott, aki a hitközség nevében fejzte ki üdvözlését. Az ünnepélyt lakoma zárta be.

— Egy zálogház üzemel. **Krakó**ban letartóztatták *Bolick* rendőrtisztviselőt, akinek összejátásával a krakói Angonius-zálogház nagy csatlakozást követett el. A vizsgálat kiderítette, hogy ebben a zálogházban kiszedték a drágulókveket az elzalogosított ékszerekből s azokat hamis kövekkel pótolták. A zálogtárgyakat két alatt eladogatták és a teleket megkárosították. *Bolicki* rendőrfőbizost mindíg idejelemben értesítette a zálogház tulajdonosát arról, hogy mikor lesz hivatalos vizsgálat. A hatóság hozzárta a zálogházat s valamennyi alkalmazottját letartóztatta. Az eset **Krakóban** nagy feltűnést keltett.

— Vasuti baleset. *Kafona József* 16 éves napzámos Amerikába akart kivándorolni. Tegnap felült a vonatra. *Battán* kiszállt, hogy vizet igy, de az arra róbogó 110. számu gyorvonat elé került,

TAUSKY J. FIAI, POZSONY.

ALAPITTATOTT 1816-ban.

Előrengu csúg! Felülmohatlan versenyképesség a menyasszonyi kelengyek szá litása terén, ugy az árakat valamint a felhasználandó anyag kitűnő minőségét és tart. sasát tekintve.

KIVANATRA ÁRJEGYZÉK

amely előtette. Elvetésélyese sőrülésekkel hozták vissza a fővároba, a Rókus-kórházba.

A német császári udvar titkájából. Megírtuk, hogy a szenzációra óhes londoniak egy névtelen riportát foglalkoztatja most; amely pikáns leleplezésekkel szolgál a berlini udvari életből. Erre vonatkozólag a következőket írják Londonból:

A könyv szerzője állítog a császárné udvarhölgye volt, de tartalmáról írtve valószínűbbnek látszik, hogy a pamflet szerzője férfi, aki a császár iránt ellenséges indulattal van eltelve. Anyai bizonyos, hogy a szerző nem valami gyöngödséggel bízik a németek császárával, mert több helyen II. Vilmost is, meg apját Frigyes Vilmost pénzhamisítőknak nevezi. A könyv lezelejen közzöve van a császár születésénél segédkés *Stah* bábaasszony bizonyítványa a nagy emacny lefolyásáról. Aztán föl vannak sorolva a császár egészségi állapotáról fergalomba került pletykák, melyeket a szerző saját tapasztalataival egészített ki. Különösen részletezve tárgyalja a császár magánfoglalatoskodásait és megcáfolja a nyilvánosság előtt megjelölő és a császár munkálkodására vonatkozó kommunikatéket. Mindezek után következik az udvar pénzügyi dolgainak szelleztetése és ezel összefüggésben megfogalmazja a szerző a velf-alapítvány és a hadastyán-alap dolgait is. A könyv politikai vonatkozásokban is bővelkedik. Megtudjuk ebből, hogy az udvar legelőkelőbb hölgyei nem nagyon kedvelték a Bismarck-ütkét és hogy a vaskancellár állását a Waldersee-párt ista alá *Margit* hercegnőnek *Miklós* mostani círral való házasságának tervét az hiszította meg, hogy *Sándor* círral jődnek elötte tudatták *Bismarck* küszöbén álló elbeszítését. Ezekből a fölvezetékből tudjuk meg, hogy a császár *Herbert* grófit meg akarta tartani a kancellár elbeszétése mellett is, de a gróf inkább apját követte. A kancellár, mikélt lemondásán be nyitotta volna, állítog az anyacsászárné intervencióját is kikérte a maga számára. Frigyes császárné ugyanis *Bismarck* lekötöztetése volt, mert a kancellárnak köztönnhetne, hogy Frigyes császár végredelelében őt és leányát vagyoniilag biztosította. Az anya császárné azonban nem akart *Bismarck* érdekében közbenjárni. Érdekes fölvezetés *Hohenlohe* herceg kancellári kinevezése is. Midőn *Caprivi* a nypikolai törvényjavaslát bukásán következőkben le akart mondani, *Viktória* angol királynő táviratilag intette a császárt, hogy a kancellárt ne hagyja távozni. A császár ezen időben válszáton járt s a császárné maga szölitotta föl erre *Caprivit*, amit ő teljesítet is. Két évvel később maga a császárú volt az, aki *Caprivit* engedetlen, civakodó embernek nyilvánította s *Hohenlohe* *Chlodwig* herceg kinevezését sürgette. *Hohenlohe* tényleg kancellár lett, de erre minden *Hohenlohe* családtag panaszt emelt az udvarnál, hogy a kancellári fizetés jóval kevesebb, mint *Elisász*-*Lotharingia* kormányzójáé. A herceg ugyanis *Elisász*-*Lotharingia* kormányzója volt s a rokonság már eleve feltattól, hogy megvárdul.

Sikksasztás Kolozsvárott. Négyezer ezer koronás sikksasztás történt Kolozsvárott, a károsult *Reményik* Lajos gazdag vasnyagykereskedő. A sikksasztó *Krausz* Emil, aki maga is tekintélyes kereskedő. *Krausz* a közelmúltban felkereste *Reményik* Lajost és rábeszélte, hogy a cég esikmegyei vass, réz, és szénbányáit egy külföldi konzorcium pénzzel finansirozza. *Krausz* e célból több külföldi pénzeszerberrel lépett összeköttetésbe, s maga *Reményik* is járt Párisban és meggyöződött, hogy ott a vállalkozásokhoz nagy reményeket fűznek. Ezért áldott *Krausznak* 350 ezer koronát bíancó váltóban, hogy azt Párisba vigye. *Krausz* a váltókat hamisított meghatalmazással bécsi és kölni bankházaknál beváltotta, s az összeggel megszökött. A külföldi rendőrségektől kapott jelentés szerint, *Krausz* egy ideig Párisban időzött, de már ott nyomavészett. Ujabban azt jelentik, hogy csak 200 ezer korona a cég kára, s úgy látszik, hogy az ügybe egy fővárosi ügyvéd is beje van koverve.

Ezüstmenyegző. Pollák Samu budapesti polgár tegnap ünnepelte nejével, *Kánilla* Bertával ezüstlakodalomát.

Zátoryra került német hajók. Berlinből táviratozzák, hogy a *Gerhard* Börmann gőzös a hertoréll ellen küldött 24 tisztel, 382 főnyi legényegséggel és 300 lövel a mai déli kődben *Szvapkopmund* től 16 kilométernyire északra *zátoryra* tért. A katonaságot és az utasokat a *Vindla* nevű cirkáló vitte *Szvapkopmund*ba. Ha az idő jó marad, akkor táviratozzák, hogy a mai nap folvámán 500 hentes-rése. A gőzös valószínűleg elpusztul.

A prágai sonka vészedelem. Prágából táviratozzák, hogy a mai nap folyamán 599 bentes-ségű lépett szétrákba. A hentesmesterekkel megkezdődött a tárgyalás.

Helfer titkár Newyorkban. A Bécsből megszökött sikksasztó törvénykezési titkár, *dr. Helfer* már Amerikában gúnyolja a felültegett bécsi rendőrséget. Maga írja november 9-iki levelében egy bécsi rokonának, hogy kellemes utazás után feleségével együtt partraszállott Newyorkban. Helyzete nem valami rózsás, szeretne megint visszatérni, ha hitelezőivel rendezhetné ügyeit. *Helfer* anyja Budapesten lakik és olyan eskőgy vagyonkaja van, hogy fiáért nem tehet semmit.

Haldlozások. Nagy részvétel mellett temették ma délután bagosi *Pueher* József műepítőt, a *Terézvárosi* Kaszinó elhunyt elnökét, az *Andrássy* ut 53. szám alatti grószházából. A temetés szertartáson, mely három órákor kezdődött, rengegy gyász-közönség gyűlt egybe, mely elepte a grószház környekét. Ott volt *Márkus* József főpolgármester, *Garancsy* miniszteri tanácsos, *Csigler* Győző ügyeleti tanár, a *Terézvárosi* Kaszinó választmány-a, a fővárosi törvényhatóságának tagjai, a közmunkatársak tisztviselői, *Szterényi* József és *Márfly* min. tanácsosok, *Münnich* Aurél, *Vászsonyi* Vilmos, és *Sümegi* Vilmos országgyűlési képviselők. *Herzög* Péter báró, *Hauszmann* Alajos műegyetemi rektor, s a fővárosi építészek teljes számban. A beszámolót *Stieber* Vince apát-plébános végezte fényes seggéllettel, majd *Radocsa* János, a *Terézvárosi* Kaszinó tagjai nevében meghátan beszúttatta el az elhunyt elnököt. A kerepesi sirkertben *Erős* Sándor dr. az építómesterek nevében mondott szép beszúttatós a koporsót a család sírboltjában helyezték el örök nyugalomra.

Dr. Donhoffer Ede nyugalmazott posta- és távirat-főigazgató november 20-án, Budapesten meghalt.

A varsói véres zavargás. A lembergi lapok még mindig újabb részleteket közölnek a varsói véres zavargásokról. Szombat este *Karlsov* főkormányzó parancsára rendőrség szállotta meg és zártta el a mindszentek templomát és alaposan átkutatatta azt. A templom padjai mögött sok revolvert, törököt és vasbotokat találtak. A gyöntátozók mögött alibujja észrevették hat embert, akik azt vallották, hogy ki akarták rabolni a templomot s aztán a zavargó tüntetők közt parkolódtak volna egyvalójulni. A véres demonstrációnak egy ártatlan áldozata is van: *dr. Frankenstein* orvos, akit nyakán talált egy revolvergolyó, mikor haza ment. Az őrg orvos a halállal vívődik. Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy a *Tagblatt* értesülése szerint a varsói zavargás puccs volt, amelyet *Sviatopolk-Mirsky* herceg belügyminiszter ellenségei rendeztek. Mint érdekes és jellemző körülményt emlegetik, hogy közvetlenül a zavargás kitörése után már a helyszínen voltak a sebesültszállító kocsik. Azokat a munkásokat és diákokot, akik az elesettek temetésén voltak, a temetőből jövet letartóztatták. A kormány ellen nagy az elkeseredés. Varsóban beszélik, hogy egy ott állomásozó ezred tisztikara megtagadja ezentul a kivilonulást az utcai zavargások alkalmával, mert az a rendőrség dolga. Azt is rebesgetik Varsóban, hogy nagymennyiségű bombát talált a rendőrség.

Megölle a hadnagyt. Teschenből távirják, hogy a katonaság körében nagy izgatottságot keltett egy gyilkosság, amelynek egy első gyalogezredbeli hadnagya az áldozata. *Egy orosz* Ferenc nevű hadnagya ugyanis igen kegyetlenül bánt a lo-gényegséggel, valószínűleg róme volt az altisztekek is. *Szeroboda* őrmesterrel bánt különösen kegyetlenül, úgy, hogy az végre megugva a hadnagya örökös brutáliskodását, elkeseredésében tegnap agyonlőtte a hadnagyt. Az őrmester utánján maga ellen fordította fegyverét és ő is meghalt.

(x) **Kiss szerencsés nagy!** Vásároljon osztályorsjegyet *Kiss* Károly és *Társa* bankházánál, *Erzsebet*-körút 19. szám alatt.

(x) **Felhívás.** *Kiss* Károly és *Társa*, az előnyösen ismert bankház és közkedvelt osztályorsjegy főelőadásító és *Erzsebet*-körút 19. sz. alatt kért tisztelt olvasóinkat, hogy az osztályorsjegyek-re vonatkozó rendelkezéket azonnal küldjék be, mert a huzás már holnapután, esütörtökön, lesz. Bővebbet lásd a mai számunkban megjelent hirdetésben. Ne feledjék: *Kiss* szerencsés Nagy!

(x) **Érdekes látványt nyújt** *Caedick* (ismert szerencsésjátékos) (Kossuth Lajos-utca 11.) kirakata, ahol az 1-ső osztály 60,000 koronás fönyereményre 20 koronás aranyokban van kiállítva.

(x) **A politika szünterésről** változatos és színes képet nyer a nagyközönség, de különösen az utób-

bi időben oly rohanóvást kergetik egymást a fontos- uak jelzett és végeredményében semmiivé vált események, hogy az előző hídetektől szenzációk kezdik hiteheltek vesztelni. A sok családias ceptikusokká tessz az emberek, kiknek csak az szolgálatat, megnyugtatótúl, hogy az nem mindenütt van ugy. Például az *első* alföldi *cognac*-gyár v-t. világhírű *barack*-különlegességei még soha sem étek vissza a beléjük helyezett várakozással. Ezek az italok olyan kitűnők, hogy igazán csak superlatívusokban lehet rólok beszélni. A gyárvezetőseg — *Kecskemétre* — kétséggyel küld mutatványsságot a *Barack* *Uradó* ből.

Az ifjuság tüntetése.

Budapest, november 21.

Az egyetemi ifjuság ma megint hangossá tetté az utcát. Tíz-es, könnyen lelkesedő része tüntetett a parlamenti többség erőszakos házsszabálymódosítása ellen és a rendőrségnek kellett közlőlnie, hogy a rend helyreálljon. A tüntetés azzal kezdődött, hogy *Wlassics* Gyulának orációt akartak rendezni hallgatói, amiért kilépett a szabadelpártból. *Wlassics* Gyulának ma délelőtt előadása lett volna az egyetem első emeletén lévő ötös számú tanteremben, amelyre rendkívül nagy számban gyűltek egybe a jogászok és a folyosón várakoztak a népszerű professorra. Mikor *Wlassics* tíz óra után megjelent a folyosón, a fiatalság lelkes éljenzéssel fogadta a volt kulturálisminisztert, aki tudvalegőleg kilépett a szabadelpártból költségekéből. Ezután vállalkoz emelték s úgy vitték be a terembe, ahol *Wlassics* megőszönte a fiatalságnak az orációt és rövid beszédet intézett hozzájuk.

Uraim! Ha ebben az óvációban a tanár iránt való szeretet és ragaszkodás nyilvánul meg, ugy köszönettel veszem, de ha ez politikai magatar-tásom mellett akar tüntetés lenni, akkor megjegyzem, hogy az egyetlennek nem az a feladata. Mindenki, alkinék többsége politikai állást elfoglalni, lelkiismeretes meggyöződésű követi. Ez tellem én, de azt tellek azok is, akik az én meggyöződésimmal ellenkező álláspontot foglaltak el, mert nek is lelkiismeretük és meggyöződésük sugallatát követik. Az én kéresem az, hogy ha irántam igaz ragaszkodással és szeretettel viseltetnek, úgy minden politikai tüntetéstől tartózkodni fog-nak.

Az ifjuság újra megölejente professorát s midőn ez előadását meg nem tartva, eltávozott, még lekesebb óvációban részesítette.

A diákság ekkor *Nagy* Ferenc volt államtitkár terme elé vonult és minthogy *Nagy* Ferenc ma nem jött el megtartani előadását, családottan vonultak az előcsarnokba, ahol *dr. Margity Antal* egyetemi tanácsjegyző figyelmettete őket, hogy az egyetem a tudományok hajléka és nem tüntetésre való hely, mire az ifjuság kivonult az utcára. Az egyetem kaput erre nyomban bezárták, hogy eljött vegyék minden bajnak.

Az egyetemi ifjak mintegy 200 főnyi csapata az egyetem épületéből a *Kossuth*-nótát énekelve vonult ki az utcára. A fellekesült fiatalság a *Kossuth*-nóta élénkeklése után zajosan tüntetett a kormány ellen:

— *Abog* *Tisza*! *Le a kormánynyal!*

— *Éljen* *Wlassics*, *Éljen* *Kossuth*! *Éljen* *Apponyi*! — kiáltásokkal vonultak végig a *Kaplony*-utcán át a *Műegyetem*-re. Ott éppen ekkor végződtek az órák és a müegyetemi ifjak lelkesen csatlakoztak a tudományegyetem fiatalságához, amikor megtudták a *Wlassics* órája alatt történetek. A tüntető fiatalság most már 5—600 főből állott és a müegyetemről rendszer zárt sorokban indultak el a *Muzeum*-körúton a *Kossuth* Lajos-utca. A korzó népes volt és nagy feltűnést keltett a fiatalság váratlan tüntetése. A tömeg csakhamar mintegy 800 főrle szaporodott. Folyton a *Kossuth*-nótát énekeltek, majd amikor a *Kaszinó* elé értek, zajosan kitört a tüntetés:

— *Éljen* a kaszinó! *Éljenek* az *Andrássy*ak!

— *Le a kormánynyal!*

— *Abog* *Tisza* *István*!

A tüntetés oly hirtelen támadt, hogy a rendőrség sem készülhetett el rá. Csak amikor már foly a tüntetés, értesítettek a főkapitányságot és a rendőrlaktanyát. *Dr. Boda* Dező rendőrtanácsos *Barna* Béla rendőrfelügyelővel a tüntetés színhelyére érkezett, közben megölték a laktanyából is a lovan-

és gyalogos rendőrségek *Laly Inre* rendőrfelügyelő vezetésével. Eppen a kellő pillanatban érkeztek, mert a fiatalág vezetői kiadták a jelszót:

— *Monjünk Tiszához!*

A rendőrség megérkezését zajos abougalással fogadták. A rendőrtáncos felszólítására a Kossuth-nótát énekeltek. Erre a lovasrendőrök minden roham nélkül lassan, csendben oclatták széjjel az ifjak tömegét. Az egyetlen hallgatók a Kossuth Lajos-utcaóól a műegyetemre vonultak, a további eljárások felett tanácskoznak. A korzón nagy konsternációt keltett a rendőrség tömeges megjelenése és nagy csoportokban néztek a kíváncsiak, hogy mi történik. Az a hír is elterjedt, hogy *Khuen-Héderváry* ellen is tüntetni készül a fiatalág és a Szerwita-téren levő Telesi-palotát lovas és gyalogos rendőrök vérték őrizet alá. Egy óra tájban azonban egy a Kossuth Lajos-utcaóól, mint a Telesi-palota előtt visszavonultak a rendőrök és az utca visszanyerte rendes kényét.

A tudományegyetem rektora, dr. Demkő György és a műegyetem rektora, *Hauszmann* Alajos hirdelményt bocsátottak ki, amelyben óva intik a fiatalágot, hogy ne csak az egyetem falán belül, de kint is tartózkodjanak minden tüntetéstől. Az egyetemi rektor reméli, hogy nem merül fel oly panas, melynek tárgya a szabadsággal való visszaadás és az egyetemi oclnak veszélyeztetése lenne. A műegyetemi rektor pedig azt a meggyőződését fejezi ki, hogy a rend és fegyelem fenntartása végett ez uttal sem lesz kénytelen új rendszabályokat életbeléptetni, melyek nemcsak egyeseket, de az egész halgatóságot is érzékenyen sújthatnák.

Együttal mind a két rektor intézkedett, hogy az egyetemre a hatósági és tanári személynzeton kívül csakis egyetemi hallgatók bocsátassanak be. Demkő György egyetemi rektor ma délben megjelent a kultuszminisztériumban dr. Berzevicy Albert közoktatásügyi miniszternél, akinek szóbeli jelentést tett a központi egyetem falain belül lefolyt dolgokról.

Tüntetés gátfény mellett.

A tüntető ifjuság mögött becsapódtak ma délelőtt az alma mater kapui. A tízes véru fiatalág az est beálltával a Független Magyarország szerkesztőségében gyűlt össze. Este fél hét óra tájban már mintegy 400 jogász volt együtt. Egyenkint, szinte észrevétel nélkül jutottak be a Király-utca 72. számú háza. Ott sokan voltak, hogy mindannyian nem férhettek el a szerkesztőség termelben; nagy részük kinnrekedett s így az udvaron és a folyosón voltak kénytelenek állást foglalni. Száz és száz torokból dörgött a Kossuth-nóta, amelynek hangjaira elsősorban a lakók, majd az utca járókelői is figyelmessé lettek. Neonsokára megérkezett a rendőrség is, *Szirmay* Andor, *Krecsányi* Kálmán kapitányok és *Gersich* rendőrfelügyelő vezetésével. A rendőrség emberei az utcaüti töbort s onnan ügyeltek a történendőkre.

Benn az udvarban szüntelenül hangzott a viharos lázma. Az ifjuság egyik vezetője röviden üdvözölte a szerkesztőséget, mire a lap több munkatársa válaszként. Ezután a diákok vezetői a szerkesztőségbe vonultak, ahol megalakították a 30 tagu bizottságot. A bizottság tanácskozása alatt a tömegnek elég alkalma nyílt tüntetési kedvencé kielégítésére. Zajosan abougalták *Tisza* Istvánt, lelkesen éltették *Apponyit*, *Kossuthot*, *Vázsonyit*.

Alig ért véget a 30-as bizottság alakuló ülése, *Ráth* Endre országgyűlési képviselő érkezett a tüntetés színhelyére. Ő a szerkesztőségben dolgozó ifjusághoz intézett beszédet. Befojedésül ezt mondta:

— Járjanak házról-házra! Ösmertessék az elkövetett törvénytelenül horderjét s öbresszék föl óemerőseiket a téelenségből.

Ráth Endre beszéde közben *Olay* Lajos és *Barla* Ferenc képviselők érkeztek az ifjuság közéd. A diákok tomboló lelkesedéssel fogadták őket. Ettől fogva az udvar lett a tüntetés központja. *Olay* az elsőemeleti folyosóról, fáklák fényétől megvilágítva beszélt a sötét udvarban összesorult hallgatósághoz.

— Magyarország gonosz ördöge — ugymond — két veszedelmes embert küldött a nemzet nyakára: *Tiszát* és *Khuent*! (Pereckig tartó aboug.)

A becsületes hazafiaknak azonban az a reményük, hogy az ő gonoszágukból fog kisarjadni a diadalra jutni a szabad, független magyar nemzeti politika. Ma mindössze két párt van az országban: kuruok és labancok. (Tetszés.)

Önöknek is joguk van véleményüket nyilvánítani. (Felkiáltások: Éljén *Wlassics*!) Figyelmeztetem azonban önöket, hogy a törvényes rendet megzavarni nem szabad. Ha a rendőrség beleavatkozik a dolgukba, saját érdekükben, pillanatnyilag fogadjanak szót, de másnap azért folytassák a megkezdett harcot.

Barla Ferenc dr. többek között így szólott:

— A november 18-iki nap öök szégyenfolója a magyar törvényhozásnak. Ilyen merénylet a szólistabadság ellen 1848 óta nem történt. A gazdaság elkövetői leitták magukat a siker után. Mi, az egyesült ellenzék, vasárnap felelni fogunk az elkövetett vasárnapon történtekre. Kérem mindnyájukat, legyeleek ottan, mert a háza sorsáról van szó.

Még *Szatmári* Mór képviselő tartott beszédet, amely után az ifjuság esendben, redben szétoszlott. Vagy harminc főből álló csoport azonban a Kossuth-párt Erzsébet-köruti helyisége elé vonult, ahol a Kossuth-nótát kezdtek énekelni. Már-már nagyobb szabásúnak ígérkezett a tüntetés, mert az utca népe csatlakozni kezdett a fiatalághoz, de a rendőrség idejekorán megakadályozta az utcai demonstráció kifejlődését.

Amikről a következőkben írunk, mindössze három percig tartott. *Vízontai* Soma képviselő jelent meg a pártkör felnyitott ablakánál, hogy beszédet intézhessen a néphez. De csak ennyit mondhatott:

— Mélyen tisztelt uraim! Oszoljanak redben szót, nehogy okot adjanak a rendőrség beavatkozására.

Közben ugyanis több szakasz gyalogos rendőr hatolt a tüntetői soraiba, hogy szétoszlassa őket. De a tömeg hangosan elgedetlenkedett, mire *Gersich* felügyelő harsányan kiáltotta feljő:

— A törvény nevében, oszoljanak szót!

Alig hangzottak el e szavak, lovasok vágtaifák az emberek közé s egy perc alatt megtisztult az utca. Kilenc órakor már minden csendes volt.

A függetlenségi pártkör előtti tüntetés alkalmával több előállítást történt. A rendőrség jelentése szerint *Friedmann* Árpád joghallgató, *Dobrók* József hivatalnok, *Szapala* József orvostanhallgató, *Schulze* Károly aljegyző, *Paffly* Géza joghallgató, *Szilberer* József államvasuti tisztviselő, *Strobil* Sándor joghallgató és *Pentek* Károly cipész állították elő a VII. kerületi kapitányságon. Igazolás után valamennyit szabadonbocsátották.

FŐVÁROS

(*) **Havass Rezső három indítványa.** Havass Rezső, a főváros törvényhatóságának ez az agilis, és lazaságos akciók megindításában férhadatlan tagja három eszmét pendített meg a közoktatásügyi bizottság mai ülésén. Az egyik a *népiskolai ifjusági könyvtárak* rendszeresítését kívánja, a másik orvoslást keres az ellen, hogy a *külföldi feljárói iskolákonyvek* a legferdebb fogalmakat terjézik hazánkról. Egy elzás iskolakönyvben az van, hogy *Buda és Pest királyi városok*, *Budán* a hivatalnokok laknak s *Pest* legnagyobb nevezetessége, a *Hentzi-szobor*. Havass Rezső szerint, ezzel az ügygyel kötelesége a főváros hatóságának foglalkozni. Helyén való lenne, ha felrónat intéznék a kormányhoz az iránt, hogy a külföldi kormányok figyelmét — a külügyminisztérium útján — hívja föl ezekre a sértő visszaadásokra. Külömben tudomása van róla, hogy *Berzevicy* Albert miniszter engedőzik egy földrajzi könyvet kiadni az összes európai nyelveken. — A harmadik tárgy, amelyet fölemlíttet, az volt, hogy mivel a régebbi időkből 6000 koronát kezelnek a *Mátyás király-szobor* alapja cinént, nem akarna-e a főváros hatósága a székesfővárosban o dícső *Mátyás király*nak szobrot emelni. Kéri az elnököl *Bározy* István tanácsost, hogy ezt az eszmét karolja föl. Az elnök megnyugtató választ adott.

(*) **A filharmoniai társaság.** A Filharmoniai Társaság újabb segély végett fordult a fővárosokhoz. Kérvényét ma tárgyalta a közoktatásügyi bizottság.

A vita során sok panas hangzott el, de azért a segítségét megzavarták. A kikötés az, hogy a társaság néphangversenyeket is rendezzen ingyen.

(*) **A budai dalárda ünnepe.** A budai dalárda ünnepegrét akar rendezni alapításának negyvenedik évfordulóra alkalmából és e célra segélyt kér a fővárostól. A közoktatásügyi bizottság ma 1000 korona segély megadását javasolja a közgyűlésnek.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Nemzeti Színház újdonságai.** A Nemzeti Színház igazgatósága két eredeti színművet fogadott el újabb előadásra. Az egyik *Paldy* Lajosnak évekkel ezelőtli nyomtatásban már megjelent „*Az ifjú szerzetes*” című drámai költeménye s másik *Szüllössy* Zsigmondnak „*György ur*” című egyfelvonásos vígjátéka. Sz-llössy vígjátéka már e léten szíre kerül.

** **Uj operettek.** A Népszínháznak érdekes újdonsága lesz legközelebb. *Holtai* Jenő poétikus daljátéka ez a *Hol volt, hol nem volt*, amelynek holnap kezdik meg a próbáit s amelynek nevezét *Jack* írta. E darab után következnek *Hüvös* Iván és *Földes* Imre *Két Hippóli* című operettje *Petrás* Sári első felléptével; majd *Faragó* Jenő és *Barna* Izó daljátéka, a *Hári János* kerül műsorra.

** **Vendég a Népszínházban.** Az aradi Nemzeti Színház ifjú primadonnája, *Földi* Frida ma este a Népszínházban vendég szerepelt és a fővárosi közönség előtt is bebizonyította színpadra való természetét. *Faragó* Jenő és *Hüvös* Iván nagysikerű operettjének, a *Kalinka grófnő*-nek címszerepét játszotta és önekte olyan sikerrel, anilyent ebben a szerepleben egyetlenegy elődje sem ért el. Kedves megjelenésű, élénk temperamentumu, vídám kedélyű, széphanu *Kalinka* volt, akit szíveén hallgatók és szívesen tapsolt a nagyszámú közönség. Mellette és körülötte a darab régi szereplői: *Komlóssy* Emma, *Kovács*, *Kiss* Mihály, *Harmath* Ilona és *Pázmán* Ferenc arattak újabb sikert ösmert jó alakításukkal. A tapsoló köz ott volt *Pálmay* Ilka is, aki legközelebb vendég lesz a Népszínház színpadának.

** **A századik előadás.** *Sardou* Szókimordó aszonysága holnap, kedden megéri a századik előadás ritka jubileumát s ez alkalmat a Népszínház felhívásulja, hogy lelkesen ünnepelje *Blaha* Lajza aszonyt, ki *Katrin* szerepét mind a száz előadásban játszotta. A császár a jubileumon *Szirmai* Imre fogja játszani.

** **Proféta álma.** A Népszínház pénteki operette-újdonsága, a *Proféta álma* már teljesen készen várja bemutatóját. Az operette főbb szereplői a következők: *Mohamed*—*Kovács* Mihály, *Zulejka*—*Komlóssy* Emma, *Ibolya*, primadonna—*Déry* Margit, *Titusz* uszómester—*Pintér* Inre, a *Japán* Múltó igazgatója—*Kiss* Mihály, A Szivárványklub élnöke—*Szirmai* Imre.

** **A Fecekefészek jubileuma.** A Magyar Színházban ma este volt a „*Fecekefészek*” első jubláris estjeje: a huszonötödik előadás. Zafolt nézőtér, temérék kihívás, vírág és ismétlés voltak az est ritkségei. A harmadik fölvonásban az új énekszálok és Sziklainak egy aktuális politikai tréfája viharos hatást keltekett. A jubileumra kiadott *Fecekefészek*-albumot a darab következő előadásain is megkapja a színház minden egyes látogatója.

IRODALOM ÉS MŰVÉSNET.

© **A kecseketői képkiallítás.** *Naryszabású* ünnepeknek keretében ment vége vasárnap délelőtt a Nemzeti Szalon első kecskeméti tárlatának megnyitása. *Kada* Elek polgármestert, a kiállítás védnökét *Vésszi* József országgyűlési képviselő alakölnök, *Kézdi-Kovács* László művészeti igazgató, *Déry* Béla titkár, *Bruck* Miksa és *Tölgycssy* Artur igazgatósági tagok és *Rubovics* Márk műtáros fogadták. Dr. *Sóbecs* József képviselő, a Katona-kör élnöke leendőletes szavakban üdvözölte a Nemzeti Szalon kiállítóit, akiknek nevében *Vésszi* József mondott köszönetet, mely után *Kada* Elek remélő beszéddel nyitotta meg a kiállítást. A kiállítás anyaga 261 darab műtárgyból áll, mely 94 művésznek a munkája s kiállítás helyiségül a régi polgári leányiskola helyisége szolgál. Este a fővárosból

lorándut művészek tiszteletére díszelőadás volt a városi színházban, melyet Róza Miklós ünnepi prologusa, *Munkácsy* Krisztus Pilátus előtjtét ábrázoló élképe előzött meg. Színház után bankett volt, melyen Keckemézt egész élkölök társadalmá résztvev. A művásár mindjárt a meguyitás napján örrendetesen megindult.

© **A magyar Wallenstein.** Nemrég ünnepelte meg *Dóci* Lajos születésének ötvenkilencedik évfordulóját. S mint igazi gavallér, ez alkalommal is ó ajándékozta meg a nemzetet: a Wallenstein-trilogia teljes fordításával. Több mint száz esztendeje, hogy Schiller ezt a remekét megalkotta. És csodálatos, hogy ebben a regény- és drámafordításoktól szinte buoyjázók korszakban nem akad senki, aki a nagy német költő magyarúl megszólaltatná volna. De azért ne zugoldjunk: most előttünk fekszik *Dóci* Lajos fordítása. Múltón sorozatok és a mű Goethe Faustjának és Schiller kölleményeinek magyarítása mellett, melyekkel *Dóci* már régebben gazáigította irodalmunkat: It is a húség és költőiség az, ami lebilincsel. S ez a legnagyobb érdem. Mert van számos filológusunk, aki csodálatos húséggel és nem egy poétánk, aki költői lendülettel tolmácsolja idegen írók remekeit, de csak elvétve akad műfordítók, akikben ez a két tulajdonság egyesül. *Dóci* eme kevések közé tartozik. Hó, de nem a költőiség rovására és költői, de nem a húség kárára. Igazi műfordító. Nem fogja *Dóci* ebben önálló költői munkásságának lebecsülését látni. Ha olyan kiváló író, mint ó, kinek eredeti alkotásait a magyar közönség már elhelyezte remekéi közé, idegen lánegés tolmácsául szegődik, ugy bizonyára érzi a műfordítás nagy jelentőségét. És *Dóci* ó tekintetben kettős érdemeket szerzett. Nálunk győzelemre segítette Schillert — ez a kisebbik. A németeknél diadalra vitte Madáchot — ez a nagyobbik: *Dóci* Lajos asztalán hosszukás fekete tok nyugszik. Abban anshos kézirat: Goethe versei. A költő ígéri, hogy nem sokára közrebecsátja óket. Csak kerüljenek napfényre mentél előlk: a magyar irodalomban nem oly gazdag, hogy sokáig rejtegesse kincsét. (—rogú.)

© **Az Imit felolvasó álése.** Az izraelita magyar irodalmi társaság november 22-én este hat órákor felolvasó ülést tart a zsidó hitközség Siputcai dísztermében. Az ülés tárgysorozata a következők: 1. Dr. Keckeméti Ármán: A talmad. 2. Dr. Bleyer Vilmos: Mozgalmak a zsidóságban.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Eküdtbírák kisorsolása.** A budapesti Lándiörvényszéken ma délelött sorsolták ki a júió deember hóban eküdtbírói tiszteit gyakorló eküdtteket. A kisorsolásnál a kir. ügyészséget dr. Pataky Gyula kir. ügyész képviselte, az ügyvédi kamara részéről dr. Bihari Mór ügyvéd volt jelen.

Kisorsoltattak rendez eküdtbírákúl: Talos Pál háztulajdonos, Sázi János sítőmester, Klöz Pál fényképész, Baranyi Arthur bankár, Beck Géza gépkerekedő, Batori Sándor szőnyegkerekedő, Deutsch Lajos fűszeres, Lehmann Nándor sítőmester, Iritz József kerekedő, Jankovics György magánhivatalnok, Christofoli Olivius cementgyáros, Rákóczy Sámuel nyug. bányatiszt, Barankovics János banktisztviselő, Czehel Antal háztulajdonos, A. Balogh Albin földbírtokos, Sipos Adolf órásmester, Balogh Loránd építész, Wodianer Hugó háztulajdonos, Graváts Tiivadar papírkerekedő, Galster Nándor cukorkagyáros, Hofhauer Gyula téglagyáros, Schomann Antal építész, Sente Julia gyógyász, Seligmann Zeigmund ókszerész, Háaz János gyárizagató, Leyrer Lőrinc háztulajdonos, Brust Dávid rövidáros, Burger Frigyes háztulajdonos, Fischer Gyözó háztulajdonos, Hevesi Ignác mészáros. Péte-éküdté lettek: Sztachó Károly nagyfuvaros, Bischitz Arthur háztulajdonos, Bachmann János fodrász, Adler Sándor bankár, dr. Beck Frigyes ügyvéd, Fiseló Béla bankár, Babochay Hermann háztulajdonos, Weinmann Ármán hírlaptudósító, Rill Nándor gyáros, Ponger Fülöp nyug. vasúti főfelügyelő.

§§ **Gyilkos betonmunkás.** Katona Sándor asztalos augusztus 27-én este tizenegy órákor hazafeló igyekezett a feleségével. Utóközben bement cigarettáért a Csömöri-ut. és Mránányi-utca sarkán levó Vercény-kávéháza. A felesége az ajtóban Kél-

mán Mihály betonmunkással és annak feleségével beszélgetve várt rá. Elkor hozzájuk lépett *Csáki* János huszongy éves betonmunkás és sértegetni kezdte a két asszonyt. Katona Sándor meghallotta a durva kifejezéseket, visszasietett a kávéházból és feleségére vonta Csákit. Csáki erre lést rántott és agyonszarta Katona Sándort. Később a dulakodás hevében Kálnán Mihályt és Katona Sándornét is összeszurkálta. A gyilkosok akkor sikerült megugrania és a Guray-téven egy diányvcsokosi alá rejtőznie, de végre is kézrekerült. *Csáki* János ma állott a budapesti eküdtbírásg előtt, amely halálát okozó súlyos testi sértés büntetőért az eküdték verdiktje alapján öt évi fegyházra ítélte.

§§ **Gróf Festetich Tasziló haszonbárlói.** A csurgói bórleltől folyólag gróf Festetich Tasziló haszonbárlói, *Scheritz* Albert és *Englander* haszonbárlói cég tagjai mint társak között elkeseredett perrek voltak és vannak folyamatban. Január hónapban már megirtuk, hogy a budapesti áru- és értéktözede választott bírósága egy 26.000 koronás perben az egyik társát, Sauer Ignácot elmarasztalta. Ezt megelőzőleg még mult év tavaszán Sauer Ignác, akit dr. Lanberger József budapesti ügyvéd képviselt, *Scheritz* Géza ellen pert indított a választott bíróság előtt a közkereseti társaság felbontása iránt és előadta, hogy társá a szerződést megszegte, hatáskörét túllépte, a betét körül kötelezettségeinek meg nem felett, a haszonbérbe adó grófnál társának el nem ismertetése iránt eljárót, szóval számos indokot hozott fel, amelynek alapján a szerződés felbontását kérelmezte. Vádolta társát azzal is, hogy a haszonbérlet átadása körül magának vagyonát előnyt kívánt biztosítani és hogy a társaság vagyonaát saját céljaira kívánta felhasználni. *Scheritz* Géza képviselője, dr. Tolnai Lipót ügyvéd mindiárt az első és a következő tárgyalások alkalmával felháborodással utasította vissza ezeket a vádakat és nemcsak hogy ezek alaptalanságának bizonyítására vállalkozott, hanem azt is állította és bizonyította, hogy felperes volt az, aki a társaság érdekei ellen tört és azt létalpjában veszélyeztette. Számos szóbeli tárgyalás után a bizonyítás megindult és Nagykanizsán, Csurgón, Kaposvároton és Keszthelyen be is fejeződött. A bizonyítás befejeztével a bíróság a felek meghallgatása után a tárgyalást berekesztette és mai napra tüzte ki az ítélet kihirdetését. Ez alperesnek teljes győzelmeél járt. A felek, valamint azok képviselői és nagyüzümü közönsége előtt olvasta fel *Lukács* József a bíróság élkösé az ítéletet, mely szerint felperes keresetével elutasították. Indoklásában pontról-pontra foglalkozik a felperesi vádakkal és kimutatja, hogy azok tarthatalank és nem adnak jogot arra felperesnek, hogy a szerződés felbontását társá ellen kérelmezhesse. Maga a per, eltekintve a vel járó izgalmakról, sok anyagi áldozattal is járt, mivel az ügyvédek mindgyékének 10—10.000 korona költséget, a tőzédekilletéket pedig 3700 koronában állapították meg.

TÁVIRATOK

Francia miniszterek beszédei.

Epernay, november 21. A tegnapi nyilvános lakomány *Truillot* kereskedelmi miniszter is beszédt mondott, melyben mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a kormány tagjai teljesen egyetértenek a kongregáció kérdésében. Ez régi idők óta a köztársaságok legnagyobok cselekedete. Meg van győződve, hogy az antiklerikális politika a radikális párt győzedelmére fog vezetni. Utána *Pelletan* tengerészeti miniszter szót, Dicsérté a Combes-minisztrium munkálkodását, amelynek barátai a köztársaságnak is barátai és amelynek ellenfelei azonosak a demokracia ellenségeivel. Azt kívánja, hogy az ószinte katólikusoknak hagyják meg minden szabadságukat. Mind a két miniszter beszédét lelkesedéssel fogadták.

A macedóniai reformok.

Bécs, november 21. Hivatalosan közzétegezik a macedóniai reformakciózóra vonatkozó múrztégi program végrehajtásának eddigi eredményeit az osztrák, magyar és orosz polgári ügyvévk hivatalos jelentései alapján. Ezek szerint az általános helyzet látszólag javult, a paraszt lakosság munkája után lát, a kereskedelem fellendültétt, amelyet évek óta nem tapasztaltak. A menekültek közül az évi augusztusig háromez macedonon vilajetbe több mint 6000 ember, vagyis 86 százalék tért vissza. Még egyre jönnek a menekültek és az eredmény előrelátáthatólag a teljes visszahonosítás lesz. Akadályai a reformakciónak a török kormánykörök ellenállása, továbbá a forradalmi propaganda, a különböző keresztény

elemek ellenségeskedése és végül a pénzügyi helyzet.

A hágái új konferencia.

Berlin, november 21. Az Amerika által ö hágái békekonferenciára való meghívás mindenütt a világon szimpatikus visszhangot keltett. Mirt halljuk, az angol kormány elvben egyetért az értekezlet egybehevásával, de fenntartja az időpont és a tárgyalások programjának közelebbi meghatározását. A német kormány is hozzájárul anélkül, hogy most máz részletekre becsátkoznék. Ugyannyi értelemben válaszoltak többire a többi államok is. Oroszország is kész az értekezleten való részvételre, ha az a háboru után tartatik. A japánok állásfoglalásáról még semmi bizonyosat sem tudni.

Kivonat a hivatalos lapból.

Budapest, november 21.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Beer József Konstantint az Országos Képtárhoz képkönyvtárára a VIII. fizetési osztály 3. fokozatában, Munka Sándort, a bomozani kir. tanfelügyelőség kirendeltség vezetésével megbízott kir. segédtanfelügyelőt, a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatában, az 1904. évi I. t.-czikk értelmében megillető személyi pótlékkal, Molnár József pászovai állami elemi iskolai igazgatót a X. fizetési osztály 3-ik fokozatában, az 1904. évi I. t.-czikk értelmében megillető személyi pótlékkal, temesvármegyey kir. segédtanfelügyelőt, Hadnagy Károly okleveles tanítótt, a kühbikluti állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Vida Géza okleveles tanítótt a szécsújvási állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Hild Elza okleveles tanítótt a szolnok-szandai állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Szekeres Ilona okleveles tanítótt a beregszászi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Raksány Béla és Némény, Mária okleveles tanítótt, illetve tanítótt a dobozi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, illetve tanítótt, Szegheó Matild okleveles tanítótt a battonyakereketi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Cságyoly Anna okleveles tanítótt a nagyvátádi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Simon Károly okleveles tanítótt a daboczi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, Teszárek Róbert, Dvorsky János, Feresek Kamilla és Erdős Miksa okleveles tanítótt, illetve tanítótt a kiscsuzajhelyi állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, illetve tanítótt, Dragosjev Zorizca okleveles tanítótt a plócsei állami elemi népokolázhó rendes tanítótt, a brassói kir. törvényszék közhírre teszi, hogy a brassói kir. törvényszék területére dr. Blecha Ödör ügyvéd és K. Horváth Miklós ügyvédség brassói lakosokat a magyar és német nyelvre, — továbbá Sorocsu Oktávián ügyvéd és Barboloviciu Virgil id. nyug. kir. aljárásbíró ügyvédjelölt brassói lakosokat a magyar és román nyelvre kir. törvényszék hítes tolmácsokká, a fiimei m. kir. pénzügyigazgató Oppelez Károly aradi díjtalan vámgyakornokot a fiimei m. kir. fővámbihatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas vámgyakornokká, a miskolcai m. kir. pénzügyigazgató König Dező miskolcai lakost a miskolcai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká, a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgató Szramko János rimaszombati adóhivatali állandó díjmozott díjas gyakornokká a nagyrözé adóhivatalhoz, a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgató Ramsauer Emil végzett tanulótt, malozsai lakost díjtalan adóhivatali gyakornokká a nagyszombati m. kir. adóhivatalhoz, a kassai kir. ítélőtábla élkösé Tóth Mihály kassai kir. ítélőtáblához ajtónállótt; a kassai kir. ítélőtáblánál e kinevezés folytán megüresedett III. osztályu hivataloszlgni állásra pedig Konter János igazolványos altisztet, a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék élkösé Mészáros Károly kassai kir. ítélőtáblaiapidias szolgát a királyhelmcei kir. járásbírószághoz III-ad osztályu hivataloszlgni szolgává, a temesvári kir. törvényszék élkösé Rupp Károly temesvári kir. törvényszék pidias szolgát III-ad oszt. hivataloszlgni nevezte ki.

Névnyagoroslítás. Hadás Imre hajdunánási illetégségi ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei: Katalin Zuzsanna, Imre, Zsófia és Julianna család névnek „Rövezé”-re kért átváltoztatását, Fettessek Jakab budapesti illetégségi ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Szeréna, Irma, József, Mária, Márton és Jolán család névnek „Fodor”-ra kért átváltoztatását, Friedmann Adolf vílmanyri illetégségi iváncsai lakos család névnek „Fodor”-ra kért átváltoztatását, Löisinger Ödön budapesti illetégségi ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei: Iona Mária Luiza, Lajos és Líli Antonia Leopoldina család névnek „Liget”-re kért átváltoztatását a beügyminiszter megengedte.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Írta: Mrs. EVANS WILSON.

Az ajtó kinyílik, Regina még jobban lehajítja fejét, midőn gyámja belép a szobába.

— Washingtonba megyek, szól mosolyogva, és szivesen elviszem azokat az üdvözlőleveleket, amelyeket Mr. Chesleynek akarnál küldeni. Kérdőleg néz rá.

— Remélem talán érdeklődsz egy kicsit iránta, úgy látszik ő nagyon megszeretett.

— Mr. Chesley-t jobban szeretem, mint bármelyik ismerősömet doktor Wargrove kivételével.

— Nagyon természetes. De nem nagyon bizelgős a szegény Edwin és Ernő „testvéred”-re nézve.

— Mr. Chesleyt nem tekintem idegennek, már első pillanathon úgy éreztem, mintha régi barátom volna.

— Akkor nem volna sok rományságom, ha közte és körtem választással kerülne a sor.

Ismét kérdő tekintettel néz rá.

— Én nem tudok olyan gyorsan rejtélyeket fejteni, mint Mrs. Carow.

— Hogy tetszik neked szép kilenem?

— Nagyon bájos és elragadó nő.

— Ha az ő ügyében éppen olyan eredményt érkei el, mint ma egy másik peremben, akkor remélem te is résznél részt veszsz örömeimben.

Mosolyogva néz a fiatal lányra.

— Akkor én már nem leszek itt, de szerencsés kíváncsiságommal bárholnám is felkeresem.

— Tehát már választottál? Mr. Chesley vagy én?

— Nem értem, mire céloz Mr. Palma.

— Mr. Chesley gazdag, rokoni nincsenek, és örökre akar fogadni téged. Erre vonatkozólag valószínűleg irni is fog édes anyádnak, s akkor Washingtonba kell költöznöd. Később pedig San-Francisco-ba. Szabad tehát üdvözlőlevelet átnodni jövendőbeli gyámjodnak?

— Mondjon kérem amit akar, én nem izenek semmit.

Elpirul, szemeit lesüti.

— Még valamit majdnem elfelejtettem átadni neked. Ezt a levelet, mely ma reggel érkezett India korall partjairól. Ha Ernő „testvéred” éppen oly fíradhatatlanul dolgozik tudományos kutatásain mint amily fíradhatatlanul írja a leveleket neked, akkor bizonyára babérkot fog aratni. Ez a levél egy nekem címezett levélhez volt mellékelve, kérlek várj a válaszára, míg én visszatérek. És most mennem kell te pedig gyermekem addig ne vitorlazz el a dsungekre, míg én távol leszek, a búcsúzás ceremóniáját nem szeretném elmulasztani.

Regina kezét nyugtja.

— Isten önnel Mr. Palma, szerencsés utat.

Mily bájos jelenség, a puha halvány lék ponyvára mily gyengéden omlik végig rajta. Szívének kinyílnak nem árujják el nemes vonásai.

— Honnan vetted ezeket a pompás jácintokat, melyek hajadat ékesítik Lilly? — kérdi Mr. Palma.

— Nagyon szeretnék egyet belőle, adsz?

— Szivesen, nagyon örülök, ha virágaim tet-szenek önnek.

Odasítja a hódító illatú virágot, lesütött szemek-kel, édes pírulással, halk bizonytalan hanggal. Ezt látva, a komoly férfúrt is erővel az állagyalás és csak nagynehzen tudja visszafejteni magába azokat az érzéseket, melyek folyton ott lebegnek ajakán.

— Közönséges Lilly? — mondja egyszerű elmondom milyen sorára jutottak. Isten veled gyermekem.

Mosolyogva hajlik meg előtte, aztán elsiet.

— Megígérted Mrs. Bruce-nak, hogy elkísérem az operába, mondja Mrs. Palma és ha tudnám, hogy a párhelyben van még egy íres hely, téged is elvinnék, mert nem szeretem hagyni egyedül.

— Ne nyugtalanokdjék miattam, Mrs. Palma feleli Regina, itt vannak könyveim és én meg vagyok szokva ahhoz, hogy egyedül legyek.

— Megmondta neked Ottfried, hogy megnyerte azt a szerencsés pört, mely oly nagy felülést kellett?

— Igen, említette, de úgy találom, hogy Mr Palma nagyon ki van merülve, nyugalomra volna szüksége.

— Ő nem fárad el oly hamar. Aztán Mrs. Carow társasága majd elfelejti a kiállott igazságokat.

— Mrs. Carow is Washingtonban van?

— Ugy tudom, igen.

Regina nagy megkönnyebbüléssel hallja nemsókára, hogy Mrs. Palma távozik. Most aztán egészen biztos abban, hogy egyedül van otthon. Oh, bárcsak egy vadonba szökhetne és lelkenek fájdalmait hangosan kiülthetné. Elviselhetetlenül keserű neki az a gondolat, hogy Ottfried Washingtonba ment és ott találkozik az aranyhajú varázslóval. Összeszorul szíve arra a gondolatra, hogy Palma bizonyára elveszi nemsókára a szép övegvet. Karjával az asztalra könyököl, arát kezébe rejti és így igyekszik menekülni kínzó gondolatától.

Bárcsak elutazhatna New-Yorkból, mielőtt még ő visszatér, hogy ne kellene többet találkoznia vele. Oly kutatóban nézett az arcába, rendszerint kitalálja mások gondolatát. Vajjon az ő titkát is kifürkészte? Nem, ezt a szorongást nem tudná elviselni. Mit jelentett gyonyos cölzása Indiát illetőleg?

A levelet, melyről egészen megfeledkezett, kezébe veszi és kibontja. Néhány elszáradt virág hull ki belőle. Regina meglepődve kiált föl.

Lindsay Ernő írja, hogy egészsége nagyon megrendült India forró égöve alatt s így kénytelen ottani állását otthagyni és Amerikába tér vissza. Aztán csak arról ír, hogy mily nehezen várja azt az időt, hogy Regináat viszontlássa, abban a reményben, hogy senki más nem foglalta el helyét szívében.

Többször átolvassa a hosszú levél utolsó sorait:

„Nem akartam addig nyilatkozni, míg tizenegyedik évemet be nem töltöttem és amíg vissza nem térsz édes anyáddhoz. De mint hogy előbb térek vissza mint hittem, s leveleiddől is azt látom, hogy irántam való szeretetedet változatlanul megőrizted szívedben, már most szólok. Határozott természetesen édes anyád jóváhagyásától is független, téged édes dletem várom az itéletet, hogy mi lesz az dletem segítségére vagy sőtét őszánca. Bontsd ki azt a kis csomagot, mit dletem aznap adtam át neked és ha híven megtartottad szavad, úgy viseld a benne levő gyűrűt, eljegyzésünk emlékére. Nem tudom meddig élek, adja Isten, hogy szerelmed által boldoguljak én is.

Ernő.

A levélhez Mrs. Lindsay is mellékelte néhány sort. Azokat néhány héttel később írta Mrs. Lindsay és azt írta meg bennük, hogy Ernő ismét komolyan megbetegedett; de reméli, hogy a jövő héten eljut vége San Franciscóba. Regináat pedig arra kérte, hogy fiának reményeit ne rombolja le, mert ez Ernő javulását nagyon meghiúsíthatná.

Regina szinte beteg és zavart. Ugy érzé, mintha szeretett barátjának ajánlata meg fogja venni azon viharok ellen, melyek szívét feldúlták. Visszagondol a lelkesnek alantöltött békés és boldog évekre, kéréző-jének nemes jellemére, és iránta érzett hálából azt hiszi, hogy meg kell tennie azt, amit Ernő kér tőle.

A sápadt ifjú arcát összehasonlítja gyámjának paranosól komoly tekintetével és nagyot sóhajt. De éppen ezért keres védelmet Ernőnél, reméli, hogy nála békét talál. Da vajjon mint felesége elfelejti-e Ottfriedot? Nem bün-e az, hogy kezét adja az egyiknek, míg szíve a másikté Mr. Lindsayt nagyon szereti, becsüli, kiváló jelleme lassan-lassan más érzelmeket ábrézt majd szívében.

Csak amikor másodszer olvasta végig a levelet, vette észre, hogy Mr. Lindsay tudatja Mr. Palmával is, hogy megkéri gyámleányának kezét, mert illőnek találta, hogy Mr. Palma, mint gyám tudja milyen érzelmekkel viseltetik Regina iránt. Ha nem fogadja el a fiatal tanár ajánlatát, nem fogja-e Mr. Palma sejtenei az igazat?

Sokáig ült ugyanazon helyen, gondolkozik múlt-ról, jövőről és amidőn felemelkedik helyéről, már határozott is. Még na ir anyjának és mel-kézőli Ernő levelet. Ha ő beleegyezését adja ehhez a házassághoz, akkor Mr. Lindsay felesége lesz és el fogja fejeitni azokat az érzelmeket, amelyek most oly szerencsétlenül teszik.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

3 százalékos Magyar Jelzáloghitelbank nyere-ménykötvények. Mint értesülünk, egy a Ma-gyar Leszámlított és Pénzváltó Bank és a „Her-mes” magyar általános váltóüzlet r.-t. vezetése alatt álló szindikátus a Magyar Jelzáloghitelbank összes tőzsvádjában levő és ezen intézet által még ki-becsőltető összesen körülbelül 26.000.000 korona névértékű három százalékos nyere-ménykötvényeket részben fixen, részben pedig opcióban átvette. Ezen szindikátusban a Magyar Jelzáloghitelbank érdekelve marad. A három százalékos Magyar Jelzálog-hitelbank nyere-ménykötvények tudvalevőleg azon engedély alapján adtak ki, melyet a m. királyi pénzüggyminiszterium 1890-ben, az 1899. évi sors-jegytilalmi törvényben nyert felhatalmazásból ki-folyólag a Magyar Jelzáloghitelbanknak 35.000.000 forint, azaz 70.000.000 korona névértékű kamatozó nyere-ménykötvényeknek közszégi kölcsönök alapján leendő kibocsátására adott.

Az építési spekulációk ellen. A budapesti kereskedelmi- és iparkamarában szaktanácskozás volt annak a megállapítása céljából, hogy a roha-mos építkezésekből eredő építési spekulációk s az ezek hatásai alatt lábrakapott nagymérvű visszaélé-sek és szédelmégek hogyan volnának megakadályoz-hatók.

A tanácskozás alapján a kamara által már elő-zetesen kidolgozott előterjesztés szolgált, amely részletesen ismerteti a jelenlegi vissza-s helyzetnek a kialakulását és az építkezési spekulációk megelő-zésével folytatott szellőmoskodásokat, ezeknek lényege abban áll, hogy a rendszerint vagyonatlan házaspekú-láns a csekély foglalás mellett hitellel vásárolt tel-keket és a rajta emelendő házat eleve értéktelűt meg-haladó követelésekkel terheli meg azaz a céllattal, hogy az építőiparosok követeléseit elől a fedezeti alapot elvonja. Megtörténik gyakran az is, hogy ha a házaspekuláció nem vág be, ha a ház a várt nyereséggel nem kel el, vagy egyáltalában nem volna eladható, az építőiparos a legtöbb esetben végre elveszti a lehetőséget követelésének beszedé-sére. Ringetleg összege rug az a károsodás, amely az építőiparosok ily módon szenvedtek. Törvényhozói intézkedésekre van szükség a baj orvoslása cél-jából, melyek Ausztriában és Németországban már régóta megkezdődtek és melyek az építőiparosok követeléseit akár jelzálogilag is biztosítsák, de gondosan ügyelve arra, hogy az alkotandó törvény, más legitim érdekeket ne sértsen.

A megindult beható eszmecsere során az érte-kezet az előterjesztést magáévá tette. Az építőipari követelések elsőbbségi zálogjogát biztosító törvény alkotását nem tartja kívánatosnak, mert ennek előreláthatólag az lenne az eredménye, hogy a vál-lalkozás és a tőke az építkezésektől visszavonulna, miáltal az építkezés csökkenne és az építőipar érde-kei igen jelentékeny esorbát szenvednének. A bü-néközförnyökönyv revíziójában kell intézkedni a szellőmoskodó építőkülsőalkozás ellen.

Az ipartelegről jelentéséről. Az Orszá-gos Iparüggyesület összes szakosztályai esőörűzében, november 24-én délután 6 órakor együttes ülést tar-tanak, melyen dr. Soltész Adolf titkár Az iparfel-ügyekről 1903. évi jelentéséről olvas föl.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatóságí közevetű üzleti jelentése.) Hozatal nélkül nagyok vol-tak és jó vételével mellett kielégítő áralon nyerték elhelyezést. Részleteiben a következőképek alakult az üzlet: Husidék: Vidéi marhahas első 60-70, há-talja 70-80 korona 100 kilogrammonként. Öltöt-benjak bőrbőben hosszen mérve súlyeüveim nélkül 90-100 fillérrel voltak forgalomban kilónként, minőség szerint. Lohozott szerűzés 92-106, sereák szalon-nával 100-110 fillér kilója. Szépen tisztán kezelt sző-pos megégek arója 120-140 fiter. Sütdék 20 kg.-ig 120-130, 30 kg.-től 50 kg.-ig 100-110 fillér. — Vad-félék: szarvas 66-70, dámvad 50-60, és 110-120, vaddisznó 60-80 fillér kilója. Nagy nyulak darabja 2.40-2.60, fogoly párja 2.-2.40, fésén párja 5-6 korona. — Tojás: Ir. friss tolt árú 92-98, gyengébb minőségű 60-92, apadt 84-88, meszes 78-82 ko-rona kilónként. — Vágott baromfi: Ir. szépen tisztán kezelt húzott ludak kilója 114-120 fillér minőség szer-int. — Fajtermékek: Ir. sózv. teavaj 2.40-2.60, jó friss főzékvaj 1.70-1.90, korona, friss tehéntúró 24-28 fillér kilónként. — Gyümölcsfrissék: Alma Ir. vág-logatott nemes faj 40-50. II. r. 30-36. Ir. simleszt-tott kevert 30-12. II. r. 8-10 korona métermázsán-ként. Ir. válogatott fájkréte 80-100. Ir. 50-60, fözölérete 25-30 korona 100 kilónként. Ir. dió 32-

40. lír. 24—28 korona 100 kilónt. — Burgonya szép válogatott egészséges nagy gumós rózbürgonya 8.—, ugyanilyen sárga 8.50, fehér 4—4.50 korona méteránsáknál waggontfélben. Szép makói faj egészséges vöröshagyma 18—18.50 korona 100 kilónt. Mész jól kereszt, mai új pergettett alkalméért 92—94 korona volt 100 kilónt.

Budapesti juhvásár. Felhajtott 1774 darab juh 1. rendű ürökért 40—44 lír. kilogrammonként, (31—33 kor. páronként.) Középmérségű kor 32—38 állérig kilogrammonként, 24—30 kor. páronként.) Anyajuhok 80—84 áll.-ig. (23—26 kor. páronként.) Kivétel juhok (10—15 kor.-ig páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 2—3 fillérel lágint hanyatlottak.

Kőbányai sertésvásár. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 220 kilogramm feljeli súlyban) 109—110 áll. Fialat közép (páronként 251—328 kilogr. terjedő súlyban, 110—111 áll. Könnö (páronként 250 kilogr.) 108—110 állér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogr. feljeli súlyban) 109—110 állérig, közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) 108—109 áll.-ig. Könnö (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 105—106 állérig. Sertéstejszám: 1904. évi november hónap 9 napján volt készlet 5—12 drb. 1904. évi november hónap 20. napján felhajtott 1575 drb. 1904. november hónap 20. napján elszállított 1432 drb. 1904. november hónap 21. napjára maradt készletben 34263 drb. — A bizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonsumvásár. (A székesfehérvári sertésvásár és közvágihid intézõsége. Mai felhajtás 1756 drb. sertés, 124 drb süldõ, összesen 2325 drb sertés, 124 drb süldõ. Eladott 1330 drb sertés, 106 drb süldõ. Mai maradvány 965 drb sertés, 18 drb süldõ. A vásár közepes, az árak változatlank. Következõ árak jegyzették: Zersertés. Öreg 1. r. 350 kgon felül 90—92 állér, II. rendű 280—350 kgr 88—90 áll.-ig, fiatal nehéz 390 kgon felül 92—96 áll.-ig, fiatal közép 220—300 kgr 84—92 áll.-ig. Husserítés, könnö 140—300 kgr 68—82 áll.-ig, süldõ 72—80 áll.-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként 610 súlyban értendõk.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-maxi központi vágómarhavásár megartott vágómarhavásárra felhajtott 2158 drb magyar, 528 drb bukovinai, 686 drb németországi, összesen 4872 drb szarvasmarha. Jegyzék legk. kint ésó súlyban: Magyar bízó ökr 1. minőségű 72—78 áll., kiv. 80—84 áll., II. min. 61—70 áll., III. min. 51—61 áll. Galicziai hízőökr I. min. 76—80 áll., II. min. 66—74 áll., III. min. 60—65 áll. Németh hízó ökr I. min. 82—89, legolcsó 90—91 áll., II. min. 70—81 áll., III. min. 60—69 áll. Legolcsó ökr 48—64 áll. Bika 54—72 kor., kivételesen 74—76 kor. Tehén 48—68 kor. Bivaly 86—48 kor. kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Bécsi sertésvásár. A honlari sertésvásárra 6100 hízótt és 5000 fiatal sertés felhajtását várják. **Asz elõ cs. és kir. száh. Dunagyhajózási tanulat közli,** hogy a egyes szõgálatu személyhajtájakat Belgrád-Dobrovica között az évben a következõképen szünteti meg: Utolsó menet Belgrádból Dobrovicára szerdán, november 20-án, Dubrovicáról Belgrádra csütörtökön, december 1-én.

Áru- és értéktõzsdé.

— November 21. —

A budapesti gabonafõzsdé.

Mérsékelt kínálat és korlátozt kereslet mellett készbuza lanyha irányzatú volt, forgalombá került 9000 q, 5—7½ fillérel olcsóbb áron. — Rozs 3 fillérel olcsóbb, zab változatlan, árpa tartott, tengeri néhány fillérel gyengült.

Eladott:

Buza. Pisznavatték: 200 q. 80.5 k. 10.375 k 100 q. 80 + 10.35 k 100 q. 80 k. 10.25 k. 1. q. 81 k. 10.25 + felső, 10. q. 80 k. 10.475 k. felső sárga. 24.00 q. 79.5 k. 10.36 k. 2870 q. 78.5 k. 10.35 k. 15 q. 79.7 k. 10.225 k. 100 q. 79.5 k. 10.35 k. 100 q. 79 k. 10.15 k. 100 q. 78 k. 10.15 k. felső sárga, 100 q. 77.5 k. 1.05 k. mind három hónapra.

Fejérmezejek: 150 q. 78 k. 10.15 k. mind három hónapra. Felső-magyarországi: 300 q. 79k. 10.00 k. Budára Oszkõshögyös mind három hónapra. Cansági: 1500 q. 78 k. 10.075 k. mind három hónapra.

(Asz árak 30 kgrként korona értékben értendõk.)

A delélteli határidõüzletben lanyha volt az irányzat.

Kõtõtték: Buza áprilisra 10.15—10.08—10.12— kor. zár. 10.10—10.11 kor. Buza októberre 8.78—8.70—8.72 kor., zariatok 8.71—8.73 Rozs áprilisra 7.91—7.8—7.91 kor. zariatok 7.1—7.92 Tengeri májusra 7.51—7.19—7.51 kor., zariatok 7.5—7.51 Zab áprilisra 7.12—7.11—7.12 zariatok 7.12—7.13 koronán.

A delütáni határidõüzletben változó volt az irányzat.

Kõtõtték: Buza, áprilisra 10.09—10.08—10.10—10.07— kor. zár. 10.08—10.9 kor. Buza októberre 8.70—8.71— kor. zár. 8.70 kor. zár. Rozs áprilisra 7.89—7.8—7.91—7.80 kor. zár. 7.90—7.91 Rozs októberre — kor. zár. — Új tengeri 1905 májusra 7.48—7.51—7.49 kor. zár. 7.49—7.50 kor. Tengeri szeptemberre — kor. zár. — Zab áprilisra 7.11— kor. zár. 7.11—7.13 kor. Zab októberre — kor. zár. — kor.

A készruhálet hivatalos árnyajzása.

Eszaki	Áll.	100 kilogramm		100 kilogramm	
		Ár	Áll.	Ár	Áll.
Tiszavíz	76	—	76	10.10	10.30
"	77	9.90	10.50	10.15	10.30
"	77	—	10.10	10.20	10.40
Fehérmezej	77	9.90	10.50	10.25	10.45
"	77	9.90	10.50	10.10	10.25
"	77	9.90	10.50	81	—
Pestvádi	76	—	76	10.15	10.35
"	77	9.90	10.50	10.15	10.35
Bánási	76	—	76	10.15	10.35
"	77	9.90	10.50	10.15	10.35
Bácsai	76	—	76	—	—
"	77	10.50	11.00	—	—
Szerb	77	10.05	10.50	—	—
"	74	—	74	—	—

Egyéb gabonafajták	100 kilogramm		100 kilogramm		
	Ár	Áll.	Ár	Áll.	
Rozs	uj elsőrendű	7.50	7.90	—	—
"	„középmérségű	7.40	7.90	—	—
„	„takarék-arány, l. r.	7.35	7.50	—	—
„	„maszodradó	7.25	7.50	—	—
Köles	„elsőrendű	7.90	7.90	—	—
„	„középmérségű	6.90	7.5	—	—
„	„betöltõ	—	—	—	—
„	„felsõidû	7.60	7.90	—	—
„	„allos	—	—	—	—
„	„uj román, vagy bolzar	—	—	—	—
„	„csapadán	—	—	—	—
„	„lapozta	1.50	11.00	—	—

A budapesti terménytõzsdé.

Külözfélé termények hivatalos jegyzék:

Disznóvár budapesti	Szalonna városi légeszõrtõtõl, 4 drbõs	Hatóridõ	Készruhá	
			Ár	Áll.
—	85.00	—	65.	65.50
—	53.00	—	54.00	54.
—	54.00	—	54.00	55.
—	8	—	8	8.
—	—	—	100	12.25
—	—	—	100	23.
—	—	—	100	6.50
—	—	—	100	10.60
—	—	—	85	20.50
—	—	—	15	13.50
—	—	—	11	11.50
—	—	—	42	52.
—	—	—	50	54.
—	—	—	76	64.
—	—	—	65.	74.

A budapesti értéktõzsdé.

A mai tõzsdén barátságos volt a hangulat és az értékek árfolyama emelkedtek. Elõtérben voltak Jelzálog bank részvények, amelyekben vélemény vásárlások történtek. A 3 százalékos Magyar Jelzálogbank részvények emelkedtek arra a hírre, hogy a Jelzálogbank birtoká-

A helyi értékek piacán csendes volt az üzlet. kült. Államvasut részvények is szilárdan tartották árfolyamukat. Ahelyi értékek piacán csendes volt az üzlet. Vauitas és ovezás irányzata változatlank. 20 frankos arany 19.15—19.12 kor. 20 márkás arany 23.50—23.58 korona. — Francia bankjegy 95.30—95.6 k. — korona. Német birodalmi bankjegy 117.65 k. — 117.95 k. korona.

Az elõtõzsdé irányzata tartott.

Elõtõzsdé kötelek: Osztrák hitelrészvény 675.50 674.75 kor. Magyar hitelrészvény 81.0—798.50 kor. Osztrák-magyar államvasut részv. 650.50—65. kor. Dél vasut — Jelzálogbank részv. 433.50—531.50 Leszámítolõ bankrészvény 469.25—470.75 Rómamurányi vasut részv. 515. — 516.50 Közúti vaspálya részv. — Városi vilamos vasut részv. — Koronajárda — Erzsébet szanatórium sorsjegy — Magyar kereskedelmi r.-t részv. — Salgótarjáni részv. 391.— Köszénbánya és téglagyár — Adria — Danubius — Kereskedelmi bank — saronán.

A deli tõzsdén Jelzálogbank részvényekben volt kereslet.

Elõtõzsdé kötelek: augusztus végére: Magyar aranyjardék — Magyar koronajardák — Magyar hitelbank részv. 81.0—798. — Jelzálogbank részv. 53.50—53.25 Leszámítolõ bank részv. 469.50—470.75 Rómamurányi vasut részv. 516. — 516.50 Közúti vaspálya részv. 569. — Városi vilamos vasut részv. 339. — Osztrák-magyar államvasut részv. 650.25—651.25 Dél vasut — — koronán.

A helyi értékek piacán csendes maradt.

Forgalomban voltak: Magyar vilamos részv. részv. 301, Salgótarjáni köszénbánya részvények 51 koronán.

Díjhiztosítások: Osztrák hitelrészvényekért: oonnapra 5—6 korona, 8 napra 11—13 korona. decz. végére 26—28 korona.

Az utõtõzsdén változatlank szilárd volt az irányzat.

Zariatok maradt: Osztrák hitelrészvény 674.50 — Magyar hitelrészvény 799. — Osztrák-magyar államvasut részv. 650.50 Dél vasut részv. — Leszámítolõ bank részv. 469.50 Jelzálogbank részv. — Rómamurányi vasut részv. 516.75 — Közúti vaspálya részv. 569. — Városi vilamos vasut részv. 339. — Erzsébet szanatórium sorsjegyek — koronán.

A hivatalos zariatok a következõk voltak:

Államadósság.			
a) Magyar államadósság.		Péns Ár	
Arany. med.	117.75	118.25	1870. áll. ny.-k. 200 K. —
Koronajardék	—	—	Magy. jelzõ-herm. —
Korona. utim. nov-re	98.10	98.90	Horv.-szl. jelz. földj. kötv. —
Korona. gny. Vaskorona-köl.	82.75	82.25	Tízki nyert. kölc. 200 K. —
	—	—	162. — 164. —

b) Osztrák államadósság.			
Korona. mál. not.		Pénz Ár	
—	99.50	100 —	Pa. új. lerb. —
	—	—	Korona. —
	—	—	98.50 100. — 100.50

c) Egréb nyilvános kötelek.			
Budapest fõr. 1897. 4% köl.	96.25	97. —	Temes-Bogartarsut 4% 97. — 98. —

Takarékpenztárak.			
Bécsi III. ker. Bpesti-Érdényi pesti k. r. sz. orsz. zalok. Egyes. bpesti	228. — 230. — 213. — 440. — 240. —	229. — 231. — 235. — 446. — 247. —	Magy. áll. kóp. 674. — 640. — Orz. közp. — 1780. — 1760. — (Post. haza) — 165.0 — 160.0 — Új. kóp. — 800. — 840. — Úgy. Interm. — 22.0 — 22.0 —

Bankok.			
Angol-osztrák bank	288. —	288. —	M. jelz. hitel. — — —
Egész magyar	385. —	385. —	Ugyanaz nov. — — —
Erzsébet	126. —	128. —	M. keresk. r.-t. — 597. — 583.90
Füredi hitelb.	216. —	217. —	M. eszám. bank — — —
Hétszáz al.	—	—	M. kóp. kóp. — — —
Hermes m. áll. felh. biz.	280. —	290. —	Magy. áll. kóp. — 1070. — 1100. —
Magyar hitelb. Ugyanaz nov.	798.25	798.75	Oszl. hitel. — — —
Köz.	400. —	—	U. j. nov. vas. — 671. — 674.50
M. agr. és jart.	—	—	Ugy. Interm. b. — 1630. — 1640. —
	—	—	Pest m. keresk. kedelmi bank — 2880. — 2387. —
	—	—	Oszlajvai r.-t. — 1440 — 1350. —

Biztosító-társaságok.			
Bécsi Biztosító Berci élet- és áraderék. tá.	425. —	435. —	M. kóp. és viz. — — —
Első magy. áll. Füncser	770. —	800. —	Nemz. beteszt 240. — 255. —
Első magy. áll. Füncser	8150. —	8270. —	Pannónia vihat. 2050. — 2100. —
Füncser	242. —	241. —	— — —

Malmok.			
Concordia	115. —	140. —	Henger — — —
Egész budapesti	1215. —	1223. —	Magy. és alók. — 676. — 685. —
Erzsébet	480. —	485. —	Victoria — — —
Lujza	220. —	220. —	— — —
	—	—	— — —

Bányák és téglagyárak.			
Északm. közs. Földm. bány. és kősz.	223. —	226. —	M. áll. köszénb. — 538. — 541. —
Jelzõ. r.-t. Kányai nagy. mágy. szelvény.	550. —	590. —	M. koronai — 175. — 179. —
Magy. szelvény.	150. —	155. —	Salgótarjáni — 591. — 597. —
Kányai nagy. mágy. szelvény.	10.00	10.00	Ullaki tégl. és moszatok — — —
Magy. szelvény.	189. —	189. —	— — —
	—	—	— — —

Külözfélé vállalatok részvények.			
Áll. magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	625. —	683. —	„Hungaria” mü. téglya — 270. — 278. —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	382. —	385. —	Köbányai polg. — 815. — 818. —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	125. —	125. —	— — —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	200. —	—	— — —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	470. —	480. —	— — —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	215. —	225. —	— — —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	2500. —	2500. —	— — —
Magy. kóp. I. pesti közúti vasútv. 100 q.	975. —	1000. —	— — —

Közlekedési vállalatok részvények.			
Adria* tengeri I. pesti közúti vasútv. 100 q.	474.90	475. —	Úgy. élv. jegy. — 115. — 120. —
Úgy. nov. med. Bpesti közúti r.p. élv. jegy. Bpesti vill. vasut ep. 1903. Bpesti vill. vasut	369. — 375. — 325. — 345. — 92. —	370. — 380. — 345. — 359.50 — —	Úgy. nov. med. — 183. — 188. — Dél vasut — 88.50 — 99.50 — Ugyanaz — 893. — 975. — Káva-od. r. — 350. — 385. — Magy. áll. kös. — — — Úgy. maj.-ra — 650.50 — 651. —

Sorsjegyek.			
Budlika	16.50	21.90	Úgy. o. felh. — 39.30 30.50
Úgy. o. felh.	30.50	21.90	Oltás várt. — 42. — 44. —
Úgy. o. felh.	55. —	58. —	Úgy. o. felh. — 45. — 45.25
Úgy. o. felh.	9.75	10.75	Ost. vörök-k. — 54. — 56. —
Úgy. o. felh.	9.75	10.75	Osztrák hitel. — 482. — 492. —
M. vörök-ker.	27.50	23.90	Palfly — 160. — 170. —

Vasut- és goppyár-részvények.			
Első m. garz. goppyár	150. —	166. —	Nicholson — 212. — 222. —
Danubius*	17.00	18.00	Rómamurányi — — —
Ganz	8050. —	8070. —	Úgy. nov.-re — 515. — 515.50 —
	—	—	Szilék — 255. — 35. —

118.85 kor. Magyar koronajáradék 98.10 kor. Osztrák koronajáradék 110.— kor. Dohány részv. — Török sorsjegy 138.—133.25 korona.

A déli tőzsnél tovább emelkedtek a vasértékek. Wienerbörzi tégelyár részvényekben is volt kereslet.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 674.50 — kor. Magyar hitelrészvény —, 798.— kor. Unionbank 554.50 kor. Anglobank részv. 284.50 — kor. Osztrák magyar államvasút részv. 650.25— Déli vasút részv. 87.50 kor. Magyar koronajáradék 98.10 kor. Alpessz. bányarészvény 491.— kor. Rimamurányi vasúti részv. 516.— kor. Török sorsjegy 133.25 — kor. Májusi járadék 100.— kor. Osztrák koronajáradék 100.10 korona!

A déli tőzsde zárata tartott. Csak Magyar hitelbank részvények gyöngültek realizációnak következtében. A magánkamatlal 3 1/2-3 1/2 százalék.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 674.76 — korona. Magyar hitelrészvény 797.50 — korona. Anglobank 285.50 kor. Alpessz. bányarészvény 491.— kor. Osztrák-magyar államvasút részvény 650.50 — kor. Déli vasút részvény 87.55 — korona. Rimamurányi vasúti részvény 516.— korona. Májusi járadék 100.— korona. Magyar aranyjárdék 118.90 korona. Magyar koronajáradék 98.10 — kor. osztrák koronajáradék 100.10 kor. Dohány részv. — Török sorsjegy 133.25 korona.

KIADÓTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIADÓ-RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Napirend. 1904. november 22.

Naplár: Kedd, november 22. — Róm. kath. Czeccilia. — Prot. Czeiczelle. — Görög orosz (november 9.) Matroun. — Zsidó Kislev. 14. — Nap kel 7 óra 1 p., nyugszik 3 óra 59 p. — Hold kel 4 óra 7 p. délután, nyugszik 5 óra 48 p. reggel. — A földművelésügyi miniszter fogad 5 órakor. — A főváros világitási albizottságának ülése 11 órakor. — Arverés a kir. központi zálogházban 9-kor. — Szabad egyetem. Molnár Géza dr. előadása az egyetem kupolaterében fél 7 órakor. — A műzene Baechtől napjainkig" czímen. — Utellenőrző szemle a honvédségnél az első gy.-ezredhez 1894—95. és 96-ban besorozottakká. — A művészetek múzeumának nyitva 9—4 óráig. Belépő díj 1 korona. — Könyves Ártalmán múzeumi szalon a "varázsvényi tárlat" rendezése miatt zárva. — Új művészeti szalon (Keeskémény-utca 3. I. em.) nyitva díjtalanul egész nap. — Nemzeti Szalon nyitva egész nap. Díj 1 korona. — Nemzeti Múzeum: Hétfőn és csütörtökön: Természettörténeti tár. Kedden és pénteken Régiség tár. Szerdán és szombaton: képtár. Szerdán és szombaton április hónap 1-től november 1-ig. Néprajziak tára. (IX. Csillag-utca 3.) Vasárnap délelőtt 9—12 óráig a fenti gyűjteménytárlak. Naponként hétköznapon, július és augusztus kivételével Szechenyi országos könyvtár olvasóterme reggel 9 órától délután 1 óráig van nyitva. Naponként: hétköznapokon reggel 9 órától délután 1 óráig és vasárnapokon reggel 10 órától 12 óráig szakemberek részére a növénytani osztály (V. Széchenyi-utca 1. sz.) A zárt osztályok hétköznapokon reggel 10—1 óráig, szombatyenként és osztályonként 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Belépőjegyek a portánál. — Orsz. képtár és grafikai kiállítás az Akadémiában, nyitva 9—1 óráig. — Iparművészeti múzeum nyitva 9—1 óráig. — Földtani intézet (Stefania-ut 14.) nyitva 9—1 óráig. Belépő díj 1 korona. — Kereskedelmi múzeum az iparcsergekben, nyitva 9—2 óráig. — Akadémia Goethe-szobája nyitva 9—12 óráig. — Akadémiai könyvtár nyitva 3—7 óráig. — Múzeumi könyvtár nyitva 9—4 óráig. — Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig, 3—8 óráig.

Félmillió

korona nyerhető alantli 11 darab sorsjeggyel

5 darab ERZSÉBET-SORSJEGY 3 arab József-sorsjegy 1 darab B. szilva-sorsjegy 1 darab magyar vörös kereszt-sorsjegy 1 darab olasz vörös kereszt-sorsjegy

ÉVENKÉNT 13 HUZÁS!

Minden sorsjegy okvetlen nyer.

Fenti 11 drb. sorsjegyet eladjuk összesen 40 hav 6 kor. 75 filleres részletfizetésre. Már az első részlet be kifizetésénél kiadjuk a sorsjegyek sorozatát és számit tartalmazó törvényes részletfizetési szponnát-játekjoggal. Az első két rész. let egyszerre való bekifizésnél 3-ik részletet ingyen nyugtázzuk.

Legközelebbi huzás már december 1-én.

SZ-LAI és TARSÁ bankháza Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca s rok) Ügyvezetők felvételnek.

LAKODALMI

és egyéb alkalmi díszbeállításokat a legfinomabbban, nagyon elegánsan és a mellett szigoru ortodox kösersen eszközöl

Schwarz Ignác L. budapesti egyetilti ortodox táblaterítő Budapest, VII., Károly-körút 19. Vidékre is elmegy!

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház huzgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emertilt kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és ünfertőzéstől támadt idegbajokat).

Megelőz az eredmény FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENCIA) még öreggebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizet.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszernek. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. szám.

Félemelet: bejárt a lépcsőnél. — Külön váróterem.

Pénzkeölcsönt

közveti leggyorsabban mindenlnek, aki hitelképes heti, havi, vagy évi törlesztésre. Haz- és fölkürookra I. II. III. helyre értékpapira vagy váltóra, kezességgel és kezességi áll. BEZÁRÁS JOZSEF kerkesed imi-és bankkeölcsön iródjá. Epost, Damjanich a. 32.

Huzás már november 24. és 25-én.

Isten áldása

Lukács Vilmos bankházában!

Huzás már november 24. és 25-én.

Szerencse-Naptár.

Mikor van születésnapom?

Kiszórolja meg mindenki szerencsésjét születés- vagy névnapjára eső számmal.

Table with 12 columns (Január to December) and 31 rows of numbers representing lucky numbers for each day of the year.

Ezen szerencseszámok kizárólag csak

Lukács Vilmos bankházában

Budapest, V., Fűrdő-utca 10., kaphatók.

Miután a fenti osztálysorsjegyek gyorsan elkelnek, sziveskedjék megrendelését mielöbb hozzánk juttatni.

Sorsjegyek ára az I. osztályban: 1 egész 1 fél 1 negyed 1 nyolcad 12 korona 6 korona 3 korona 1.50 korona.

Postatakarékpénztári számla 9991. szám. Sürgönyozom "Lottóinkács Budapest". Telefon 34—98.

Advertisement for Dr. Feri and Női nemi betegségek, featuring Dr. Kajdacsy and contact information for Budapest, IV., Kigó-u. 5.

LEGSZERENCSESEBB BANKHÁZ A HECHT BANKHÁZ FERENCZIEK TEREB. FIÓK: ERZSÉBETKÖRÚT 32.

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1904. november 22-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A titok.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Wolff Pierre. Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek:

- Javuel 1bhaty
- Javuelnő Rókosi
- Henry Dező
- Santélyné Lacsó
- Térvox Náday
- Lanczóné Helcer
- (genetive) Paulay
- Maria Ligeti
- A kis Róbert Várdó
- Anna Keceri
- Jean Földi
- Martine Dumján

Kezdeté fél 8 órakor.

Heti műsor:

Szerdán, A nők barátja. Csütörtökön. Az emigráns. Pénteken, Miss Hobs. Szombaton, Radnothyné. Vasárnap, d. n. Az aggegények. este Vén Iszonyk.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Arányi Dező vendégfellépével

Faust.

Dalmó 5 felv. Zenéjét szerzője: Gounod. Szövegét Goethe udár írta: Barbier és Carré. Fordította: Ormay F.

Személyek:

- Faust Arányi D.
- Marfiolella Beck
- Valentin Takács
- Wagner Ney B.
- Margit V. Krammer
- Szebel Soyzer
- Mártha Valeri V.

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:

Szerdán, Nincs előadás. Csütörtökön Tannhauser. Pénteken, Nincs előadás. Szombaton Hoffmann-meséi. Vasárnap A troubadour.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szókimondó asszonyság

Szimón 3 felvonásban. Írta: Victorien Sardou. Fordította: Fáy J. Béla és Makó Lajos.

Személyek:

- Hölöcher Blaha L.
- Lefebvre Kiss M.
- Neiperg Raskó
- Penché Lubinsky
- A következő felvonások személyei
- I. Napoleon Sirmay
- Maria Luiza Kiss M.
- Lefebvre Blaha L.
- Fenché Lubinsky
- Mária Karolina Balász Olga
- Erzsébet Gandy
- Neiperg Raskó
- Savari Pesti
- A sorsjegy brené Irzóné
- Dépreaux Kovács
- Canley T. Harmath

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:

Szerdán, Lócai fehérszöszny. Csütörtökön: Hoffmann meséi. Pénteken: A próféta álma. Szombaton: A próféta álma. Vasárnap, d. n. A lócai fehérszöszny. Este: A próféta álma

TIRANTA SZÍNHÁZ.

A párisi asszony.

Kezdeté fél 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

Heti műsor:

Szerdán: Annuka. Szombaton: Regényesek.

VIGSZÍNHÁZ.

Diák élet.

(Alt-Heidelberg)

Szimón 5 felvonásban. Írta: Meyer-Förster Vilmos. Ford: Márton Miksa. A dalmozgásokat írta: Hellai Jenő.

Személyek:

- Károly Honr. Tanay
- Haugi Balassa
- Er. Pusarogó Kuzliczky
- Er. Metzinger Bárdi
- Br. Breitenberg Gyarmati
- Dr. Jüttner Góth
- Lutz Hegedűs
- G. Asterberg Ödgy
- Bicz Károly Fenyvesi
- Engelbrecht Gyözö
- Kallermann Szerény
- Wedell Tapolczai
- Meinhöld Leray
- Rüder Vendrey
- Rüderné Rónaszékán
- Dörflné Nikó
- Katiza Komlóssy

Kezdeté fél 8 órakor.

Heti műsor:

Szerdán Vére egyedül Csütörtökön, Diákélet. Pénteken, Boldogság. (előadás) Szombaton, Boldogság. Vasárnap délután: Diákélet. est: Boldogság.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Fecskefészek.

Operett 3 felvonásban egy előjattékkal. Írta: Ordonneau. Ford.: Nérel Ador. Zenéjét szerzője: Henry Herzog.

Személyek:

- Balivér Ráthonyi
- Brignol D. Szabo
- Jean Sziklai
- Piantavoine Gérih
- Lagrigne István
- Pancraza Helai
- Bianchard Anday
- Pomponette Normai
- Főnököl Sziklai B.
- C-otidó Rákai
- Cedie Székely
- Margit Szentgyörgyi

Kezdeté fél 8 órakor

Heti műsor:

Egész héten: Fecskefészek. Vasárnap délután: A drótosítói.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Fedák Sári fölléptével:

János vitéz.

Dalljáték 3 felvonásban. Felső előadásában. Írta: Hagonyi Károly. Zenéjét Hellai Jenő verseire szerz: Kacsóh Pongrácz dr

Személyek:

- Nkolicza Janosi Fedák
- Lucza Móggyaszay
- A gonoz: motolha Csanyi
- Sz-azamester Vécsey
- Eggy Papp
- A francia király Német
- A királykisasszony Szamosi

Kezdeté fél 8 órakor.

Heti műsor:

Egész héten: János vitéz. Vasárnap d. n. A törvénytelen apa.

Czipófelsőrés „Király“

Nagy rakított tart minden fajta felsőrészből és készített mértékes tulajdonságokat

MARTON GYULA

Czipó-felsőrés gyára Budapest, Gyár-utca 30.

(D-utca sarján) Árjegyzékét kívánatra ingyen küldök.

FŐVÁROSI ORFEUM

VII. Nagymező-utca 17.

WALDMANN IMRE igazgató

MA és MINDENHAP

NAKIRI

Lineka Pál őrségi siker operettje, továbbá YVETTE LABEE ERNA ERNÁNI színes táncsz.

„A helyettesek“ a Tarkó Színpad nagykereskedő ujdonsága és a többi ujdonság. Az előadás pont 8 órakor kezdődik. A tükörképen reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Fratelli Deisinger

kévekülönlegességek üzletei: Budapest, Andrássy-ut 9., Ferencziek-terel. Királyi bérpalota. Vidékre közvetlen Piuméból szállítunk.

T. olvasóinknak ajánljuk hogy karácsonyfadíszről, gyermek- és társasjátékokról, sport- és ajándéktárgyakról megjelent új, nagy árgyűszéket Kertész Tódortól Budapest, Kristóffér már most hozzassák meg, nehogy rendeléseik elintéztése a rendkívül munka következtében, az utolsó napokban késedelemet szenvedjen.

Minden sorsjegy nyér.

Húza már december 1-én.

Az új Erzsébet sorsjegy

Főnyeremény: 100.000, 40.000, 30.000 K.

Kapható 36 havi részletfizetésre.

Havibefizetés: 5 darabra... 1 kor. 90 szil. 10 darabra... 3 kor. 80 szil.

Már az első részlet beküldés és 25 tiller postai átadás után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorozat és számlát tartalmazó részlettel. Két részlet egyszerre való beküldésével három részlet nyugtáztatik, tehát egy részlet ingyen nyugtáztatik.

Fleissig Sándor bankház Budapest, Erzsébet-körút 2.

Azonnali juttatás.

Amely felcsorított 3 drb eredetű sorsjegy 36 havi koronás részletben kapható meg. Egy részletnek vagyis 6 koronának postai utalvánnyal nozzám való beküldése után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számlát tartalmazó részlettel: azonnali juttatással, mely szintén az összes nyeremények a vevőt illeti, tehát a beküldésével egyaránt a beküldéssel mindenkor értéket küldök. A teljes befizetés befejezésével csak 8 sorsjegy a vevő korlatán lekötésbe megy át, aki ezekre még köti beült 35-65 évig játszik, mely 105 alatti minden sorsjegy nyér.

NYERHETŐ

13 húzás évenként!

Legközelebbi húzás december 1. az ERZSÉBET

százator, sorsjegyek első húzása. 400.000 kor. nyerhető évenként azonnal a drb eredeti sorsjeggyel! 3 drb Erzsébet szant. sorsjegy. 2 " Jászly sorsjegy. 1 " Bazilikta-sorsjegy. 1 " Magyar vor-ker-sorsjegy. 1 " Olasz vor-ker-sorsjegy.

400.000 BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Karoly-körút 1 sz. Alapít. 1874.

KORONA

TÁVBESZÉLŐ 44-54

BOGDÁNY S.

FŐVÁROSI SORSJEGY IRODÁJÁBAN

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 25.

1904. OKT. 24. 200.000 KOR.NYERTEK;

KORÁBBI SORSJÁTÉKOKBAN:

- 2szer 602.000 Kor. jut.nyeremény,
- 1 " 400.000 " főnyeremény,
- 2 " 200.000 " " " " " " "
- 3 " 100.000 " " " " " " "

AZ ALACSONY SZÁMOK 1-300ig csak nálunk kaphatók

- 1/8 K.150
- 1/2 K.6
- 1/4 K.3
- 1/1 K.12

XV. SORSJÁTÉK KEZDETE: NOVEMBER 24-25.

LEGSZERENCSESEBB BANKHÁZ A HECHT BANKHÁZ

FERENCZIEK TERÉB. FIÓK: ERZSÉBETKÖRUT 32.

Merénylet

az ember élete és egészsége ellen az a körülmény, hogy manapság minden kontár optikus sa vitéz azaz teljes fel magát. A művelt közönség t. lefevételét saját kárára nem lehet. Eppen ezért felszólítjuk a szerves emberiséget legújabb modellű és. és kár. kizárólagosan szabadalmazott **gu ami szervkötoinknek** minden való megfeszítésére. A szervköti viselésénél semminemű kellemetlen nyomást nem gyakorol, ugy éjjel, mint nappal hordható s a **szervet kímázó hatáskörrel** visszatartja, úgy hogy nem egyszer **teljes gyógyulást** von maga után. Az ár, az anyszuk **egyedüli 7 és 10 ft, kétoldala 1' és 16 ft.** Gyermekének a felével olcsóbb. Minden állaink készített szervkötiért jótállást vállalunk s e tekintetben parancsát képez, hogy cégünk e szakmában legértebb (al kelt 1888-ban) s e hosszas praxis a attól államinak volt a szervek különöslegével megismerkedéseni. — Meg van feleltetve készszággal és díjtalanul mezelelére kicserélünk. Barát által ajánlott **azozeljárás szervköti 3 ftért** szállítunk. Postai széküldös a monarchia és a külföld terül térszaks utánvelel mellett történik. A szerv kötoink beküldésénél barmenny. Argyezők kívánatra ingyen.

Pollitzer Mór és Fia kész. eskir.
Kiszárolagosan szabadalmazott orvosi kötszerek
Budapest, V. 9, Deák Ferencz-utca 10. sz.

A titkos betegségek

alapos gyógyításáról.

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, felenkezzék egyszer személyesen, mert a legújabbban külföldön beszerzett speciális módszerekkel még a leg- régibb betegségek is pontosan meg lehet határozni a szék helyét, elterjedését, minőségét, korokozóját; bármily mélyen fészkelte is be magát a környezet a szervekbe, vagy a test nedveibe. Ezen beható vizsgálat alapján teljes biztosítással megistározható a betegségi állapotnak megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezetó speciális gyógyítási mód is, amelyet mindenki, teglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le a baját, a melynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is a — legnagyobb titoktartás mellett. Levélbe válaszlevegőt mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenképp visszakarja azokat.

Ilyen tökéletes és lényegpótló házakban Dr. Palócz v. körházi orvos, speciális orvosi hírt intézete (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.) ahol jóváarrtal, ösznyén és lelkiismeretesen kaphat mindenképp (ugy férfi, mint nő) a nemü életre felvívásulást, ahol a beteg vére és testnedvei megfeszülnek, idegei megerősödnek, az egész szervezet megzavaradul a sórszanyagoktól és lelki kényai is megszűnnek.

A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az 6 speciális gyógymódjával még a legelhasznagottabb esetekben is. a hajkóros sebeket, lúgyesó, hólyag, ideg és hágrinéz-bajoknt, sérveket, az ontérzés és szűkület utóbagjai, magömlést elgyengült férfierőt (impotenciát), kezdődő elmezavart aranyeret, vérhajókat, hórbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta delelőt 10 órától délután 6 óráig, (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. körházi orvos, speciális, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Gyenge férfiak és nőknek.

Dr. Wrun Peruin-pora

Dr. Wrun-féle „Peruin-por“ a gyenge degeknek és szerveknek új életet és új hatáskört kölcsönöz. **Dr. Wrun „Peruin-por“** számtalan hazas-életet tett boldoggá, úgy elgyöngített férfiaknak mint magtalan nőknek egyaránt jó.

Figyelem a címre
Dr. WRUN Peruin-por ára dobozonként **3 korona 60 ft.**

Főraktár:
Török József gyógyszerüzára
Budapest, Királyu. 12, Andrássy-ut 26.

Mindenemü babjavi aso legelőszobban esz- zötletnek, ugyvnt fézülés, öltöztetés, törölt alkatrészek javításá valamint törhetetlen fejek is jutányosan kaplatók

Hazai játékbabagyár
Budapest, VI., Dálnok-utca 19. szám.

I. Fiókület:
VI., Teréz-körút 46/c.
TELEFON:
24-27.

A magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték
I osztályának húzása

II. Fiókület:
V., Váci-körút 4.
TELEFON:
11-56.

már csütörtökön és pénteken
f.é. november 24-én és 25-én.

A legfőbb ideje, hogy osztály-
sorsjegyet rendeljünk,

miután az I. osztály húzása már
csütörtökön f.é. november hó 24-én megkezdődik.

$\frac{1}{2}$ sorsjegy	$\frac{1}{3}$ sorsjegy	$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{5}$ sorsjegy
12 korona	6 korona	3 korona	1.50

Aki a

világ legnagyobb osztálysorsjegy-üzletében
akar játszani, rendeljen sorsjegyet nálunk.

Török A. és Társa

Bankháza Budapesten.
Központ: Teréz-körút 46/c.

III. Fiókület:
IV., Múzeum-körút 11.
TELEFON:
20-67.

A világ legnagyobb
osztálysorsjegy-üzlete.

IV. Fiókület:
VII., Erzsébet-körút 54.
TELEFON:
674.

Figyelem hölgyeim!

ingyen kúrák egy honia-merleget, ki háson rendel 6 koronáért 12 darab szanatóriumi lógódnét, 6 faz k. 6 ísbas márványozott világos szőben vagy stálók szőben utávétel mellett. **Képes argyeznek ingyen és bérmentve.**

FRIED LAJOS
kórház-felügyelői vállalka Budapest, VII., Kerepesi-ut 67. Munkái kivétező mellett. — (Luther h. z.) Kérem a címetem feljegyezni.

A magyar szabadságom részere 23277. sz.
1901. juni 29-ról

Elektromos készülék két vezető test érintkezésének ellenőrzésére és jelzésére
vevők vagy engedményesek koresztének.
Szives ajánlatokat „W. W. 7313” jelige alatt továbbít
Kudolf Mosse Wien, I., Seilerst. te 2

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK TERE 6. FIOK: ERZSÉBETKÖRUT 32.

ÓRIÁSI és utólérhetetlen GAEDICKE

szerencséje,

mert alantli nyeményeket mind nálam nyerték s magam fizettem ki azokat.

600000 K.	62551 SZ.
400000 "	11119 "
400000 "	28916 "
400000 "	33464 "
100000 "	42758 "
100000 "	49878 "
100000 "	87931 "
70000 "	60912 "
60000 "	17357 "
60000 "	78863 "
60000 "	82528 "
60000 "	97263 "
30000 "	6920 "
30000 "	38691 "
30000 "	90964 "
25000 "	14674 "
25000 "	23481 "
25000 "	30049 "
25000 "	44411 "
25000 "	52235 "
25000 "	87851 "
20000 "	14674 "
20000 "	28950 "
20000 "	33402 "
20000 "	35862 "
20000 "	44410 "
20000 "	55565 "
20000 "	60781 "
20000 "	78848 "
20000 "	88874 "
15000 "	57734 "
15000 "	79950 "
15000 "	82596 "
15000 "	31121 "

Sürgönczim: Gaedicke Budapest.

38-szor 10.000 korona.

A csütörtöki húzáshoz ajánlok:

Egész	Fél	Negyed	Nyolczad sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50 koronaért

Gaedicke A.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. szám.

BUTOR

lassított árakon készpénzért vagy hitelre is
Hitel-osztály
 Kézenlvas beosztással
 300.— K. 15.— K.
 600.— " 30.— "
 1000.— " 50.— "
 negyedévi részletekben bankból kölcsönözhető 50% ármegtakarítás. Tiszteletkének különösen ajánlható.
BARTÓK FARKAS
 butorkereskedő
 BUDAPEST,
 V., Külső Váci-ut 12. sz.
 Albumárjegyek 60 fillér.

Fővárosi Bank

szerződött intelligens egyéneket bármely szakmából kiképzett alandó és tisztességes keresetért nyújt sorsjegyek eladásával. Kis szárazon meletti naponta igen könnyen 10-30 korona jó vedelmén eladó el tőke összekészít nekül. A postánok "Budapest, főpostafiók 2374" intézendők.

Elsőrendű Singer varrógépeket

milyen lezártított, szigorúan az eredeti gyári árakon szállítunk havi 5 és 10 koronás részletek 6 évi jóállással, vidékre is kárhoza.

Láng Jakab és fia

varrógép nagyraktára
 Bpct. József-körút 41.
 Fiók-üzlet:

Baross-tér 4. sz.

Nagy árjegyzék ingyen!!
 Cégünk kizárólag elsőrendű új Singer gépeket tart raktárban, melyek össze nem tévesztendőek holmi becsülni gápekkel, melyeket egyes különösen becsülni kereskedők különféle cífra nevek alatt árultanak.

KECSE

ingyen és bérmentve gazdaságban használt árjegyzéknek 60 arával órák, arany és ezüstárakról: orv. és János eladó órágyár Brúx 1297. szám. (Csehország). Valódi nites 1 óra nyomon orv. óra. Inccal az órát aul 2 for ut 25. 6 dró ó rit 50.
 Nincs-on kocka-át 1. Kiseb- redés meggyezve vagy a puca vizsza.

— Sürgöny és levelem: —

VILMA-ALJ.

Finom angol keim ébéli, minden elképzelhető színben, jól elkészítve, passzomány gombdíszesével — 2.75 kr. 1 romok cloth-ésoknya, díszesével 1.80 kr. Ugyanaz seiyem-fényvel 2.50 kr. 1 finom cloth reform női nadrág 1.50 kr. Ugyanaz meleg bésevel 2.50 kr. 1 fin. posztó-alésoknya, minden színben — 2.25 kr. 1 remok fanelponyola 3.25 kr. 1 legújabb kötött blons 4.75 kr. 1 gyönyörű fanel ingbluz 1.95 kr. 1 valódi szörme nyakboka, legújabb 1.80 kr.-től feljebb.
HERCZEG és HORVÁTH áruháza BUDAPEST, Kerepesi-ut 52.

Gyógyítható a sérv?

Erre vonatkozó tanulmány éppen most hagyta el a sajtót. A közevesek, mely számos eredeti felvételt tartalmaz, bárkinél ki olasz tudatja, INGYEN ÉS BÉRMENTVE várt birtokában küldi:
POLLITZER MÓR és FIA utóda
 cs. és kir. kiz. szabadalmazott orvosi kótszergyár
 Budapest, V/9. Deák Ferenc-utca 10. szám.
 A cturc ügyfélünk! Legrégibb cég e szakmában!
 Alapítottatt 1838-ban!

Enyhén és biztosan hat

SAGRADA BARBER

mindennemű alhasi bántalmánál, különösen a belek lankadságánál, heveny és idült székrekedésnél.

A hatás 10-12 óra múlva következik be. Huzamosabb használatnál a természetet szabályozza. Egy doboz (40 drb. 1.1a) 2.40 kor. Vidékre 2.80 korona előzetes kiküldésre mellett b. megvás.

Főraktár: Török József gyógyszerirta
 Budapest, Király utca 12. és Andrássy-ut 20.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 levelesbajusz vasgy 3 db	10.00	1 sodrony acél ágybetét	5.—
1 vörösbet matracok	1.80	1 lengyerű matrac	4.50
1 uge paplan	2.50	1 africque	5.—
1 szatn	2.80	1 kősz	12.—
1 caland paplan	3.40	1 alák köpér függőg	2.—
1 szatn	2.80	1 tunis	1.50
1 szatn cabitr	4.40	1 gyaszt	4.50
1 szatn szatn paplan	8.50	1 agy, 1 szatnterű búser	5.50
1 fedron seiyem sz. papl.	18.50	1 gyaszt	12.—
1 jó vázon paplan lepedő	2.—	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 agy	1.30	1 agy	5.30
1 fanelt ágytakaró pórtéc	2.50	1 agyúka l.	0.85
1 szatn	5.50	1 szatn agyúka	1.50
1 jó löpökös	4.00	1 mtr. jó szatnőnyeg	4.—
1 szatn pórtéc	4.60	1 . . . mintaköl	—75
1 szep fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS

szatn, matrac, és kőszterű gyaszt, szőnyeg, függőg, vasbutor stb. nagy raktára
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések postaköltségekkel, nem tartozó árak kasszálással, vagy a pénz visszatér.

— Sürgöny és levelem: — SZESZGYÁR Kecskemét

ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS. KECSKEMÉTEN. AJÁNlja: BARACK-SZESZ BARACK-CRÉME BARACK-COGNAC

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italneműek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.

Vezérképviselő BUDAPEST részére: SZÉKELY A. ÓDÓN, IX., Soroksári-utca 16. szám. Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23. Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI., Andrássy-ut 29. és vidéken minden előkelő fűszer-és csemege-üzletben.

Hogy hívják?

Az Ön neve szerencsét hoz! Önnek sikere lesz!

Huzás már holnapután csütörtökön,

miért is kérjük azonnali szives megrendelését, hogy a most kezdődő osztálysorsjátékban résztvehesen, Tegyen szerencsekíséreltet az itt közölt névsorban a neve mellett levő számmal mely csakis

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA BANKHÁZÁBAN

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 19. szám alatt kapható,
lehetőséges, hogy ez a vételén nagyobb nyeresémnyhez segít.

KISS szerencséje MAGY!

Abai	10899	Barbara	10890	Egyed	2800	Gellert	8995	János	7325	Lórensz	10277	Olympia	10870	Szigonia	89310
Abrahám	10892	Barnabás	2222	Fiek	2617	Genoróv	1391	Jend	3081	Lóránt	8923	Orbán	4317	Szigrid	95831
Abszolon	2846	Beatrice	7116	Felkász	7181	Groton	3782	Jermóni	7329	Lórád	7380	Orsolya	8402	Szilárd	9073
Achilles	8525	Bela	10759	Elemer	4538	Gergely	10946	Jutka	4170	Lőrinc	10479	Oszkár	8804	Sziveszter	2842
Adalbert	3814	Benedek	8020	Eloconra	10837	Oestrud	8915	Jochaim	7287	Lucia	8806	Oswald	10254	Szilvia	30251
Adam	10842	Benedikt	10221	Ella	9687	Géza	8905	Johanna	2818	Lucian	4230	Ottolia	2845	Sz.anszlo	8627
Adolf	10845	Bella	30714	Ella	9483	Gilbert	6394	Johan	10225	Ludmilla	75107	Ottília	79836	Taksony	10135
Adelheid	88517	Benedict	10668	Elvira	28479	Girola	28481	Jónás	9487	Lúcia	10944	Ottó	16876	Tamas	2814
Adolár	10846	Benvenúti	138161	Emanuel	76516	Gotthard	102150	Jonás	10878	Lujza	90748	Ottokár	6924	Taszió	89468
Adolf	2223	Bert	10619	Emancuela	10949	Guotthard	86710	Jordan	3220	Lujács	102280	Odón	10225	Tekia	86703
Adolfina	10947	Berta	89519	Emil	87049	Guido	10256	Józsa	71120	Lukréczia	87807	Orsi	8234	Teobald	10123
Adorján	89688	Bertalan	84908	Emília	109414	Gusztáv	59311	Júszef	10251	Magdolna	90744	Pál	19184	Teofil	24730
Adrian	10948	Bertold	25938	Emma	80628	Grófias	109457	Józsa	72458	Madrin	102258	Palmlra	75210	Teodor	71818
Adrienne	80215	Bertrán	73201	Emőd	43184	György	57800	Judith	80962	Maniród	96840	Paula	25063	Teodora	84248
Agatha	102316	Bianka	90717	Endre	91641	Győző	21906	Julia	9489	Manó	90746	Paulin	18078	Terca	95728
Agnes	90689	Béla	46791	Eranasz	26383	Gyula	102921	Julian	89066	Marcell	102289	Pepi	89096	Terca	43856
Agost	73208	Béni	98623	Erich	90681	Gyut	89307	Júlia	24142	Margd	102446	Pezegria	108223	Tibor	83144
Agoston	6945	Boldizsár	108067	Erna	25482	Habakuk	45892	Jústin	82193	Mária	89292	Péter	89292	Tibor	72509
Aladar	102591	Bonifác	85181	Erménia	76101	Hajnalka	102291	Kajetan	108260	Marianna	29148	Pinkas	45031	Tihancs	22207
Alajos	108753	Borbála	102189	Eros	102211	Herold	76204	Kálmán	59232	Mariška	76508	Proszka	28196	Tiuka	103428
Albér	88528	Boriska	88647	Ervin	62987	Heldóna	90821	Kamil	108801	Márk	82104	Pista	75207	Titus	98895
Albert	108498	Boskó	84328	Erzsébet	93685	Henrietta	102137	Karin	63328	Márkus	108789	Pongrác	107299	Tivadar	88383
Albin	2415	Brúnó	80218	Keszter	90907	Henrik	108405	Károly	102274	Mártha	88193	Protop	88373	Todor	82319
Albrecht	102326	Camilia	102579	Eudoxia	107847	Herman	109436	Katalin	88117	Martin	80983	Rachel	102223	Ulrich	34483
Altona	58575	Carolina	82119	Eutrosia	22298	Hermína	80154	Katalina	81923	Márta	108093	Rafael	87787	Ulrich	84975
Alzsd	89907	Cecilia	92705	Eugenia	103401	Hilár	87025	Károly	86303	Mate	102341	Rebeka	81300	Ulrich	107322
Alkos	109962	Corina	6916	Evel	90800	Hilda	68579	Kelemen	87348	Mattid	73210	Regina	105408	Ulrich	107322
Amália	28178	Ciprian	6916	Eva	73293	Hildebert	95890	Keresztely	108789	Mátyás	69984	Rena	76290	Ursula	41234
Ambrus	102772	Ciri	100429	Erzsalán	29147	Hildegard	82518	Klara	102258	Maxim	108106	Rezső	84819	Valentia	94861
Amelien	89130	Celestia	48527	Eszter	28498	Hubert	73212	Klaudia	102295	Nedárd	13917	Richard	108092	Vainc	100970
Anasztasia	173250	César	103917	Fanny	109489	Ilgó	108380	Klára	80615	Nielánia	88307	Robert	25138	Valko	61815
Andor	86720	Charissa	25438	Farkas	89061	Hunbert	82904	Kolozs	108733	Neittia	102276	Rókus	11812	Vascul	102256
András	95981	Claudia	80720	Faust	20139	Ildyka	87036	Konrad	57303	Menyhart	32314	Róland	89142	Venczel	29489
Angelika	72495	Clorentina	101677	Felician	73273	Ida	84479	Konstan	73492	Mici	63090	Román	71813	Vendel	76101
Anna	90763	Constantia	28490	Felix	60106	Jóna	84242	Kornél	37261	Mihály	88319	Romeo	102251	Verona	81038
Annelm	24786	Cora	102478	Ferdinand	102258	Jozsef	78272	Kornelia	29282	Miklós	106141	Rosa	73244	Viktor	82366
Anzelm	24786	Corinna	28493	Ferencs	6902	Ilka	102213	Kozma	96550	Nikla	102277	Rozsika	28680	Viktor	82366
Antal	80662	Cornelia	73203	Fidél	107844	Illés	638	Kristóf	89917	Milan	28187	Rozina	69941	Viktor	91641
Antica	100439	Daniel	45396	Fider	20241	Ilma	60983	Kristian	101399	Miriam	29063	Rozsika	95981	Vilhelma	106481
Antonia	81934	David	23115	Filomen	86305	Ilena	15930	Kristina	42800	Mor	30948	Rudolf	109770	Vilma	28403
Aranka	12842	Dawid	88580	Florea	22243	Imre	29289	Kunkeud	86374	Mörcc	89218	Sándor	80819	Vilmos	48983
Armand	00065	Demeter	89449	Florentin	100437	Joloy	103480	Lajo	108653	Mozes	57512	Szalator	72454	Vinca	6034
Armin	87021	Demetrius	60958	Florentia	88504	Inczé	100492	Lambert	48189	Náci	102291	Samu	91286	Virgí	108053
Arnold	89027	Demján	90625	Florens	71990	Jón	102932	László	102739	Nandor	72955	Samson	89023	Vitus	88315
Aron	10832	Denz	102217	Franciska	30106	José	108119	Laura	45386	Napoleón	108417	Sándor	80819	Walter	48160
Arpad	108415	Domokos	108758	Frida	13999	José	84225	Lázár	89496	Narciska	72149	Sándor	80819	Wladimir	28490
Arthur	02105	Donát	89009	Fridrika	96881	Jván	89184	Lea	72967	Nathán	69398	Sári	29400	Wladimir	101112
Arzen	2484	Dóra	88154	Fridolia	107859	Iván	109455	Léhel	108932	Nathan	108792	Észola	102252	Wladimir	101112
Augusta	75906	Dorothy	88991	Frigyes	2837	Jzabella	2844	Lénárd	26341	Nelli	84723	Sebestyon	108063	Wolfram	108784
Aurél	10240	Dona	82907	Fruztina	60906	László	48833	Léna	73219	Neszd	87093	Simeon	21197	Zacharias	73253
Aurélia	80186	Dömötör	95827	Fülöp	54436	László	90817	Léó	6918	Netli	6992	Soma	95850	Zoltán	109129
Atana	8142	Eberhard	108052	Gábor	72601	Israhel	6924	Lea	32810	Nikola	72600	Szende	84606	Zsuzsanna	108781
Attila	98618	Edít	96879	Gábor	12851	Israhel	6924	Leontia	108787	Nikodém	102295	Szeren	29444	Zsuzsanna	108781
Balázs	10830	Ede	20073	Gabriel	68822	Israhel	6924	Lia	8041	Norbert	83919	Szeren	88604	Zsuzsanna	108781
Balint	8095	Edmund	10218	Gáspár	8400	Jákab	84017	Lia	108083	Oktaus	108782	Szeverin	102253	Zsuzsanna	108781
Baltáz	102982	Edvin	76210	Gedoon	100433	Jácint	108122	Lipót	102185	Olga	80138	Szeverin	102253	Zsuzsanna	108781
Bandi	89623	Eduárd	94947	Gebhard	63941	Jankó	57095	Livia	60996	Olivér	95817	Szibilla	32821	Zsuzsanna	108781

A b. megrendeléseket azonnal kérjük, hogy b. kívánásúknak még megfelelhessünk.

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjegyek főelárusítóhelye
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 19. szám.
Telefon szám 436. Sürgőnczim: KARKIS, Budapest.

Huzás

már csütörtökön és pénteken.

A sorsjegyek árai:

Egy nyolczad	1 kor. 50 fill.	Egy fél	8 kor. - fill.
Egy negyed	3 " - "	Egy egész	12 " - "

Nyomatott a Magyar Hirlapkiadó részvénrtársaság közlorgépéin V. Honvéd-u. 10.

